

INTERNATIONAL BLACK SEA COASTLINE COUNTRIES SYMPOSIUM

May 2-5, 2019

Batumi, GEORGIA

www.blackseacountries.org

THE BOOK OF ABSTRACTS

Edited by
Dr. Natela POPKHADZE
Zhuldyz SAKHI

ISBN 978-605-7875-69-3

ABSTRACT BOOK

INTERNATIONAL BLACK SEA COASTLINE COUNTRIES SYMPOSIUM May 2-5, 2019 BATUMI, GEORGIA

Edited by
DR. NATELA POPKHADZE
Zhuldyz SAKHI

Institution Of Economic Development And Social Researches Publications®

(The Licence Number of Publisher: 2014/31220)

TURKEY

TR: +90 342 606 06 75 USA: +1 347 257 98 63

E posta: kongreiksad@gmail.com

www.iksad.org.tr www.iksadkongre.org

Issued in May 15, 2019

All rights of this book belongs to IKSAD. Without permission can't be duplicate or copied
Authors of chapters are responsible both ethically and juridically

Iksad Publications - 2019©

ISBN 978-605-7875-69-3

SYMPOSIUM ID

TITLE OF SYMPOSIUM

**INTERNATIONAL BLACK SEA COASTLINE COUNTRIES
SYMPOSIUM**

PARTICIPATION

Keynote & Invited

DATE - PLACE

May 2-5, 2019 Batumi, GEORGIA

ORGANIZATION

İKSAD- Turkey

PARTICIPANT INSTITUTES

Atlas International Journal

Ejons International Journal

HEAD OF CONFERENCE

DR. NATELA POPKHADZE

HEAD OF ORGANIZING COMMITTEE

Mustafa Latif EMEK

COORDINATOR

Zhuldyz SAKHI

LANGUAGES

Turkish, Georgian, English, Russian, Arabic

INTERNATIONAL PARTICIPANTS

POPKHADZE NATELA – Georgia (Pg.28)

Rayiha AMENZADE – Azerbaijan (Pg. 96)

Ahmad Raslan- Saudi Arabia (Pg. 103)

БОРИСОВ ЮРИЙ- Ukraine (Pg. 104)

T. ЖҰМАШЕБА- Kazakhstan (Pg. 105)

SCIENTIFIC COMMITTEE

Dr. Alma T. AKAJANOVA
Abai Kazakh National University

Dr. Alla A. TIMOFEVA
Vladivostok State Economy University

Dr. Alia R. MASALIMOVA
Al – Farabi Kazakh National University

Dr. Anatoliy LOGINOV
Ukraine Shevchenko Lugan National University

Dr. Bakit OSPANOVA
H.Ahmet Yasawi International Kazakh-Turk University

Dr. Bigamila TORSIKBAEVA
Astana Medical University

Dr. B.K.ZAYADAN
Al – Farabi Kazakh National University

Dr. Botagul TURGUNBAEVA
Kazakh State Women's Teacher Training University

Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA
Rasulbekov Kyrgyz Economy University

Dr. Elvan YALCINKAYA
Ömer Halisdemir University

Dr. Elena Belik VENIAMINOVNA
Vladivostok State Economy University

Dr. George RUDIC
Montreal Pedagogie Moderne Institute

Dr. Hiroshi NAKAHARA
Sapparo City University

Dr. Isaevna URKIMBAEVA
Abilai Khan International Relations University

Dr. Jun NAGAYASU
Tohoku University

Dr. Kenes JUSUPOV
M. Tynisbaev Kazakh Communication Academy

Dr. Latkin A. PAVLOVIC
Vladivostok State Economy University

Dr. Malik YILMAZ
Ataturk University

Dr. Masaya SAITO
Sapparo City University

Dr. Mavlyanov ABDIGAPPAR
Kyrgyz Elaralik University

Dr. Maira ESIMBOLOVA
Kazakhstan Narkhoz University

Dr. Maira MURZAHMEDOVA
Al – Farabi Kazakh National University

Dr. Merina B. VLADIMIROVNA
Vladivostok State Economy University

Dr. Mustafa GULEC
Ankara University

Dr. Mustafa UNAL
Erciyes University

Dr. Mustafa TALAS
Omer Halisdemir University

Dr. Nadezhda Khan
E.A. Buketov Karaganda State University

Dr. Natela Borisovna POPKHADZE
National Academy Phassis - GEORGIA

Dr. Necati DEMIR
Gazi University

Dr. Nobuaki TAKEDA
Sapparo City University

Dr. Salih OZTURK
Namik Kemal University

Dr. Sevcan YILDIZ
Akdeniz University

Dr. Sara MAZHITAYEVA
E.A. Buketov Karaganda State University

Dr. Takashi HASUNI
Sapparo City University

Dr. Tsendiin BATTULGA
Mongolia State University

Dr. T.O. ABISEVA
Kazakh State Women's Teacher Training University

Dr. Ulbosin KIYAKBAEVA
Abai Kazakh National Pedagogy University

Dr. Umran TURKYILMAZ
Gazi University

Dr. Wakako SADAHIRO
Sapparo City University

Dr. Vera ABRAMENKOVA
Russia Family Studies Institute

Dr. Vlademir VISLIVIY
Ukraine National Technical University

Dr. Yang ZITONG
Wuhan University

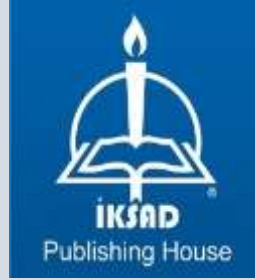
Dr. Zongxian FENG
Xi'an Jiatong University

INTERNATIONAL BLACK SEA COASTLINE COUNTRIES SYMPOSIUM
May 2-5, 2019 Batumi, GEORGIA

INTERNATIONAL BLACK SEA COASTLINE COUNTRIES SYMPOSIUM
ULUSLARARASI KARADENİZE KIYISI OLAN ÜLKELER SEMPOZYUMU
May 2-5, 2019 Batum, Georgia

VENUE: **CHAO Otel, 75 Zurab Gorgiladze St, Batumi Georgia**

Participant Countries: **Turkey, Georgia, Afghanistan, Azerbaijan, Iran, Jordan**

- Registration desk opens at 09:00 and shall function till 17:00 pm.
- Please registrate at least an hour prior to your session
- Be in the session room at least 10 minutes before the session starts
- Head of session are fully empowered in all matters related to the presentations, coffee-breaks and session.
- Certificates will be given by the session chair at the end of the session.
- In the congress program, requests such as location and time changes will not be taken into consideration.
- If you think there are any shortcomings in the program, please email us at the latest by 23 APRIL 2019
- The names of the authors and titles of paper in the certificate will be printed as in the program.

INTERNATIONAL BLACK SEA COASTLINE COUNTRIES SYMPOSIUM
May 2-5, 2019 Batumi, GEORGIA

03.04.2019

FRIDAY / 10⁰⁰-12:00

HALL, SESSION-1	Head of Session: Dr. Natela POPKHADZE
Ayten DİNCER Murat YÜCEL	TULYUM KATKILI FİBER YÜKSELTEÇLERDE POMPALAMA YÖNÜ, FİBER UZUNLUĞU VE İYON YOĞUNLUĞUNUN KAZANÇ VE GÜRÜLTÜYE ETKİSİ
Ayten DİNCER Murat YÜCEL	FARKLI POMPALAMA YÖNLERİ İÇİN GİRİŞ SİNYAL GÜCÜNÜN TULYUM KATKILI FİBER YÜKSELTEÇ KAZANCINA ETKİSİ VE KÜÇÜK SİNYAL KAZANCI ANALİZİ
Abdussamed MURAT Mustafa Kemal GÜMÜŞ	DEVELOPMENT OF PREPARATIVE METHODS FOR THE SYNTHESIS OF ANNULATED OXADIAZACINES
Yılmaz ÖDEMİŞ Mustafa Kemal GÜMÜŞ	SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF SPIRO-CONJUGATED PRIMIDINE DERIVATIVES BY ENVIRONMENTALLY FRIENDLY METHODS6
Mehmet Sıddık TAĞ Erdal CANPOLAT	YAŞAM TEMELLİ ÖĞRENME YAKLAŞIMININ ÖĞRENCİLERİN MOTİVASYONLARI ÜZERİNE ETKİSİ
Mehmet Sıddık TAĞ Erdal CANPOLAT	MADDENİN YAPISI VE ÖZELLİKLERİ ÜNİTESİNİN ÖĞRETİLMESİNDE BAĞLAM TEMELLİ YAKLAŞIMIN ÖĞRENCİLERİN TUTUMLARI ÜZERİNE ETKİSİ
Bedirhan ELDEN Şafak Sönmez SOYDAŞ	HİLE KARAKTERİSTİĞİ İLE HİLE EĞİLİMİ VE WHİSTLEBLOWİNG ARASINDAKİ İLİŞKİLER; MUHASEBE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA
Mutlu OKCU Müjdat FIRAT Yasin VAROL	INVESTIGATION OF COMBUSTION AND EMISSIONS CHARACTERISTICS IN A REACTIVITY CONTROLLED COMPRESSION IGNITION ENGINE

03.04.2019

FRIDAY / 13⁰⁰-15⁰⁰

HALL, SESSION-2	Head of Session: Prof. Dr. Erdoğan GAVCAR
Şenol ÇAVUŞ Büşra KAYA Burak DEMİRTAŞ	ASSESSMENT OF SLOW FOOD MOVEMENT WITHIN CONTEXT OF SUSTAINABLE TOURISM: SOME EXEMPLARY PRACTICES IN TURKEY
Şenol ÇAVUŞ Burak DEMİRTAŞ Büşra KAYA	CITTASLOW MOVEMENT (SLOW CITY) WITHIN CONTEXT OF SUSTAINABLE CITIES AND ITS IMPORTANCE FOR TOURISM
Prof. Dr. Erdoğan GAVCAR Arş. Gör. Gamzegül ÇALIKOĞLU Elçin NOYAN	THE VIEWS OF THE VISITORS VISITING THE FESTIVAL OF FETHIYE YEŞİLÜZÜMLÜ AND DASTAR AND KUZUGÖBEĞİ MUSHROOM FESTIVAL WITHIN THE SCOPE OF FESTIVAL TOURISM
Prof. Dr. Erdoğan GAVCAR Elçin NOYAN Gamzegül ÇALIKOĞLU	FACTORS THAT INFLUENCE OF CUSTOMERS' CAFE SELECTION: THE CASE OF FETHIYE
Ahmet YILGIN	ÇOCUKLARIN YÜZMEYE YÖNELME EĞİLİMLERİ
Ahmet YILGIN	ATLETİZM HAKEMLERİNİN MEDYADAKİ SPORA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
Damla Selin YILDIRIM Doç. Dr. Murat BİLGE	GÜNCEL YÜKSEK YOĞUNLUKLU ARALIKLI ANTRENMAN (HIGH INTENSITY INTERVAL TRAINING- HIIT) UYGULAMALARININ KARDİYOVASKÜLER-METABOLİK VE PERFORMANS YANITLARI: SİSTEMATİK DERLEME
Murat BİLGE Damla Selin YILDIRIM	THE INVESTIGATION OF THE CARDIO – STRENGTH, CARDIO – TECHNIC AND CARDIO – STRENGTH - TECHNIC TRAINING PROGRAMS EFFECT SPECIFIC TO TEAM HANDBALL ON THE PLAYER'S AEROBIC –

INTERNATIONAL BLACK SEA COASTLINE COUNTRIES SYMPOSIUM
May 2-5, 2019 Batumi, GEORGIA

	ANAEROBIC CONDITIONAL PARAMETERS: AN ACTION STUDY
Dr. NATELA POPKHADZE	NORTHERN LIMIT OF JURISDICTION OF KARTUELIAN/GEORGIAN APOSTOLIC ORTHODOX CHURCH IN THE FOURTH-FOURTEENTH CENTURIES ACCORDING TO THE BOOK OF METROPOLITAN PROF. ANANIA JAPARIDZE
Faruk GÜVEN Samet AKTAŞ	FUTBOLDA YAŞ GRUPLAMASINA AİT BOY VE VÜCUT AĞIRLIĞININ ÇEVİKLİK İLE İLİŞKİSİ

03.04.2019
FRIDAY / 15⁰⁰-17⁰⁰

HALL, SESSION-3	Head of Session: Prof. Dr. Temel GÖKTÜRK
Dr. Kadir ÖNK	EFFECT OF FLOCK SIZE, EGG WEIGHT AND LENGTH OF EGG STORAGE ON HATCHABILITY TRAITS OF GEESE
Handan SARAC Musa SARI	DETERMINATION OF THE EFFECTS OF FOOD PRESERVATIVES BENZOIC ACID AND SODIUM NITRATE ON LIFE TIME, FERTILITY AND PHYSICAL GROWTH IN <i>Caenorhabditis elegans</i>
Handan SARAC Ahmet DEMIRBAS	THE EFFECTS OF DIFFERENT CADMIUM DOSES ON YIELD AND NUTRIENT UPTAKE OF <i>Stevia rebaudiana</i> PLANT
Prof. Dr. Temel GÖKTÜRK Prof. Dr. Göksel TOZLU	TÜRKİYE İÇİN ÖNEMLİ BİR TARIMSAL ZARARLI: İSTİLACI TÜR HALYOMORPHA HALYS
Prof. Dr. Temel GÖKTÜRK	ARTVİN İLİ KİVİ BAĞÇELERİNDE TESPİT EDİLEN ÖNEMLİ BÖCEK TÜRLERİ
Doç. Dr. Yaşar KOP	DEĞİŞİM VE SÜREKLİLİĞİ ALGILAMA BECERİSİNE BİR ÖRNEK: DÜNÜ VE BUGÜNÜYLE AŞİRETLER
Hatice Nihan NAYİR Semsettin KULAÇ Ali Kemal ÖZBAYRAM	GRAFTING-ADAPTATION OF NATIVE CHESTNUT (<i>Castanea sativa</i> MILL.) VARIETIES OF DÜZCE TO MARIGOULE (<i>C. Sativa</i> × <i>C. Crenata</i>) HYBRID ROOTSTOCKS
Dr. Alper TAZEGÜL Dr. Mehmet Emin KARABAYIR	DETERMINATION AND EVALUATIONS FOR INTERIM PERIOD TAX AND ACCOUNTING AUDITS

04.04.2019
SATURDAY / 10⁰⁰-12⁰⁰

HALL, SESSION-1	Head of Session: Prof. Dr. Bunyamin AKSAKAL
Bunyamin AKSAKAL Naim ASLAN	EFFECT OF NANO GRAPHENE ON THE MECHANOSTRUCTURE PROPERTIES OF HYDROXYAPATITE BASED BIOCOMPOSITE COATINGS
Bunyamin AKSAKAL Mehtap DEMİREL	BİYOMEDİKAL UYGULAMALAR İÇİN ALTERNATİF BİYOGREFT SENTEZİ VE İN VİVO UYGULAMA SONUÇLARI
Bunyamin AKSAKAL Naim ASLAN	SYNTESIZING HIGH QUALITY GRAPHENE BY ORGANIC SALT ASSISTED LIQUID PHASE EXFOLIATION
Sümevra CEYHAN Burcu BATGA Sinan ÇAVUŞOĞLU	HİZMET SEKTÖRÜNDE ÇALIŞANLARIN İŞ YERİ NEZAKETSİZLİĞİNE YÖNELİK ALGILARININ DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE ANALİZİ: BİNGÖL İLİNDE BİR ALAN ÇALIŞMASI
Aykut Fatih KORAL Taner ALATAŞ	FARKLI ORANLARDA GERİ DÖNÜŞÜM ASFALT (RAP) KATILARAK HAZIRLANAN ASFALT KARIŞIMLARIN SÜNME PERFORMANSLARININ İNCELENMESİ
Ahmed WEDAM AHMED Ekrem KALKAN Faisal MOHAMEDGREAD	EFFECT OF SHALE ON RHEOLOGICAL PROPERTIES OF LOCALLY PRODUCED ESTER-BASE FLUIDS

INTERNATIONAL BLACK SEA COASTLINE COUNTRIES SYMPOSIUM
May 2-5, 2019 Batumi, GEORGIA

Faisal MOHAMEDGREAD Ekrem KALKAN Ahmed Wedam AHMED	ENVIRONMENTAL IMPACTS OF ARTISANAL GOLD MINING IN SUDAN
Nurhan KOÇAN Ali Can DURMUŞ Ebrar KENDİRCİ Ferdi KÖSEOĞLU Furkan ÖCAL Mert ÖZTÜRK Mertcan ŞEN Murat YILMAZ Şerife İBİŞ Hilal BESKİSİZ	ÇEVRESEL KAYNAKLARIN PEYZAJ TASARIMLARI İLE DEĞERLENDİRİLMESİ: KOZLU-DEĞİRMENAĞZI (ZONGULDAK) ÖRNEĞİ
Yılmaz SEÇİM Dilek ÇOŞAN	AN INVESTIGATION ON THE DETERMINATION OF BARTIN REGIONAL FOOD HABITS
Dilek ÇOŞAN Yılmaz SEÇİM	DETERMINATION OF SOME SOUP TYPES AND STANDARD RECIPES PRODUCED IN BARTIN CUISINE

04.04.2019

SATURDAY / 13⁰⁰-14³⁰

HALL, SESSION-2	Head of Session: Prof. Dr. Abdullah EREN
Dr. Şeyma DEREÇİ	THE INTRODUCTION OF THE OTTOMAN STEAMER SERVICE TO THE PORT OF BATUMI WITH A PROTECTIONIST APPROACH
Nükhet ELTUT KALENDER	CHORUS, MISLEADING A TURKISH OFFICER IN THE BALKAN WAR: "NASH, NASH, CHARIGRAD NASH!"
Prof. Dr. Abdullah EREN	KLASİK TÜRK ŞİİRİNDE KERVAN
Kadir GÜLDÜR	OSMANLI DEVLETİ İLE GÜRCİSTAN İLİŞKİLERİNİN BAŞLANGICI VE SONRASINDA YAŞANAN GELİŞMELER
Kadir GÜLDÜR	1578-1590 OSMANLI-İRAN SAVAŞI SIRASINDA İMERETİ KRALLIĞININ OSMANLI DEVLETİ İLE İLİŞKİLERİ
Nilay GÜLPERÇİN Serdar TEZCAN	AN EVALUATION ON ELATERIDAE (INSECTA: COLEOPTERA) FAUNA OF BLACK SEA REGION OF TURKEY
H. Eylem KAYA	ERİL TAHAKKÜMÜN DIŞIL TEZAHÜRÜ: CAM DUVAR GERÇEĞİ
Dr. Sibel ORHANKAZI	XVIII. YÜZYILDA BATUM SANCAĞI'NDA EŞKİYALIK MESELESİ VE ASAYİŞ

04.04.2019

SATURDAY / 15⁰⁰-17⁰⁰

HALL, SESSION-3	Head of Session: Dr. Natela POPKHADZE
Dr. Öğr. Üyesi Osman AYTEKİN	ÇORUH'UN EMEKTAR KAYIKLARI
Selda ADILOĞLU Sercan EKLEMEZLER	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GÖÇÜ DENEYİMLEMİŞ KİŞİLERE İLİŞKİN TANIMLAMALARI
Ufuk ELYİĞİT	TRADITION OF MONASTERY IN TUR ABDIN CHRISTIAN RELIGIOUS ARCHITECTURE
Tahsin KORKUT	TURABDİN BÖLGESİ HRİSTİYAN DİNİ MİMARİSİNDE MİDYAT
Mustafa KAYA	THE SAMPLES OF STONE AND METAL WORK BELONG TO THE BYZANTINE PERIOD İN HATAY ARCHEOLOGY MUSEUM
Salih AYBEY	AS A PEOPLE. THE SAMPLE AND CHARACTERISTICS OF THE CHEESE
Salih AYBEY	AİLE VE DİNİ REHBERLİK BÜROLARINDA GÖREVLİ PERSONELİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

INTERNATIONAL BLACK SEA COASTLINE COUNTRIES SYMPOSIUM
May 2-5, 2019 Batumi, GEORGIA

Fırat ÇAKIR	AHISKA'DA PAŞALAR MÜCADELESİ: SELİM VE ŞERİF PAŞA REKABETİ
Fırat ÇAKIR	1792 – 1806 YILLARI ARASINDA GÜNEY KAFKASYA'DA OSMANLI - İRAN - RUS REKABETİ
Ayşe Beyza BÜYÜKÇINAR	GÜNEY KAFKASYA'DA ALTIN ORDU – İLHANLI ÇATIŞMASI (1261-1265)

04 .04.2019
SUNDAY / 17⁰⁰ -19⁰⁰

HALL-1, SESSION-1	Head of Session: Dr. Firoz FAOZI
Dr. Firoz FAOZİ	A CULTURAL OVERVIEW OF THE CHILDREN'S GAMES AMONG AFGHANISTAN ETHNIC GROUPS
Aysel MUSAYEVA Nargiz HAJİYEVA	VISEGRAD GROUP COUNTRIES AS A BIG HEADACHE FOR THE EU? – CHANGING POLITICAL POSITIONS OF VISEGRAD GROUP COUNTRIES IN THE EUROPEAN UNION
Dr. Rayiha AMENZADE	Мавзолей женщин правительниц XII века - в Турции (мавзолей Мама-хатун, Терчан)
Ahmad RASLAN	السوفياتي والاتحادروسديافيالعاليتعليمتاريخ
Pervin PAŞAYEVA	AZERBAJYCAN GIDA SEKTÖRÜNDE MEVCUT REKABET ŞARTLARINA UYGUN FİYAT STRATEJİLERİ
Ogtay GULİYEV Pervin PAŞAYEVA	AZERBAJYCAN GSM SEKTÖRÜNDE SAVUNMAYA VE SALDIRIYA YÖNELİK PAZARLAMA STRATEJİLERİ

	POSTER PRESENTATIONS
Yıldırım İsmail TOSUN	A CASE STUDY ON CREEP RATE AND SHEAR QUALITY OF ROCKS - A LABORATORY SCALE WIRE SAWING AND BLADE SAWING TEST ON MARLS AND LIMESTONE
Yıldırım İsmail TOSUN	CASE MODEL APPROACH ON INSITU GROUND STABILITY AND SOIL SHEAR QUALITY

CONFERENCE ID	i
PHOTOS	ii
SCIENTIFIC COMMITTEE	iii
PROGRAM	iv

ABSTRACTS

Murat YÜCELÜ & Ayten DİNCER <i>TULYUM KATKILI FİBER YÜKSELTEÇLERDE POMPALAMA YÖNÜ, FİBER UZUNLUĞU VE İYON YOĞUNLUĞUNUN KAZANÇ VE GÜRÜLTÜYE ETKİSİ</i>	1
Murat YÜCELÜ & Ayten DİNCER <i>FARKLI POMPALAMA YÖNLERİ İÇİN GİRİŞ SİNYAL GÜCÜNÜN TULYUM KATKILI FİBER YÜKSELTEÇ KAZANCINA ETKİSİ VE KÜÇÜK SİNYAL KAZANCI ANALİZİ</i>	2
Abdussamed MURAT & Mustafa Kemal GÜMÜŞ <i>DEVELOPMENT OF PREPARATIVE METHODS FOR THE SYNTHESIS OF ANNULATED OXADIAZACINES</i>	3-4
Yılmaz ÖDEMİŞ & Mustafa Kemal GÜMÜŞ <i>SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF SPIRO-CONJUGATED PRIMIDINE DERIVATIVES BY ENVIRONMENTALLY FRIENDLY METHODS</i>	5-6
Mehmet Sıddık TAĞ & Erdal CANPOLAT <i>YAŞAM TEMELLİ ÖĞRENME YAKLAŞIMININ ÖĞRENCİLERİN MOTİVASYONLARI ÜZERİNE ETKİSİ</i>	7-8
Mehmet Sıddık TAĞ & Erdal CANPOLAT <i>MADDENİN YAPISI VE ÖZELLİKLERİ ÜNİTESİNİN ÖĞRETİLMESİNDE BAĞLAM TEMELLİ YAKLAŞIMIN ÖĞRENCİLERİN TUTUMLARI ÜZERİNE ETKİSİ</i>	9-10
Bedirhan ELDEN & Şafak Sönmez SOYDAŞ <i>HİLE KARAKTERİSTİĞİ İLE HİLE EĞİLİMİ VE WHISTLEBLOWİNG ARASINDAKİ İLİŞKİLER; MUHASEBE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE ARAŞTIRMA</i>	11
Mutlu OKCU & Müjdat FIRAT & Yasin VAROL <i>INVESTIGATION OF COMBUSTION AND EMISSIONS CHARACTERISTICS IN A REACTIVITY CONTROLLED COMPRESSION IGNITION ENGINE</i>	12
Şenol ÇAVUŞ & Büşra KAYA & Burak DEMİRTAŞ <i>SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM AÇISINDAN SLOW FOOD HAREKETİNE BAKIŞ VE TÜRKİYE UYGULAMALARI</i>	13-14
Şenol ÇAVUŞ & Burak DEMİRTAŞ & Büşra KAYA <i>SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR KENT EKSENİNDE CITTASLOW (YAVAŞ ŞEHİR) HAREKETİ VE TURİZM AÇISINDAN ÖNEMİ</i>	15-16
Erdoğan GAVCAR & Gamzegül ÇALIKOĞLU & Elçin NOYAN <i>FESTİVAL TURİZMİ KAPSAMINDA FETHİYE YEŞİLÜZÜMLÜ VE YÖRESİ DASTAR VE KUZUGÖBEĞİ MANTAR FESTİVALİNE GELEN</i>	17-18

ZİYARETÇİLERİN FESTİVAL HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	
Erdoğan GAVCAR & Elçin NOYAN & Gamzegül ÇALIKOĞLU TÜKETİCİLERİN KAFE TERCİHLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER: FETHİYE ÖRNEĞİ	19-20
Ahmet YILGIN ATLETİZM HAKEMLERİNİN MEDYADAKİ SPORA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	21-22
Ahmet YILGIN ÇOCUKLARIN YÜZMEYE YÖNELME EĞİLİMLERİ	23-24
Damla Selin YILDIRIM & Murat BİLGE GÜNCEL YÜKSEK YOĞUNLUKLU ARALIKLI ANTRENMAN (HIGH INTENSITY INTERVAL TRAINING- HIIT) UYGULAMALARININ KARDİYOVASKÜLER-METABOLİK VE PERFORMANS YANITLARI: SİSTEMATİK DERLEME	25-26
Murat BİLGE & Damla Selin YILDIRIM THE INVESTIGATION OF THE CARDIO – STRENGTH, CARDIO – TECHNIC AND CARDIO – STRENGTH - TECHNIC TRAINING PROGRAMS EFFECT SPECIFIC TO TEAM HANDBALL ON THE PLAYER’S AEROBIC – ANAEROBIC CONDITIONAL PARAMETERS: AN ACTION STUDY	27
POPKHADZE NATELA NORTHERN LIMIT OF JURISDICTION OF KARTUELIAN/GEORGIAN APOSTOLIC ORTHODOX CHURCH IN THE FOURTH-FOURTEENTH CENTURIES ACCORDING TO THE BOOK OF METROPOLITAN PROF. ANANIA JAPARIDZE	28-29
Faruk GÜVEN & Samet AKTAŞ FUTBOLDA YAŞ GRUPLAMASINA AİT BOY VE VÜCUT AĞIRLIĞININ ÇEVİKLİK İLE İLİŞKİSİ	30-31
Kadir ÖNK KAZLARDA SÜRÜ BÜYÜKLÜĞÜ, YUMURTA AĞIRLIĞI VE YUMURTA DEPOLAMA SÜRESİNİN KULUÇKA ÖZELLİKLERİNE ETKİSİ	32-33
Handan SARAÇ & Musa SARI GIDA KORUYUCU MADDELERİNDEN BENZOİK ASİT VE SODYUM NİTRAT’IN CEANORHABDİTİS ELEGANS’TA YAŞAM SÜRESİ, FERTİLİTE VE FİZİKSEL BÜYÜME ÜZERİNE OLAN ETKİLERİNİN BELİRLENMESİ	34-35
Handan SARAÇ & Ahmet DEMİRBAŞ FARKLI KADMİYUM DOZLARININ ŞEKER OTU (STEVIA REBAUDIANA) BİTKİSİNİN VERİMİNE VE BESİN ELEMENTLERİ ALİMINA ETKİLERİ	36-37
Prof.Dr. Temel GÖKTÜRK & Prof.Dr.Göksel TOZLU TÜRKİYE İÇİN ÖNEMLİ BİR TARIMSAL ZARARLI: İSTİLACI TÜR HALYOMORPHA HALYS	38-39

Prof.Dr. Temel GÖKTÜRK <i>ARTVIN İLİ KIVI BAHÇELERİNDE TESPİT EDİLEN ÖNEMLİ BÖCEK TÜRLERİ</i>	40
Yaşar KOP <i>DEĞİŞİM VE SÜREKLİLİĞİ ALGILAMA BECERİSİNE BİR ÖRNEK: DÜNÜ VE BUGÜNÜYLE AŞİRETLER</i>	41
Hatice Nihan NAYİR & Dr. Şemsettin KULAÇ & Dr. Ali Kemal ÖZBAYRAM <i>DÜZCE'DEKİ YERLİ KESTANE (CASTANEA SATİVA MİLL.) ÇEŞİTLERİNİN MARİGOULE (C. SATİVA × C. CRENATA) HİBRİT ANACI İLE AŞI UYUMU</i>	42-43
Alper TAZEGÜL & Mehmet Emin KARABAYIR <i>ARA DÖNEM VERGİ VE MUHASEBE DENETİMLERİNE İLİŞKİN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER</i>	44
Bünyamin AKSAKAL & Naim ASLAN <i>NANO GRAFENİN KATKISININ HİDROXYAPATİTE ESASLI BİYOKOMPOZİT KAPLAMALARDAKİ MEKANİK VE YAPISAL ÖZELLİKLERE ETKİSİ</i>	45
Bünyamin AKSAKAL & Mehtap DEMİREL <i>BİYOMEDİKAL UYGULAMALAR İÇİN ALTERNATİF BİYOGREFT SENTEZİ VE İN VİVO UYGULAMA SONUÇLARI</i>	46
Bünyamin AKSAKAL & Naim ASLAN <i>ORGANİK TUZ VE SIVI FAZ EXFOLASYON YARDIMIYLA YÜKSEK KALİTEDE GRAFEN ÜRETİMİ</i>	47
SümeYra CEYHAN & Burcu BATGA & Sinan ÇAVUŞOĞLU <i>HİZMET SEKTÖRÜNDE ÇALIŞANLARIN İŞ YERİ NEZAKETSİZLİĞİNE YÖNELİK ALGILARININ DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE ANALİZİ: BİNGÖL İLİNDE BİR ALAN ÇALIŞMASI</i>	48
Aykut Fatih KORAL & Taner ALATAŞ <i>FARKLI ORANLARDA GERİ DÖNÜŞÜM ASFALT (RAP) KATILARAK HAZIRLANAN ASFALT KARIŞIMLARIN SÜNME PERFORMANSLARININ İNCELENMESİ</i>	49-50
Faisal MOHAMEDGREAD & Ekrem KALKAN & Ahmed Wedam AHMED <i>ENVIRONMENTAL IMPACTS OF ARTISANAL GOLD MINING IN SUDAN</i>	51
Ahmed Wedam AHMED & Ekrem KALKAN & Faisal MOHAMEDGREAD <i>EFFECT OF SHALE ON RHEOLOGICAL PROPERTIES OF LOCALLY PRODUCED ESTER-BASE FLUIDS</i>	52
Nurhan KOÇAN & Ali Can DURMUŞ & Ebrar KENDİRCİ & Ferdi KÖSEOĞLU & Furkan ÖCAL & Mert ÖZTÜRK & Mertcan ŞEN & Murat YILMAZ & Şerife İBİŞ & Hilal BESKİSİZ <i>ÇEVRESEL KAYNAKLARIN PEYZAJ TASARIMLARI İLE DEĞERLENDİRİLMESİ: KOZLU-DEĞİRMENAĞZI (ZONGULDAK) ÖRNEĞİ</i>	53-54
Yılmaz SEÇİM & Dilek ÇOŞAN <i>BARTIN YÖRESEL YEMEK ALIŞKANLIKLARININ TESPİT EDİMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</i>	55-56
Dilek ÇOŞAN & Yılmaz SEÇİM <i>BARTIN MUTFAĞINDA ÜRETİLEN BAZI ÇORBA ÇEŞİTLERİ VE STANDART TARİFLERİNİN BELİRLENMESİ</i>	57-58

Dr. Şeyma DERECİ <i>HİMAYECİ BİR YAKLAŞIMLA BATUM LİMANI'NDA OSMANLI VAPUR SEFERLERİNİN BAŞLAMASI</i>	59-60
Nükhet ELTUT KALENDER <i>BALKAN SAVAŞINDA BİR TÜRK SUBAYINI YANILTAN NAKARAT: "NAŞ, NAŞ, ÇARİGRAD NAŞ!"</i>	61-62
Kadir GÜLDÜR <i>OSMANLI DEVLETİ İLE GÜRCİSTAN İLİŞKİLERİNİN BAŞLANGICI VE SONRASINDA YAŞANAN GELİŞMELER</i>	63-64
Kadir GÜLDÜR <i>1578-1590 OSMANLI-İRAN SAVAŞI SIRASINDA İMERETİ KRALLIĞININ OSMANLI DEVLETİ İLE İLİŞKİLERİ</i>	65-66
Prof. Dr. Abdullah EREN <i>KLASİK TÜRK ŞİİRİNDE KERVAN</i>	67-68
Nilay GÜLPERÇİN & Serdar TEZCAN <i>KARADENİZ BÖLGESİ (TÜRKİYE)'NİN ELATERIDAE (INSECTA: COLEOPTERA) FAUNASI ÜZERİNDE BİR DEĞERLENDİRME</i>	69-70
H. Eylem KAYA <i>ERİL TAHAKKÜMÜN DİŞİL TEZAHÜRÜ: CAM DUVAR GERÇEĞİ</i>	71-72
Dr. Sibel ORHANKAZI <i>XVIII. YÜZYILDA BATUM SANCAĞI'NDA EŞKİYALIK MESELESİ VE ASAYİŞ</i>	73-74
Dr.Öğr.Üyesi Osman AYTEKİN <i>ÇORUH'UN EMEKTAR KAYIKLARI</i>	75-76
Selda ADİLOĞLU & Sercan EKLEMEZLER <i>ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GÖÇÜ DENEYİMLEMİŞ KİŞİLERE İLİŞKİN TANIMLAMALARI</i>	77-78
Ufuk ELYİĞİT <i>TUR ABDİN HRİSTİYAN DİNİ MİMARİSİNDE MANASTIR GELENEĞİ</i>	79-80
Tahsin KORKUT <i>TURABDİN BÖLGESİ HRİSTİYAN DİNİ MİMARİSİNDE MİDYAT</i>	81
Mustafa KAYA <i>HATAY ARKEOLOJİ MÜZESİ'NDE BULUNAN BİZANS DÖNEMİNE AİT TAŞ VE MADENİ ESER ÖRNEKLERİ</i>	82-83
Salih AYBEY <i>BİR EŞ OLARAK HZ. PEYGAMBER'İN ÖRNEKLİĞİ VE GÜNÜMÜZE YANSIMALARI</i>	84-85
Salih AYBEY <i>AİLE VE DİNİ REHBERLİK BÜROLARINDA GÖREVLİ PERSONELİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ</i>	86-87
Fırat ÇAKIR <i>1792 – 1806 YILLARI ARASINDA GÜNEY KAFKASYA'DA OSMANLI – İRAN – RUS REKABETİ</i>	88-89

Fırat ÇAKIR <i>AHISKA'DA PAŞALAR MÜCADELESİ: SELİM VE ŞERİF PAŞA REKABETİ</i>	90-91
Ayşe Beyza BÜYÜKÇINAR <i>GÜNEY KAFKASYA'DA ALTIN ORDU-İLHANLI ÇATIŞMASI</i>	92
Dr. Firoz FAOZİ <i>AFGANİSTAN ETNİK GRUPLAR ARASINDAKİ ÇOCUK OYUNLARINA KÜLTÜREL BİR BAKIŞ</i>	93
Aysel MUSAYEVA & Nargiz HAJİYEVA <i>VISEGRAD GROUP COUNTRIES AS A BIG HEADACHE FOR THE EU? – CHANGING POLITICAL POSITIONS OF VISEGRAD GROUP COUNTRIES IN THE EUROPEAN UNION</i>	94-95
Rayiha AMENZADE <i>МАВЗОЛЕЙ ЖЕНЦИН ПРАВИТЕЛЬНИЦ XII ВЕКА - В ТУРЦИИ (МАВЗОЛЕЙ МАМА-ХАТУН, ТЕРЧАН) И В АЗЕРБАЙДЖАНЕ (МАВЗОЛЕЙ МОМИНЕ-ХАТУН, НАХЧЫВАН)</i>	96
Pervin PAŞAYEVA <i>AZERBAJYCAN GIDA SEKTÖRÜNDE MEVCUT REKABET ŞARTLARINA UYGUN FİYAT STRATEJİLERİ</i>	97
Ogtay GULİYEV & Pervin PAŞAYEVA <i>AZERBAJYCAN GSM SEKTÖRÜNDE SAVUNMAYA VE SALDIRIYA YÖNELİK PAZARLAMA STRATEJİLERİ</i>	98
Yıldırım İsmail TOSUN <i>CASE MODEL APPROACH ON INSITU GROUND STABILITY AND SOIL SHEAR QUALITY</i>	99-100
Yıldırım İsmail TOSUN <i>CASE MODEL APPROACH ON INSITU GROUND STABILITY AND SOIL SHEAR QUALITY</i>	101-102
Ahmad RASLAN <i>ال سوفياتي والالات حاد روس يافى العادي ال تعلم تاريخ</i>	103
БОРИСОВ ЮРИЙ <i>НАРОДНОЕ ИСКУССТВО ЦЕНТРАЛЬНОЙ УКРАИНЫ</i>	104
T. ЖУМАШЕВА <i>БОЛАШАҚ ТӘРБИЕШІЛЕРДІҢ ЛИДЕРЛІК САПАСЫН АНЫҚТАУДЫҢ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУ ӘДІСТЕРІ ЖАЙЫНДА</i>	105

TULYUM KATKILI FİBER YÜKSELTEÇLERDE POMPALAMA YÖNÜ, FİBER UZUNLUĞU VE İYON YOĞUNLUĞUNUN KAZANÇ VE GÜRÜLTÜYE ETKİSİ

Murat YÜCEL
Gazi Üniversitesi

Ayten DİNCER
Türk Standardları Enstitüsü

ÖZET

Bu çalışmada S-bandı Tulyum Katkılı Fiber Yükseltecin (TKFY) en iyi çıkış kazancını elde etmek için üç farklı durum incelenmiştir. İlk durumda farklı pompalama yönleri denenmiş, ikinci ve üçüncü durumlarda ise farklı Tulyum Katkılı Fiber (TKF) uzunlukları ve farklı tulyum iyon yoğunluklarında çıkış kazanç spektrumu incelenmiştir. Bu amaçla 1430-1499 nm arasında -20 dBm güce sahip 24 sinyal kullanılarak 1000 mW gücünde 1050 nm ileri yönlü, 500 mW güçlerinde 800 nm ve 1400 nm geri yönlü pompa lazerleri ile bir, iki ve üçlü pompalama yapılarak $20 \times 10^{24} \text{ m}^{-3}$ yoğunlukta, 20 m uzunluğunda TKF için 35.8 dB kazanç elde edilmiştir. Gürültü değeri ise her üç durumda 1433 nm-1469 nm aralığında 2.7 – 3.8 dB aralığında değişmektedir.

Anahtar Kelimeler: tulyum katkılı fiber yükselteç, s band, tulyum iyon yoğunluğu, pompalama yönü

THE EFFECT OF PUMP DIRECTION, FIBER LENGTH AND THULIUM CONCENTRATION TO THE GAIN AND NOISE FIGURE AT THULIUM DOPED FIBER AMPLIFIERS

ABSTRACT

In this study, S-band thulium doped fiber amplifier is researched in three different cases to find a better gain. In first case, different pumping directions are tested, in the remaining cases change of gain is analyzed with different Thulium doped fiber (TDF) length and different Thulium doping concentration. With the triple pumping; 1000 mW power-1050 nm wavelength forward pumping, 500 mW power-800 nm wavelength and 500 mW power-1400 nm wavelength backward pumping the maximum gain obtained for the $20 \times 10^{24} \text{ m}^{-3}$ concentration with 20 m TDF length is 35.8 dB. Noise figure is changing between 2.7-3.8 dB in 1433 nm - 1469 nm range at all cases.

Keywords: thulium doped fiber amplifier, s band, thulium doped concentration, pump direction

FARKLI POMPALAMA YÖNLERİ İÇİN GİRİŞ SİNYAL GÜCÜNÜN TULYUM KATKILI FİBER YÜKSELTEÇ KAZANCINA ETKİSİ VE KÜÇÜK SİNYAL KAZANCI ANALİZİ

Murat YÜCEL
Gazi Üniversitesi

Ayten DİNCER
Türk Standardları Enstitüsü

ÖZET

Bu çalışmada, güçleri -40 dBm ile 0 dBm arasında değişen S band sinyaller Tulyum Katkılı Fiber Yükseltece (TKFY) uygulanarak çıkış kazanç spektrumu simülasyon ortamında incelenmiştir. TKFY kazancına etkisi büyük olan pompalama yönleri değiştirilmiş ve simülasyonlar aynı giriş sinyal güçleri için tekrarlanmıştır. Bu amaçla ileri yönlü ve çift yönlü olarak tek, iki ve üç pompa lazerleri kullanılmıştır. Böylece her bir pompalama konfigürasyonu için çıkış kazancının giriş sinyal gücüne bağımlılığı ve küçük sinyal kazanç grafikleri elde edilerek TKFY'in doyum bölgeleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: tulyum katkılı fiber yükselteç, giriş sinyal gücü, s band, pompalama yönü

THE EFFECT OF INPUT SIGNAL POWER TO THE THULIUM DOPED FİBER AMPLIFIER GAIN FOR DIFFERENT PUMP DIRECTION AND ANALYSIS OF SMALL SIGNAL GAIN

ABSTRACT

In this study, s-band signals whose powers change between -40 dBm to 0 dBm range are applied to Thulium doped fiber amplifier (TDFA) and the output gain spectrum is analyzed with simulation. The pump directions which effect TDFA gain strongly are changed and the simulation is repeated for the same input powers. For this purpose, in order one, two and three pump lasers are used as pumping directions are forward and bidirectional. For every pump configuration, the dependency of the output gain to the input signal power and TDFA's saturation areas are determined with obtaining small signal gain graphics.

Keywords: thulium doped fiber amplifier, input signal power, s-band, pump direction

DEVELOPMENT OF PREPARATIVE METHODS FOR THE SYNTHESIS OF ANNULATED OXADIAZACINES

Abdussamed MURAT
Artvin Coruh University

Mustafa Kemal GÜMÜŞ
Artvin Coruh University

ABSTRACT

The first report concerning the synthesis of molecular systems containing oxadiazacine fragment (fig. 1) obtained by cycloaddition of pyridine and resorcinol was published in 1979 by Girke et al. [1]. Later on, structurally similar compounds were obtained by intramolecular condensation of Biginelli-like dihydropyrimidines with carbohydrates as aldehyde component [2,3] and on uracils to explore possible intramolecular condensations of nucleosides analogs [4,5]. Then, it was shown that oxadiazacines with methylene bridge can be obtained in one stage by Biginelli reaction with salicylic aldehyde [6,7].

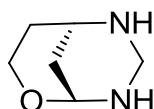

Figure 1.

In general, it can be stated that there are several approaches leading to compounds that contain such conformationally restricted heterocyclic systems. Diversity of such structures is presented in Figure 2.

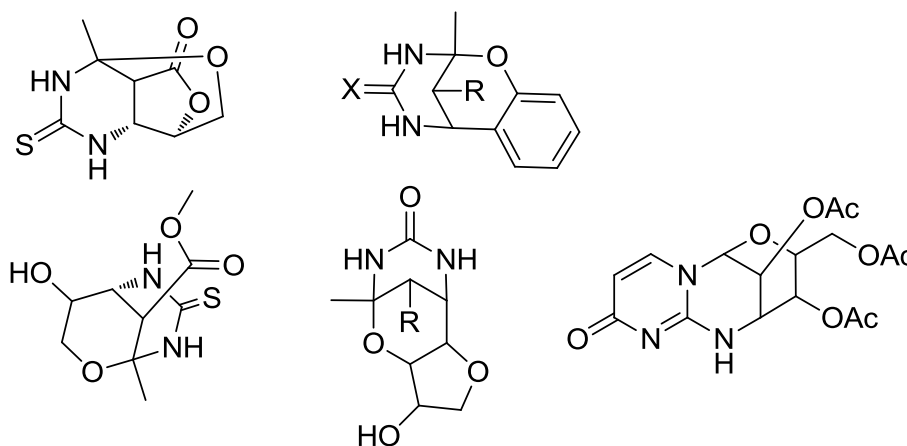

Figure 2.

In our previous work, we have obtained several representatives of oxadiazacine, annulated to triazole [8,9]. Aim of our work is to enlarge the scope of the reaction and finding of its limitations.

Keywords: Biginelli reaction, salicylic aldehyde, oxadiazacine

REFERENCES

1. Girke, W. P. (1979). *Chemische Berichte*, 112(1), 1-15.
2. Aparicio, F. L., Sastre, J. L., & Molina, J. M. (1981). *Carbohydrate Research*, 95(1), 113-116.
3. Fernandez, M. V., Herrera, F. L., & Cobos, T. L. (1986). *Heterocycles*, 24(3), 679-686.

4. Matsuda, A., & Watanabe, K. A. (1985). *The Journal of Organic Chemistry*, 50(15), 2660-2664.
5. Minamoto, K., Tanaka, T., Azuma, K., Suzuki, N., Eguchi, S., Kadoya, S., & Hirota, T. (1986). *The Journal of Organic Chemistry*, 51(23), 4417-4424.
6. Svetlik, J., Hanus, V., & Bella, J. (1991). *Journal of Chemical Research*, № 1, 101 - 114.
7. Rehani, R., Shah, A. C., & Arya, V. P. (1994). *Indian Journal of Chemistry, Section B: Organic Chemistry Including Medicinal Chemistry*, 33(8), 775-778.
8. Gorobets, N. Y., Sedash, Y. V., Ostras, K. S., Zarembo, O. V., Shishkina, S. V., Baumer, V. N., & Van der Eycken, E. V. (2010). *Tetrahedron letters*, 51(16), 2095-2098.
9. Gümüş, M. K., Gorobets, N. Y., Sedash, Y. V., Chebanov, V. A., & Desenko, S. M. (2017). *Chemistry of Heterocyclic Compounds*, 53(11), 1261-1267.

SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF SPIRO-CONJUGATED PRIMIDINE DERIVATIVES BY ENVIRONMENTALLY FRIENDLY METHODS

Yılmaz ÖDEMİŞ
Artvin Coruh University

Mustafa Kemal GÜMÜŞ
Artvin Coruh University

ABSTRACT

Compared to conventional stepwise synthesis, multicomponent reactions (MCRs) provide higher synthetic efficiency in terms of reaction time, yield, and number of operational stages (e.g. synthesis, isolation and purification steps) [1]. This allows the reduction of waste generation, higher energy efficiency, and, in many cases, increased atom economy, thereby, meeting many of the green chemistry criteria for sustainable organic synthesis [2].

Considerable attention has been given to the development of methods based on solvent-free reaction conditions or the use of solvents with minimal health and environmental impacts. The use of water as a solvent satisfies all the requirements outlined by sustainable chemistry and its application for the development of novel safe and efficient synthetic methods is now a common goal [3].

Since the search for new methods that allow the rapid assembly of spiro-annulated heterocycles is an intriguing and topical issue [4], herein, we report a regio- and stereoselective, catalysis-free multicomponent synthesis of spiro-conjugated dihydrofuran-2(3H)-one/triazolo[1,5-a]pyrimidine derivatives in water.

In our previous work, the regio- and stereoselective, catalyst-free multicomponent synthesis of spiro-conjugated dihydrofuran-2(3H)-one/triazolo[1,5-a]pyrimidine derivatives *via* a Biginelli approach starting from *ortho*-substituted benzaldehydes, 3-amino-1,2,4-triazole and α -acetylbutyrolactone was reported [5]. Aim of our work is to enlarge the scope of the reaction and to find its limitations (fig 1).

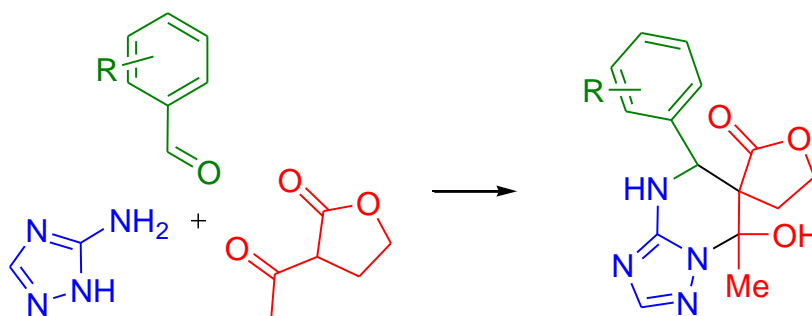

Figure 1.

Keywords: Multicomponent reactions, Biginelli reaction, spiro-conjugated pyrimidines.

REFERENCES

1. Domling, A., Wang, W., & Wang, K. (2012). *Chemical reviews*, 112(6), 3083-3135.

2. Cioc, R. C., Ruijter, E., & Orru, R. V. (2014). *Green Chemistry*, 16(6), 2958-2975.
3. Dicks, A. P. (2009). *Green Chemistry Letters and Reviews*, 2(1), 9-21.
4. Pavlovska, T. L., Redkin, R. G., Lipson, V. V., & Atamanuk, D. V. (2016). *Molecular diversity*, 20(1), 299-344.
5. Gümüş, M. K., Gorobets, N. Y., Sedash, Y. V., Shishkina, S. V., & Desenko, S. M. (2017). *Tetrahedron letters*, 58(35), 3446-3448.

YAŞAM TEMELLİ ÖĞRENME YAKLAŞIMININ ÖĞRENCİLERİN MOTİVASYONLARI ÜZERİNE ETKİSİ

Mehmet Sıddık TAĞ
Fırat Üniversitesi

Erdal CANPOLAT
Fırat Üniversitesi

ÖZET

Fen bilimleri ile ilgili yapılan araştırmalar, öğrencilerin tüm eğitim seviyelerindeki kavramsal bilgilerinin çoğunlukla tutarsız olduğunu göstermiştir. Bu tutarsızlık; öğrencilerin kavramları alma, bağlamdaki yetersizlikleri ve tutarsızlıkları ile yansıtılmaktadır. Örneğin, öğrenciler doğal olayları açıklama ve tahmin etmekte zorlanırlar. Ayrıca, öğrenciler kavramları öğrendiklerinden başka durumlara aktarmakta zorluk çekerler. Geleneksel yaklaşımlar, öğrencilerin kavramları özümsemelerine yardımcı olma bakımından genellikle uygun olmadığı için, fen eğitiminde bağlam temelli eğitime yönelik uluslararası bir eğilim gelişmiştir. Bu çalışmanın amacı yaşam temelli öğrenme yaklaşımının 7. sınıf öğrencilerinin “Maddenin yapısı ve özellikleri” ünitesindeki motivasyon alt boyutlarına (özyeterlik, aktif öğrenme stratejileri, fen öğrenmenin değeri, performans amacı, başarı amacı, öğrenme ortamındaki özendiricilik) etkisini araştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki problem cümlesine cevap aranmaya çalışılmıştır: 7. sınıf maddenin yapısı ve özellikleri ünitesinin öğretiminde yaşam temelli öğrenme yaklaşımının motivasyon alt boyutları üzerine etkisi var mıdır? Çalışma, Elazığ ili Karakoçan ilçesi Cengiz Topel ortaokulunda öğrenim gören 34 deney ve 36 kontrol grubu olmak üzere toplam 70 öğrenci ile 18 ders saati süresince yürütülmüştür. Bu çalışmada yarı deneysel desenlerden eşitlenmemiş kontrol gruplu ön test son test deseni kullanılmıştır. Dersler kontrol grubuna mevcut uygulama ile deney grubuna ise ünite kazanımları dikkate alınarak hazırlanan bağlam temelli öğretim ile işlenmiştir. Deney ve kontrol grubuna çalışma öncesi ve sonrasında 23 maddeden (6 faktör) oluşan 5’li likert tipi motivasyon ölçeği uygulanmıştır. Ölçekte kullanılan 23 maddelerin; 4’ü özyeterlik (1. faktör), 4’ü aktif öğrenme stratejileri (2. faktör), 4’ü fen öğrenmenin değeri (3. faktör), 3’ü performans amacı (4. faktör), 4’ü başarı amacı (5. faktör) ve 4’ü öğrenme ortamındaki özendiricilik (6. faktör) alt boyutlarında toplanmıştır. Motivasyon ölçeği alt faktörlerinden elde edilen veriler SPSS 21.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Verilere çok değişkenli kovaryans analizi (MANCOVA) uygulanmıştır. Elde edilen veri analizleri sonucunda bağlam temelli öğrenme yaklaşımının kullanıldığı deney grubu ile kontrol grubu arasında anlamlı farklılık olmadığı saptanmış ancak tüm öğrenciler için ön test ve son test motivasyon alt puanları arasında anlamlı farklılıklar gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fen eğitimi, bağlam temelli eğitim, bağlam temelli öğretim, tutum, maddenin yapısı ve özellikleri

THE EFFECT OF CONTEXT BASED LEARNING APPROACH ON STUDENTS' MOTIVATION

ABSTRACT

Studies in science have shown that the conceptual knowledge of students at all levels of education is often inconsistent. This inconsistency; Students' concepts are reflected by their inadequacies and inconsistencies. For example, students find it difficult to explain and predict natural events. In addition, students have difficulty in transferring concepts from what they have learned to other situations. Since traditional approaches are generally unsuitable for helping students assimilate concepts, an international trend towards context-based education has developed in science education (Ummels, Kamp, Kroon & Boersma, 2015). The aim of this study is to investigate the effect of 7th grade students' context-based learning approach on motivation sub-dimensions (self-efficacy, active learning strategies, value of science learning, performance goal, achievement goal, incentive in learning environment) in the unit structure and characteristics of the material. For this purpose, it has been tried to find an answer to the following problem sentence: Does the context-based learning approach have an effect on the sub-dimensions of motivation in teaching the structure and characteristics of the 7th class material? The study was carried out with 70 students, 34 experiments and 36 control groups in Cengiz Topel secondary school in Karakoçan district of Elazığ province during 18 hours. In this study, pre-test post-test design with control group not equalized from quasi-experimental designs was used. The lessons were applied to the control group with the current application and the experimental group with context - based teaching prepared by taking into account the unit gains. A 5-point Likert-type motivation scale consisting of 23 items (6 factors) was applied to the experimental and control groups before and after the study. 23 items used in the scale; 4 self-efficacy (1 factor), 4 active learning strategies (factor 2), 4 values of science learning (3rd factor), 3 performance goals (4th factor), 4 success objectives (5th factor) and 4 were gathered in the sub-dimensions of the incentive in the learning environment (factor 6). The data obtained from the motivation scale sub-factors were analyzed by SPSS 21.0 package program. The data were analyzed by multivariate covariance analysis (MANCOVA). As a result of the data analysis, it was found that there was no significant difference between the experimental group and the control group using the context-based learning approach, but there were significant differences between the pre-test and post-test motivation sub-scores.

Keywords: Science education, context-based education, context-based teaching, attitude, structure and properties of matter.

MADDENİN YAPISI VE ÖZELLİKLERİ ÜNİTESİNİN ÖĞRETİLMESİNDE BAĞLAM TEMELLİ YAKLAŞIMIN ÖĞRENCİLERİN TUTUMLARI ÜZERİNE ETKİSİ

Mehmet Sıddık TAĞ
Fırat Üniversitesi

Erdal CANPOLAT
Fırat Üniversitesi

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, 7. sınıf Maddenin Yapısı ve Özellikleri (Karışımlar, Karışımların Ayırıştırılması, Evsel Atıklar, Geri Dönüşüm ve Kimya Endüstrisi) ünitesinin öğretiminde bağlam temelli öğrenme yaklaşımının öğrencilerin fen bilimleri tutumları üzerine etkisini araştırmaktır. Bu amaçla Bağlam temelli öğretim yaklaşımının 7. sınıf öğrencilerinin fen bilimlerine yönelik tutumları üzerine etkisi var mıdır? problem cümlesine cevap aranmaya çalışılmıştır. Çalışma, Elazığ ili Karakoçan ilçesi Cengiz Topel ortaokulunda öğrenim gören 34 deney ve 36 kontrol grubu olmak üzere toplam 70 öğrenci ile yapılmıştır. Bu çalışmanın uygulaması 18 ders saati süresince yürütülmüştür. Ortaokulda bilindiği üzere hazır sınıflar bulunmaktadır dolayısıyla gerçek deneysel desenler ile çalışma yapmak için öğrencileri seçkisiz atama ile iki gruba ayırmak neredeyse imkansız denecek kadar zordur. Böyle bir uygulama okuldaki eğitim-öğretim faaliyetleri açısından da olumsuz etkiler doğurabilmektedir. Bundan dolayı bu çalışmada yarı deneysel desenlerden eşitlenmemiş kontrol gruplu ön test son test deseni kullanılmıştır. Dersler kontrol grubuna mevcut uygulama ile deney grubuna ise ünite kazanımları dikkate alınarak hazırlanan bağlam temelli öğretime uygun bağlamlar ile işlenmiştir. Öğrencilerin fen bilimlerine yönelik tutumlarını ölçmek için deney ve kontrol grubuna çalışma öncesinde ve sonrasında 15 maddeden oluşan 5’li likert tipi fen bilimleri tutum ölçeği uygulanmıştır. Fen bilimleri tutum ölçeğinden elde edilen veriler SPSS 21.0 paket programına aktarılmıştır. Bu programdan faydalanılarak deney grubu ile kontrol grubunun ön testler açısından birbirine denk olup olmadıklarını anlamak amacıyla çok değişkenli varyans analizi (MANOVA) yapılmıştır. Bu analiz sonucunda ön testlerin birbirine denk olduğu görülmüştür. Kovaryans analizi (ANCOVA) yapılabilmesi için öncelikle normallik, kovaryetin ölçümü, kovaryetin güvenliği, kovaryetler arasındaki korelasyonlar, uç değer, çoklu ortak doğrusallık ve teklik, varyans-kovaryans homojenliği ve regresyon eğimlerinin homojenliği sayıtları kontrol edilmiştir. Bu sayıtların ANCOVA yapmaya engel bir durum teşkil etmediği gözlenmiştir. Bu işlemden sonra deney grubu ile kontrol grubunun son testlerini kıyaslamak için ise ANCOVA yapılmıştır. Elde edilen veri analizleri sonucunda bağlam temelli öğrenme yaklaşımının kullanıldığı deney grubu ile kontrol grubu arasında anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Fen eğitimi, bağlam temelli eğitim, bağlam temelli öğretim, tutum, maddenin yapısı ve özellikleri

THE EFFECT OF CONTEXT BASED APPROACH TO STUDENTS' ATTITUDES IN THE UNIT TEACHING STRUCTURE AND PROPERTIES OF MATTER

ABSTRACT

The aim of this study is to teach the context-based learning approach of the 7th grade "Structure and Properties of Matter" to investigate the effects on attitudes. For this purpose, it is tried to find an answer for the problem sentence whether the Context-based teaching approach has an effect on the attitudes of 7th grade students towards science? The answer to the problem sentence was tried to be searched. The study was conducted with a total of 70 students (34 experiments and 36 control groups studying at Cengiz Topel secondary school in Karakocan district of Elazig province). The practice of this study was carried out for 18 lessons hours, as it is known that in the middle school, there are ready-made classes, so it is almost impossible to divide the students into two groups with the help of the actual experimental design in order to study with the actual experimental designs, which can have negative effects on the educational activities in the school. In this study, pre-test post-test design with control group which is not equalized from the quasi-experimental design is used. In order to measure students' attitudes towards science, a 5-item science attitude scale consisting of 15 items was applied to the experimental and control groups before and after the study. Data obtained from science attitude scale were transferred to SPSS 21.0 package program. Multivariate variance analysis (MANOVA) was performed to determine whether the experimental group and the control group were equal to each other in terms of pre-tests. As a result of this analysis, it was seen that the pre-tests were equivalent. In order to perform covariance analysis (ANCOVA), firstly normality, assessing covariates, reliability of covariates, correlations between covariates, outliers, multicollinearity and singularity, homogeneity of variance–covariance matrices, homogeneity of regression assumptions were checked. It has been observed that these assumptions do not constitute an obstacle to making ANCOVA. After this procedure, ANCOVA was used to compare the posttest of the experimental group and the control group. As a result of the data analysis, it was found that there was no significant difference between the experimental group and the control group using the context-based learning approach.

Keywords: Science education, context-based education, context-based teaching, attitude, structure and properties of matter.

HİLE KARAKTERİSTİĞİ İLE HİLE EĞİLİMİ VE WHISTLEBLOWİNG ARASINDAKİ İLİŞKİLER; MUHASEBE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE ARAŞTIRMA

Bedirhan ELDEN
Kayseri Üniversitesi

Şafak Sönmez SOYDAŞ
Gümüşhane Üniversitesi

ÖZET

Hilelerin ortaya çıkarılmasında whistleblowing uygulaması büyük bir öneme sahiptir. Uygulama aynı zamanda işletmelerde bir oto kontrol mekanizması işlevi görmektedir. Whistleblowing, bir işletmede yaşanan etik veya hukuki olmayan hareket ve faaliyetlerin örgüt içi veya örgüt dışındaki paydaşlara zarar vermesi durumunda çalışanların veya paydaşların yöneticilere ihbarda bulunmasıdır. Bu açıdan bakıldığında ileride daha büyük sorunlar oluşturacak davranışların önceden önlenmesidir. Etkin bir iç kontrol sisteminde whistleblowing sistemini de işlevsel hale getirmek işletmeye avantaj sağlayacaktır. Bu çalışmada hile karakteristiği ile hile eğilimi ve whistleblowing arasındaki ilişkiler incelenmektedir. Araştırmada, geleceğin çalışanları olacak öğrencilerin hile eğilimleri ve whistleblowing düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmada muhasebe lisans ve ön lisans öğrencilerinin whistleblowing uygulamasına bakış açıları değerlendirilmiştir. Araştırma amacına uygun anket ile veriler toplanmış ve bulgular analiz edilerek yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hile Karakteristiği, Hile Eğilimi, Whistleblowing

THE RELATIONSHIP BETWEEN CHEATING TENDENCY WITH CHEATING CHARACTERISTICS AND WHISTLEBLOWING; A RESEARCH ON ACCOUNTING STUDENTS

ABSTRACT

Whistleblowing practice is of great importance in the elimination of tricks. The application also functions as an auto control mechanism in enterprises. Whistleblowing is the notification of employees or stakeholders to managers in the event that ethical or non-legal acts and activities in an enterprise harm the stakeholders within or outside the organization. From this point of view, it is the prevention of behaviors that will create bigger problems in the future. In an effective internal control system, it is advantageous to make the whistleblowing system functional. In this study, the relationship between cheating and cheating tendency and whistleblowing are examined. In this study, it is aimed to investigate the cheat trends and whistleblowing levels of the students who will be the employees of the future.

In the study, the perspectives of accounting undergraduate and pre-graduate students to the whistleblowing practice were evaluated. Data were collected with appropriate questionnaire and the findings were analyzed and interpreted.

Key Words: Cheat Character, Cheat Tendency, Whistleblowing

INVESTIGATION OF COMBUSTION AND EMISSIONS CHARACTERISTICS IN A REACTIVITY CONTROLLED COMPRESSION IGNITION ENGINE

Mutlu OKCU
Firat Üniversitesi

Müjdat FIRAT
Firat Üniversitesi

Yasin VAROL
Firat Üniversitesi

ABSTRACT

The number of using vehicle increase all over the world. Increasing number of vehicles causes to increasing of the harmful emissions. Increasing of harmful emissions affects negatively both human health and environment. Conventional Diesel Engines show a higher efficiency than their spark-ignited counterparts due to their ability to use a higher compression ratio. Therefore, diesel engines are more preferred than spark ignition engines. In CDE, investigations are continuing to make harmful emission levels compatible with strengthened emission standards. Despite the development of automotive technology, harmful emissions continue to increase. To solve this problem, a new combustion concept has been suggested by researches. Low temperature combustion (LTC) is a new combustion concept. Also, Reactivity Controlled Compression Ignition (RCCI) is a system that works according to this concept. RCCI is shown as a promising combustion strategy to achieve clean combustion for the internal combustion engines. In this combustion mode, a high octane number fuel (low reactivity) is introduced through early port injection, while a high cetane number fuel (high reactivity fuel) is directly injected into the combustion chamber. The diesel fuel has been used as high cetane fuel. Also, gasoline has been used as a low reactivity fuel. The purpose of this study is to reduce the exhaust emissions in a diesel engine without any decrease in the combustion performance using low temperature combustion strategy. In the numerical study, a single-cylinder, compression ignition, 18.1 compression ratio, 4-stroke and 406 cc diesel engine was used. RCCI concept was created by making some changes in this single-cylinder CDE engine. Transient numerical simulations were performed using the ANSYS-Forte 19.0 commercial software. According to the obtained numerical results, the combustion temperature has decreased in the cylinder. Also a more efficient combustion process has occurred inside the cylinder. In addition, NO_x emissions decreased significantly.

Keywords; low temperature combustion, reactivity controlled compression ignition, clean combustion, pollutant emissions

SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM AÇISINDAN SLOW FOOD HAREKETİNE BAKIŞ VE TÜRKİYE UYGULAMALARI

Şenol ÇAVUŞ

Batman Üniversitesi

Büşra KAYA

Batman Üniversitesi

Burak DEMİRTAŞ

Batman Üniversitesi

ÖZET

Sürdürülebilir turizm; yaşanan süreçte turizm bölgelerinin geliştirilip korunarak gelecekte fırsata dönüştürülmesini sağlamayı hedeflemektedir. Bu çerçevede, turizm kaynaklarının doğru yönetilmesi ve kültürel bütünlük ile biyoçeşitliliğin devamlılığının destekleneceği varsayılmaktadır. Aynı zamanda ekonomik, estetik ve sosyal ihtiyaçların da karşılanması beklenmektedir. Ancak, küreselleşme ve sürekli artan turizm faaliyetleri nedeniyle turizmde sürdürülebilirlik anlayışının yerleşmesi zorlaşmaktadır. Küreselleşme birçok yenilik ve faydanın yanı sıra bir takım sorunları da beraberinde getirmiştir. Bu nedenle son zamanlarda sürdürülebilirliği geçerli kılmak adına ortaya çıkan yaklaşımlar bu sorunları ortadan kaldırmayı amaçlamaktadırlar. Bu yaklaşımların harekete geçmesi ile küreselleşme yerini yerel kalkınmaya bırakmaktadır. Bu hareketler ile yörenin kültürünün, ekonomisinin, coğrafyasının ve sosyal yaşantısının canlandırılması hedeflenmektedir. Yavaş hareketlerin ortaya çıkmasına sebep olan durum; gıda sektöründe tek tipleşmeye gidilmesine tepki olarak ortaya çıkan Slow Food hareketidir. Bu hareket zamanla farklı konular üzerinde durmakla birlikte hepsi birbirini destekler niteliktedir. Hızlı üretim ve tüketimin yol açtığı zararları en aza indirmek ortak temel ilkeleridir. Slow Food hareketi, yöresel yemek kültürünün ve bölgedeki biyoçeşitliliğin korunmasını sağlama amacındadır. Bunun yanı sıra, yöresel yemeklerin tanıtılmasını ve iyi gıda tüketimini de desteklemektedir. Bu bağlamda, yoğun ve stresli şehir hayatının arasında kısa bir rahatlama fırsatı arayanlara yönelik ortaya çıkan kırsal turizm, tarımsal turizm, eko-turizm gibi turizm türlerine destek olacak nitelikte bir harekettir. Bunun yanında yöresel yemeklerin tanıtılması ve yörelerinde tüketilmesi ile birlikte gastronomi turizmine de desteği göz ardı edilemez. Bu çalışma, alanyazın taramasına dayalı olarak hazırlanmıştır. Çalışmada, sürdürülebilir turizm açısından Slow Food hareketi ele alınmış ve Türkiye'deki örnek uygulamalar incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Slow Food, Gastronomi, Sürdürülebilir Turizm, Küreselleşme, Fast Food, Tarımsal Turizm

ASSESSMENT OF SLOW FOOD MOVEMENT WITHIN CONTEXT OF SUSTAINABLE TOURISM: SOME EXEMPLARY PRACTICES IN TURKEY

Abstract

Sustainable tourism ensures that the tourism regions would be developed properly and protected for the future generation. In this context, an assumption takes place that management of all natural resources, continuity of cultural integrity and biodiversity are protected. Moreover, economic, aesthetic and social needs of people will be met accordingly. However, the implementation of sustainability is not easy in tourism due to globalization and increased tourism activities internationally. To be more specific, globalization has provided many innovations and benefits worldwide. However, globalisation has also brought a lot of problems. In order to deal with these problems, some new approaches e.g. slow food have recently emerged to solve the problems occurred. With these approaches, globalization becomes locally developed. The local developments basically aim at revitalizing culture, economy, geography and social life of a region. Thus, Slow Food movement started to support these developments against the fast food and its culture. Over time, this Slow Food movement has managed to minimize the losses caused by rapid production and consumption of people. Moreover, the Slow Food movement aims to mainly preserve the regional food culture and biodiversity in the region. Within this context, the movement supports the rural tourism, agro tourism, eco-tourism and gastronomy tourism. Therefore, this paper presents a literature review of Slow Food. Then, the Slow Food within the context of tourism is discussed. Finally, some examples of the Slow Food movements are given to be critically examined in Turkey.

Key Words: Slow Food, Gastronomy, Sustainable Tourism, Globalization, Fast Food, Agro Tourism

SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR KENT EKSENİNDE CITTASLOW (YAVAŞ ŞEHİR) HAREKETİ VE TURİZM AÇISINDAN ÖNEMİ

Şenol ÇAVUŞ

Batman Üniversitesi

Burak DEMİRTAŞ

Batman Üniversitesi

Büşra KAYA

Batman Üniversitesi

ÖZET

Son yıllarda, kentlerde yaşama eğilimi her anlamda birçok sorunu beraberinde getirmiştir. İktisadi anlayışa göre kıt kaynaklarla maksimum fayda sağlayarak maddi ihtiyaçların ve isteklerin karşılanması olgusunu yanlış kullanma ve bu kaynakların hiç bitmeyecek gibi bilinçsizce tüketim anlayışı birçok sorunu gündeme getirmiştir. Bu hızlı gelişime ve yerelliğin tüm yönleriyle özelliğini, otantikliğini kaybetmesine tepki olarak çıkan sürdürülebilirlik kavramı çeşitli şekillerde gelişim göstererek yaşanan değişimleri yavaşlatma amacı taşımaktadır. Sürdürülebilirlik, ekosistemdeki kıt ve yenilenemez kaynakların bugünün ihtiyaçlarını karşılarken aynı oranda gelecek nesillere sorunsuz bir şekilde aktarımını sağlamak, ekonomik ve teknolojik anlamda gelişmelerle aynı oranda ortaya çıkan çevresel sorunların önüne geçmek ve ekosistemin daha özenli, daha bilinçli korunması üzerine odaklanmıştır. Sürdürülebilirlik olgusunun kent kavramıyla birlikte ele alınması yeni bir hareket olmasına karşın tüm kentlerde hızlı bir şekilde algılanmıştır. 1996 yılında Habitat II zirvesinin sonuç bildirgesi olan İstanbul Deklarasyonunun 15. maddesinde yer alan “21. yüzyıla girerken, sürdürülebilir insan yerleşimleri için pozitif bir vizyon, ortak geleceğimiz için umut duygusu ve herkese itibar, sağlık, güvenlik, mutluluk ve umut dolu nezih bir hayat vadeden güvenli bir evde yaşayabileceği, bütünüyle faydalı ve cazip bir meydan okumaya katılmayı teşvik ediyoruz.” ibaresi sürdürülebilir kentleşme olgusunu ortaya çıkarmıştır. Sürdürülebilir kent olgusuna farklı bir bakış olarak veya destek olarak nitelendirilebilecek olan cittaslow hareketi, küreselleşmenin hızlı gelişmesinin etkisiyle şehirlerin dokusunun, sakinliklerinin ve yaşam tarzlarının standartlaşmasının ve yerel değerlerin yok olmasını ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır. Cittaslow yaklaşımı kentsel turizm hareketlerinin sürdürülebilir turizm anlayışı çerçevesinde gelişmesini destekleyen önemli bir olgu olarak ele alınmaktadır. Bu çalışmada, Cittaslow hareketinin tarihsel gelişimi, bu oluşuma katılmak isteyen kentlerin yerine getirmeleri gereken kriterler ve Türkiye’deki örnek kentler ele alınarak Cittaslow’un turizm açısından önemi üzeri durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir kent, sürdürülebilir gelişme, cittaslow (yavaş şehir), turizm

CITTASLOW MOVEMENT (SLOW CITY) WITHIN CONTEXT OF SUSTAINABLE CITIES AND ITS IMPORTANCE FOR TOURISM

Abstract

In recent years, people moving into cities has caused a lot of problems. One would try to explain this tendency with the approach of economic principles that the use of scarce natural resources to provide the maximum benefits in meeting the wants and needs of consumers has unconsciously brought the overconsumption of these scarce natural resources leading to never-ending problems for people. Therefore, the concept of sustainability, which reacts against this rapid consumption and the loss of authenticity in all aspects of the locality, aims to slow down these unsustainable changes. The sustainability in question here focuses on ensuring the scarce and non-renewable resources in the ecosystem protected for future generations. Within this context, the environmental problems occurring along with the economic and technological developments will be prevented and the natural resources will be protected more carefully. Along with this protection of the natural resources, the sustainability in the concept of the city has been revealed as a new movement. This new concept of sustainable city has been quickly perceived by all cities. For instance, the final declaration of the Habitat II Summit in 1996 and the 15th article of the Istanbul Declaration entering the 21st century would be good examples for a positive vision for sustainable human settlements. This creates a sense of hope for everyone as well as for our common future. This understanding further contributes to health, security and happiness for people. Within this approach, the Cittaslow movement, revealed as sustainable urbanization, can be considered as a different view to eliminate the disappearance of the local texture, calmness and lifestyles of cities by the rapid development of globalization. This Cittaslow approach is considered as an important phenomenon supporting the development of urban tourism movements within the framework of sustainable tourism. Thus, this study first evaluates the historical development of the Cittaslow movement. Second, the Cittaslow criteria are discussed. Third, the examples of the Cittaslow cities in Turkey are presented. Finally, the importance of the Cittaslow movement will be critically assessed in the context of tourism.

Key words: Sustainability, Sustainable city, Sustainable development, Cittaslow (Slow city), tourism

FESTİVAL TURİZMİ KAPSAMINDA FETHİYE YEŞİLÜZÜMLÜ VE YÖRESİ DASTAR VE KUZUGÖBEĞİ MANTAR FESTİVALİNE GELEN ZİYARETÇİLERİN FESTİVAL HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Erdoğan GAVCAR

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Gamzegül ÇALIKOĞLU

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Elçin NOYAN

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

ÖZET

Alternatif turizm faaliyetlerinin artması ile birlikte tüm turizm paydaşları açısından kısa ve uzun vadede hem destinasyonların hem yerel ögelerin tanıtılması önem kazanmaktadır. Festival turizmi de son dönemlerde önemi artan turizm faaliyetleri arasındadır. Festival ziyaretçileri bu tip organizasyonlarda hem farklı bir gün geçirmiş olup hem de festival bölgesi için ekonomik katkı sağlamaktadır. Bu sene 11.'si düzenlenen Fethiye Yeşilüzümlü ve Yöresi Dastar ve Kuzugöbeği Mantar Festivali senelerdir yerli ve yabancı birçok katılımcıya ev sahipliği yapmaktadır. Festival kapsamında yöresel bir gastronomi ürünü olan kuzugöbeği mantarı katılımcılara çeşitli yollarla tanıtılmakta ve satılmaktadır. Bununla birlikte geleneksel ve yöresel bir dokuma türü olan tarihi dastar dokumacılığı ürünleri satışa sunulmaktadır. Ayrıca festival boyunca birçok yöresel ürün katılımcılarla buluşturulmaktadır. Festival hem yöre halkı hem de katılımcılar için yoğun bir etkileşim ve ekonomik fayda sağlamaktadır. Bu nedenle festivalin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve tanıtımların ekonomik faydasının etkin şekilde yönetilebilmesi açısından festival katılımcılarının festival hakkındaki görüşleri önem taşımaktadır. Katılımcıların dışındaki paydaşlar katılımcıların beklentileri ve görüşleri doğrultusunda gelecek festivalleri daha iyi organize etme şansına sahip olmaktadır.

Bu çalışmanın amacı Fethiye Yeşilüzümlü ve Yöresi Dastar ve Kuzugöbeği Mantar Festivaline gelen ziyaretçilerin festival hakkındaki görüşleri belirlemek ve bu doğrultuda gelecek festivallerin daha etkin planlanması için paydaşlara bir yol göstermektir. Bu kapsamda 10. Fethiye Yeşilüzümlü ve Yöresi Dastar ve Kuzugöbeği Mantar Festivaline katılan ziyaretçilerin görüşlerini belirlemek amacıyla yüz yüze anket tekniği ile daha önce paydaşlar ile yapılan görüşmeler sonucu belirlenen önermeler sorulmuştur. Toplamda 234 tane ziyaretçiyle görüşme yapılmıştır. Çalışmada uygulanan anket verileri incelendiğinde verilerin güvenilirliği Cronbach Alpha katsayısına göre 0,885 çıkmıştır ve veriler normal dağılmaktadır. Çalışmada betimleyici istatistiklerle birlikte Ki Kare, T testi ve Anova analizleri uygulanmıştır. Bu görüşmeler sonucunda katılımcıların büyük çoğunluğu festivalin ulaşım koşullarının elverişsiz olduğunu, otopark ve festival alanlarının ziyaretçiler için yetersiz olduğunu ve festivalde alınan güvenlik önlemlerini az bulduğunu belirtmiştir. Ayrıca festival kapsamında sunulan ürünlerin fiyatlarının yüksek olmasını ve festivalin reklam ve tanıtımlarının yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Bu bilgilerin festival yöneticilerine ve katılımcılar haricindeki paydaşlara gelecek festivallerin daha iyi tanıtılması ve organize edilmesi açısından yol gösterici olması planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Festival, Festival Turizmi, Yeşilüzümlü ve Yöresi Dastar ve Kuzugöbeği Mantar Festivali

THE VIEWS OF THE VISITORS VISITING THE FESTIVAL OF FETHIYE YEŞİLÜZÜMLÜ AND DASTAR AND KUZUGÖBEĞİ MUSHROOM FESTIVAL WITHIN THE SCOPE OF FESTIVAL TOURISM

ABSTRACT

With the increase of alternative tourism activities, it is important to introduce both local destinations and destinations in the short and long term for all tourism stakeholders. Festival tourism is also one of the most important tourism activities. Festival visitors have both had a different day in this type of organizations and contributed to the festival destination. Fethiye Yeşilüzümlü and Region Dastar and Kuzugöbeği Mushroom Festival, organized for the 11th time this year, host many domestic and foreign participants. As a regional gastronomy product, it is promoted and sold to the participants in various ways. In addition to this, traditional dastar weaving products are offered for sale. Also, many local products are brought together with the participants. The festival provides an intense interaction and economic benefit for both locals and participants. For this reason, in order to ensure the sustainability of the festival and to manage the economic benefits of promotions effectively, the views of the festival participants about the festival are important. Stakeholders other than the participants have the opportunity to organize future festivals better in line with the expectations and opinions of the participants. The aim of this study is to determine the opinions of the visitors about the festival in Fethiye Yeşilüzümlü and Dastar and Kuzugöbeği Mantar Festival and to show a way for the stakeholders to plan the future festivals more effectively. In this context, in order to determine the opinions of the visitors who participated in the 10th Fethiye Yeşilüzümlü and Dastar and Kuzugöbeği Mushroom Festival, face-to-face questionnaire technique and the suggestions that were made with the stakeholders were asked. A total of 234 visitors were interviewed with facetoface. When the survey data were analyzed, the reliability of the data was 0,885 according to Cronbach Alpha coefficient and the data were distributed normally. Chi square, T test and Anova analysis were used in this study. As a result of these surveys, the majority of the participants stated that the transportation conditions of the festival were unfavorable, the parking and festival areas were inadequate for the visitors and the security measures taken at the festival were less. It's also stated that the prices of the products offered during the festival are high and the advertisements and promotions of the festival are insufficient. It is planned that this information will be guide to the festival managers and stakeholders other than the participants in order to better promote and organize the next festivals.

Keywords: Festival, Festival Tourism, Festival of Fethiye Yeşilüzümlü and Dastar and Kuzugöbeği Mushroom Festival

TÜKETİCİLERİN KAFE TERCİHLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER: FETHİYE ÖRNEĞİ

Erdoğan GAVCAR
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Elçin NOYAN
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Gamzegül ÇALIKOĞLU
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

ÖZET

Kafeler, tüketicilerin beklentilerini karşılamak, kaliteli hizmet sunmak, yeme içme ihtiyaçları yanında sosyalleşmek amaçlarıyla gittikleri yerlerdir. Günümüzde rekabet koşullarının artması ile söz konusu işletmeler için tüketici tercihleri giderek daha da önemli hale gelmektedir. Son zamanlarda dünyada ve Türkiye’de geleneksel kahve değişmesiyle ortaya çıkan kafelerde tüketicilerin çeşitli istek ve beklentileri doğrultusunda farklı türlerde mekansal ayrışmalar görülmektedir. Artan sosyal etkileşim ve değişen tüketici algıları ile bu ayrışmalar farklı rekabet ortamları doğurmaktadır. Kafeler için tüketicilerin algıları ve satın alma davranışları bu ayrışmaların temelini oluşturmaktadır. Bu bağlamda tüketicilerin önem verdiği tercihlerin ve beklentilerin incelenip bunların sonucunda mekanların oluşturulması ya da geliştirilmesi işletmeciler açısından önem taşımaktadır.

Çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin kafe tercihlerinde etki eden faktörleri belirlemektir. Belirlenen faktörlerle birlikte katılımcıların demografik verileri incelenip söz konusu tüketicilerin kafe tercihi yaparken hangi faktörler göz önünde bulundukları saptanmaya çalışılmıştır. Bulgularla birlikte kafe işletmecilerine mekanları oluştururken hangi faktörleri önemsemeleri gerektiğini sunmak amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında Fethiye’de faaliyet gösteren farklı türlerdeki kafe işletmeleri ele alınmıştır. Çalışma Mart-Nisan 2019 tarihleri arasında yürütülmüş, veriler yüz yüze anket tekniği ile toplanmış ve çalışmaya 215 adet Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fethiye İşletme Fakültesi öğrencisi katılmıştır. Çalışmada katımcı olarak öğrencilerin seçilmesinin amacı yapılan gözlemler sonucunda kafe işletmeleri tüketicilerinin çoğunluğunu öğrencilerin oluşturduğunun saptanmasıdır. Çalışmada, yapılan güvenilirlik analizi sonucunda Cronbach Alpha katsayısı 0,855 olarak bulunmuştur ve incelemeler sonucunda verilerin normal dağıldığı saptanmıştır. Bu nedenle çalışmada istatistik analiz olarak demografik verilerin betimleyici istatistiklerle incelenmesi ile birlikte, Faktör Analizi, T Testi ve Varyans Analizi uygulanmıştır. Anketlere uygulanan istatistik analizler sonucunda, üniversite öğrencilerinin kafe seçiminde, ağırlıklı olarak mekânın atmosferi, çevresi ve reklamların önemli olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların ağırlıklı olarak yerel kafeleri tercih ettikleri ve çoğunlukla haftada bir kez gittikleri görülmüştür. Katılımcıların cinsiyetleri arasında kafe tercihinde etki eden faktörlerde temizli ve ulaşım olanakları konularında anlamlı farklılık gözlenmiştir. Katılımcılar öğrenim gördükleri sınıf açısından incelendiğinde ise mekanın müziği, çalışanların dış görünümü ve katılımcıların söz konusu mekanda kendilerini mutlu hissetmeleri konularında anlamlı farklılık gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kafe tercihi, Üniversite öğrencileri, Tüketici davranışı

FACTORS THAT INFLUENCE OF CUSTOMERS' CAFE SELECTION: THE CASE OF FETHIYE

ABSTRACT

Cafes offer the expectations of the future, offer high quality service, continue to eat and go where they go for socializing purposes. Today, with the increase in the conditions of competition preferred for the companies in question. Last various demands and expectations of the world's leading and pioneering members in Turkey's traditional coffee cafes for the change is seen in different types of spatial segregation. These disparities with increasing social interaction and perceptions of development capability give rise to different competitive environments. Perceptions of compositions for cafes and buying behaviors choose the basis for these distinctions. The important points of this policy are to examine and clear insignificant interpreting and expectations, to orient the spaces of the space or to be operational-oriented. The aim of the study is to determine the factors that affect the students' cafe preferences. The demographic data of the participants were examined with the determined factors and the factors which were taken into consideration when determining the cafe preferences of the consumers. With the findings, it was aimed to present the cafe managers with the factors which should be considered when creating the spaces. In this study, different types of cafes operating in Fethiye were discussed. The study was conducted between March-April 2019 and the data were collected by face to face survey technique and 215 students from Muğla Sıtkı Koçman University Fethiye Faculty of Business participated in the study. As a result of observations aimed at the selection of students as a participant in the study, it is determined that the majority of the consumers of cafe establishments constitute students. In the study, Cronbach Alpha coefficient was found 0,855, as a result of the reliability analysis and it was found that the data were normally distributed. Therefore, as a statistical analysis, demographic data were analyzed with descriptive statistics and Factor Analysis, T Test and Variance Analysis were applied. As a result of the statistical analyzes applied to the participants, it was determined that the atmosphere, the environment and the advertisements were important in the selection of cafes of university students. It was observed that the participants preferred mainly local cafes and mostly went once a week. A significant difference was observed between the sexes of the participants on the factors affecting the choice of cafes in terms of cleanliness and transportation possibilities. When the participants were examined in terms of the class they studied, there was a difference between the music of the place, the appearance of the employees and the participants' feeling happy in the cafe in question.

Key Words: Cafe selection, college student, consumer behavior

ATLETİZM HAKEMLERİNİN MEDYADAKİ SPORA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Ahmet YILGIN

Kilis 7 Aralık Üniversitesi

ÖZET

Bu araştırmanın amacı atletizm hakemlerinin sporun medyada yansıtış biçimlerini nasıl değerlendirdiklerini tespit etmektir. Günümüz medyasına bakıldığında; spor haberlerinin ürün olarak sunulmasında popüler spor dalları ve sporcular yer aldığı görülmektedir. Spor başarısından dolayı toplum tarafından tanınmışlık düzeyi kabul gören birçok sporcuya medyada reyting nedeniyle ilgi duyulmaktadır. Medyada spor dalları ve sporcuya bu kadar yer verilmesine karşılık sadece futbol hakemleri ile ilgili eleştirel anlamda yer verildiği görülmektedir. Özellikle atletizm hakemleri başta olmak üzere diğer hakemler ise ancak çok ilgin bir karar veya olay olduğunda medyada yer almaktadır.

Bütün spor dalları dikkate alındığında hakemlerin spor dalları içinde önceden belirlenen kurallar doğrultusunda eşit ve adil karar verme durumlarında önemli görev ve sorumlulukları olduğu evrensel kabuldür. Farklı spor dallarında hakemlerin aynı duygu ve düşüncede olamayacağı hatta spor dalının yaygınlığının da buna bir etken olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda sporu izleyenlerin, yönetenlerin, sporcuların ve hakemlerin spor medyasından beklentileri ve medyaya ilişkin tutumları sosyolojik açıdan önem teşkil etmektedir. Atletizm hakemleri açısından spor medyasının toplumu yönlendirme hususundaki düşünceleri bu çalışmada yer almıştır.

Araştırmada 2015 -2017 yılları arasında Gaziantep Atletizm İl Temsilciliğinde faal hakemlik yapan 213 hakemden tesadüfi örneklem ile belirlenen 152 kişinin düşüncelerine yer verilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak bireylerin bağımsız değişken özellikleri olan veriler ile anket tekniğinde çoktan seçmeli sorular kullanılmıştır. Araştırmada betimsel istatistik analizinde yüzde ve frekans kullanılırken bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki farkta ikili karşılaştırmalarda t-test ve çoklu karşılaştırmalarda ANOVA Tukey çoklu karşılaştırma analizlerine yer verilmiştir.

Atletizm hakemlerinin görüşleri doğrultusunda elde edilen verilere göre atletizm hakemlerinin çoğunluğunu erkek, 31 yaş ve üzeri olduğu anlaşılmıştır. Hakemlerin ön lisans ve lisans eğitim düzeyinde oldukları, bezen spor gazetesi aldıkları, katılımcıların medyadaki spora ilişkin düşüncelerinde spor medyasının yayın anlayışından kısmen memnun oldukları anlaşılmıştır. Sporun gelişmesinde medyanın kısmen katkısı olmasına rağmen spordaki şiddetin artmasında medyanın bir etken olduğu, medyanın tarafsızlığına inanmadıkları anlaşılmıştır. Katılımcıların çoğunluğu ise medyanın okuyucu/izleyici beklentisini dikkate alması gerektiği yönünde fikir birliği içinde oldukları anlaşılmıştır. Genel anket puanları ile bağımsız değişkenler arasında yapılan istatistik sonuçlarında ise; kadınları medyadaki spor haberlerine ilişkin görüşlerinde erkeklere göre daha yüksek farkındalık düzeyinde sahip oldukları anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Spor, Medya, Atletizm, Hakem

OPINIONS OF REFEREES ABOUT SPORTS IN THE MEDIA

ABSTRACT

The purpose of this research to determine how athletics referees evaluate reflections of sports in the media. Looking at today's media; sports articles and sportsmen are seen in sports news. Due to the sport's success, many athletes who are recognized by the public due to their sports success are attracted to the media due to the rating. It is seen that sports branches and sportsmen in the media are given this place only in a critical sense about the football referees. Other referees, especially athletics referees, are only involved in the media when there is a very interesting decision or event.

Considering all sports branches, it is universally accepted that the referees have important duties and responsibilities in equal and fair decision-making in accordance with the pre-determined rules in sports. It is thought that referees cannot have the same feelings and thoughts in different sports branches and even the extend of the sport can be a factor for referees' decisions. In this respect, the expectations of audiences, managers, athletes and referees from sports media and also their attitudes towards the media have a sociological importance. Thoughts on matters of sports media routing society in terms of athletics referees were included in this study.

In the study, the opinions of the 152 referees who were determined by random sampling from the 213 referees who were active in Gaziantep Athletic City Representative between the years 2015 and 2017 were included. In the research, multiple choice questions were used in the survey technique and data which are independent variable characteristics of the individuals as data collection tool. In the research, while the percentage and frequency were used in descriptive statistical analysis, the differences between dependent and independent variables were compared with ANOVA Tukey multiple comparison analysis in t-test and multiple comparisons in paired comparisons.

According to the data obtained by the athletics referees, the majority of the athletics referees were male, 31 years and older. It was understood that the referees were at the level of associate degree and bachelor's degree, they got the sports newspaper and the participants were partly satisfied with the sports media's broadcasting concept. Although the media contributed partly to the development of sport, it was understood that the media was a factor in increasing the violence in the sport and did not believe in the objectivity of the media. The majority of the participants agreed that the media should take into account the expectation of the reader / audience. In the statistical results of the general survey scores and the independent variables; women's views on sports news in the media have higher levels of awareness than men.

Key Words: Sports, Media, Athletics, Referee.

ÇOCUKLARIN YÜZMEYE YÖNELME EĞİLİMLERİ

Ahmet YILGIN

Kilis 7 Aralık Üniversitesi

ÖZET

Bu çalışmada amaç yaz spor okullarında açık alan yüzme havuzlarına katılan bireylerin yüzme spor dalına yönelme eğilimlerini belirlemektir. Çocuklar yaşları gereği oyun ve fiziksel aktivite ile eğlenme faaliyetlerinde yaşadıkları hazdan dolayı sorulan ifadelerle karşı büyüklere nazaran gerçek hislerini dürüstçe söyleme saflığında olan bireylerdir. Ülkemizde bu saf ve temiz kalplerinden dolayı Bu araştırma ile çocukların diğer spor dallarının yanında yaz spor okulları kapsamında yüzme sporuna yönelme eğilimlerinin nelerden oluştuğu araştırılmaya değer bulunmuştur. Araştırmada kullanılan anket formu değişik spor dallarında Sunay ve Saraçoğlu (2003), Bayraktar ve Sunay (2007) voleybol, Ekici ve Çolakoğlu (2011) dağcılık sporu yapanlar ve Alibaz, Gündüz ve Şentuna (2006) döğüş ve savunma sporlarında ile benzeri spor dallarında kullanılmıştır. Araştırmada veri elde etmede kullanılan anket yöntemi 29 ifade ve 5 likert tipinde olup 1 ile 5 puan arasında puanlamaya tabi tutulmuştur.

Araştırmanın geçerlilik ve güvenilirliğinde Cronbach's Alpha ($p < 0,912$) bulunmuştur. Verilerin normal dağılımlarında Kolmogorov-Smirnova ve Shapiro-Wilk normallik testine göre ($p > 0,000$) olduğu görülmekle birlikte Tabachnick and Fidell, (2013) göre verilerin çarpıklık ve basıklık değerlerinin +1,96 ile -1,96 arasında olması sosyal bilimlerde veri setinin normal dağılımı gösterdiği ifade edilmiştir. Araştırmada kullanılan veri setinde çarpıklık (Skewness) ($p > 0,792$) ve basıklık (Kurtosis) ($p > 0,214$) değerlere sahip olduğu bulunmuş olup verilerin normal dağılıma sahip olduğu anlaşılmıştır. Araştırmada izlenecek yöntemi açısından dağılımlarında %95 güven aralığında Levene testi ($p > 0,770$) yapılarak varyansların homojen dağılım gösterdiği anlaşılmıştır. Araştırmada bulguları betimsel istatistik yöntemlerinden yüzde ve frekans ile ve iki bağımsız değişkende Independent Samples Test ve üç ve daha fazla bağımsız değişkenler için ise One-Way ANOVA parametrik yöntemlerden yararlanılmıştır.

Katılımcıların frekans analizinde kadınların (%22,5) ve erkeklerin (%77,5) kişi olduğu, yaş gruplarında 9-11 yaşın (%55,8), gelir düzeyinde 1300-2000 TL arasındakilerin (%68,2) ve ikamet edilen konutta kendi evlerinin (%54,3) olduğu anlaşılmıştır. Katılımcıların anketteki ifadelerle verdiği cevaplarda yüzme katılımı teşvik eden unsurlardan yüzmeyi öğrenme isteğimin etkisi ($X:4,3178$), yüzme nedenleri arasında başarı kazanmaktan zevk duyma ($X:4,3178$) ve beklentileri arasında ise milli takıma seçilmek milli sporcu olmak ($X:4,0775$) en fazla ortalamaya sahip olduğu görülmüştür. Ölçekteki ifadeler ilişkin toplam puan ortalaması ($X:3,570$), en az ($x:2,628$) ve en fazla ($x:4,318$) puan aralığında olduğu anlaşılmıştır. Ankete katılım sağlayan bireylerin verdiği cevaplara göre bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki farkta cinsiyetler ($p < 0,079$) arasında, yaş grupları ($p < 0,453$) arasında, gelir düzeyi ($p < 0,583$) ve ikamet edilen konut ($p < 0,112$) arasında anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur. Sonuç itibarı ile katılımcıların yüzme sporuna yönelme eğilimleri arasında anlamlı fark olmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yüzme, Çocuk, Yönelme, Eğilim,

TENDENCIES OF CHILDREN FOR SWIMMING

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the tendency of individuals who participate in outdoor swimming pools in summer sports schools towards swimming sports. Children are the individuals who are honestly saying their true feelings when compared to the adults when they are asked about their pleasure in plays and physical activities or recreation activities. Due to these pure and clean hearts in our country, it has been found worthwhile to investigate what kind of tendencies of children towards swimming sport in the scope of summer sports schools besides other sports branches. When preparing the questionnaire of the study take advantage of some similar research such as Sunay and Saracoglu (2003) in various sports, Bayraktar and Sunay (2007) in volleyball, Ekici and Colakoglu (2011) in mountaineering sports, Alibaz, Gündüz and Sentuna (2006) in sports such as fighting and defense sports. In the research, the questionnaire method used in data collection was in 29 expressions and 5 likert types and it was scored between 1 and 5 points.

The validity and reliability of the study were found in Cronbach's Alpha ($p < 0,912$). Beside of the normal distribution of data is seen according to Kolmogorov-Smirnova and Shapiro-Wilk normality test ($p > 0.000$), the distortion and kurtosis values of the data were between +1.96 and -1.96 and according to Tabachnick and Fidell (2013) it is stated that the data set in the social sciences shows the normal distribution. In the data set used in the study, it was found that the data had skewness ($p > -0,792$) and kurtosis ($p > -0,214$) values, and the data were found to have normal distribution. Levene test ($p > 0.770$) was used in the distribution of 95% confidence interval in terms of the method to be followed in the research. In the research, the findings were analyzed using percent and frequency of descriptive statistical methods, Independent Samples Test in two independent variables and One-Way ANOVA parametric methods for three and more independent variables were used.

The frequency analysis of the participants it was understood that female participants (22.5%) male participants (77.5%), 9-11 years of age group (55.8%), income level between 1300-2000 TL (68.2%) and their own houses in residence (54.3%). The highest averages in the answers given by the participants to the expressions in the questionnaire are the effect of the desire to learn to swim from the elements that encourage participation in the swimming ($X: 4,3178$), the pleasure of gaining success among the reasons of swimming ($X: 4,3178$) and to be a national athlete by selecting the national team among the expectations ($X: 4,3178$). The total score averages ($X: 3,570$), minimum ($x: 2,628$) and maximum ($x: 4,318$) were found in the scale. According to the answers given by the individuals participating in the survey, the difference between dependent and independent variables; there was no significant difference between age groups ($p < 0,453$), income level ($p < 0,583$) and residing housing ($p < 0,112$) between genders ($p < 0,079$). As a result, there was no significant difference between the participants' tendency towards swimming sport.

Keywords: Swimming, Child, Orientation, Tendency.

GÜNCEL YÜKSEK YOĞUNLUKLU ARALIKLI ANTRENMAN (HIGH INTENSITY INTERVAL TRAINING- HIIT) UYGULAMALARININ KARDİYOVASKÜLER- METABOLİK VE PERFORMANS YANITLARI: SİSTEMATİK DERLEME

Damla Selin YILDIRIM
Lokman Hekim Üniversitesi
Ankara Üniversitesi

Murat BİLGE
Kırıkkale Üniversitesi

ÖZET

Modern toplumda bir norm haline gelmiş olan hareketsizlik, birçok hastalık için risk faktörüdür. Fiziksel aktivite ve egzersiz için birçok engel bulunmakta olup; başlıca sebebi “zaman eksikliği”dir. Yaygın metabolik hastalıkların tedavisi ve yönetiminde merkezi bir rol oynayan egzersiz, sağlıklı yaşamın temel prensiplerinden biridir. Daha kısa egzersiz süresi ve dinlenme süreleri ile zaman açısından etkin olarak kullanılan yüksek yoğunluklu aralıklı antrenman, aerobik fitness gelişimi, yaşamla ilişkili hastalıkların gelişimi ve önlenmesi için gelecek vaat eden bir egzersiz stratejisidir. Sağladığı kardiyovasküler, metabolik ve fiziksel yararları ile evrensel bir antrenman seçeneği olabilir. Bu araştırmanın amacı, yüksek yoğunluklu aralıklı antrenman etkilerini, kardiyovasküler, metabolik ve performans yanıtlarıyla değerlendiren yapılmış araştırmalarla ilgili bir sistematik derleme sunabilmektir. Veri toplama yöntemi olarak, elektronik veri tabanları kullanılarak araştırma yapılmıştır. Tanımlanan çalışmalar, dahil etme kriterlerini doğrulamak için eleştirel analiz ve önyargı değerlendirilmesinden sonra ayrıntılı olarak gözden geçirilmiştir. HIIT ve kardiyovasküler sağlık ile incelenen çalışmalarda, kardiyovasküler risk faktörleri, kardiyovasküler toparlanma, maksimum oksijen alımı, yaşam kalitesi parametreleri; HIIT ve metabolik sağlık ile incelenen çalışmalarda, metabolik kapasite, vücut kompozisyonu, glisemik kontrol, insülin seviyeleri, serum seviyeleri, vücut yağ yüzdesi, vücut kitle indeksi, vücut ağırlığı, kan laktat konsantrasyonları, kan basıncı, kalp atış rezervi, yağ oksidasyonu, bazal aktivite düzeyleri, karbonhidrat oksidasyonu, kemik mineral yoğunluğu, kas kesit alanı parametreleri; HIIT ve performans ile incelenen çalışmalarda, aerobik performans parametreleri, kalp hızı değişimleri, maksimal güç, maksimal oksijen alımı, fiziksel uygunluk, vücut kompozisyonu, kas kuvveti gibi parametreleri değerlendirmeye alınmıştır. Sonuç olarak, HIIT uygulamalarının kardiyovasküler, metabolik ve performans yanıtlarında etkili olduğunu gösteren araştırmalar gelecek için yol gösterici olabilecektir.

Anahtar Kelimeler: yüksek şiddetli aralıklı antrenman (HIIT), kardiyovasküler yanıt, metabolik yanıt, performans

THE CARDIOVASCULAR - METABOLIC AND PERFORMANCE RESPONSES OF THE CURRENT HIGH-INTENSITY INTERVAL TRAINING- HIIT APPLICATIONS; A SYSTEMATIC REVIEW

ABSTRACT

The physical inactivity, that has become a norm in the modern society, is a risk factor for many diseases. There are many obstacles to physical activity and exercise and the main reason is the "lack of time". Exercise that plays a central role in the treatment and management of the common metabolic diseases is one of the main principles of a healthy life. The high-intensity interval training used in a time-efficient way with shorter exercise time and rest time is a promising exercise strategy for aerobic fitness development, as well as the development and the prevention of lifestyle-related diseases. It may be a universal training option with the cardiovascular, metabolic and physical benefits it provides. The aim of this study is to present a systematic review about the previous studies assessing the effects of high-intensity interval training together with the cardiovascular, metabolic and performance responses. As the data collection method, the study was conducted using the electronic databases. The identified studies were reviewed in detail after the critical analysis and bias assessment in order to verify the inclusion criteria. Cardiovascular risk factors, cardiovascular recovery, maximum oxygen uptake, life quality parameters were assessed in the reviewed studies on HIIT and cardiovascular health; on the other hand, metabolic capacity, body composition, glycemic control, insulin levels, serum levels, body fat percentage, body mass index, body weight, blood lactate concentrations, blood pressure, heart rate reserve, fat oxidation, basal activity levels, carbohydrate oxidation, bone mineral intensity, muscle cross-sectional area parameters were assessed in the reviewed studies on HIIT and metabolic health. Additionally, aerobic performance parameters, heart rate changes, maximal power, maximal oxygen uptake, physical fitness, body composition, and muscular force parameters were evaluated in the reviewed studies on HIIT and performance. Consequently, the studies indicating that HIIT applications are effective in cardiovascular, metabolic and performance responses may be guiding for the future.

Keywords: high-intensity interval training (HIIT), cardiovascular response, metabolic response, performance

**THE INVESTIGATION OF THE CARDIO – STRENGTH, CARDIO – TECHNIC AND
CARDIO – STRENGTH - TECHNIC TRAINING PROGRAMS EFFECT SPECIFIC TO
TEAM HANDBALL ON THE PLAYER’S AEROBIC – ANAEROBIC CONDITIONAL
PARAMETERS: AN ACTION STUDY**

Murat BİLGE
Kırıkkale Üniversitesi

Damla Selin YILDIRIM
Lokman Hekim Üniversitesi
Ankara Üniversitesi

ABSTRACT

In team handball strength, quickness, speed, agility, cardio respiratory fitness and repeated sprint ability have been shown to be important factors determining success, in addition to sport-specific technical and tactical skills. Effort during team handball is often described as long-term acyclical work, with an interval character, where energy is obtained both aerobically and anaerobically. When we look at the relationship between team handball physiological nature and interval training (both aerobic and/or anaerobic), we can see the importance of interval training is the one of the most important conditional factor in handball. This present study aim to understand about the condition trainings for handball must contain the nature of this branch. The branches’ nature has to determine according to game duration, heart rate, working loads, running profiles, running distances and the specifies for the playing positions. The interval training program examples given in this text applied to the young and the senior female / male handball players playing in their top divisions. All these training prescriptions that were conducted to improve the topic of the study in handball were action researches for configuring the suitable programs ranging from the simple to the complex for solution of conditional problems encountered during handball games. According to the average heart rate of players, It was determined that this 16 training programs applied had an impact on the energy system. So, it can be said that the training programs given as an example can be applied at the appropriate periods according to the training periodization of the handball players. In conclusion the trainers have to design the performance training programs according to the handballs specifies. Game duration, heart rate, working loads, running profiles and running distances specifies for the playing positions have to shape the training plans.

Keywords: interval training, team handball, prescription training programs

**NORTHERN LIMIT OF JURISDICTION OF KARTUELIAN/GEORGIAN
APOSTOLIC ORTHODOX CHURCH IN THE FOURTH-FOURTEENTH
CENTURIES ACCORDING TO THE BOOK OF METROPOLITAN PROF. ANANIA
JAPARIDZE**

POPKHADZE NATELA

National Academy Phasis. Head of the Scientific Information Center in Tbilisi

ABSTRACT

I attended the presentation and discussion of this new book in Tbilisi in the big hall of the Georgian Academy of Sciences on March 6, 2019 filled with researchers. The book was praised. The aim of Anania Japaridze was to reveal the truth and change the attitude to this theme that was distorted during the Russian Empire and the USSR. Christianity started in Sakartuelo//Georgia since the first century and not since the fourth century. This is stressed in that book. The area of the activity and of the influence of the Orthodox Christian religion's centers situated in Antiochia and elsewhere was exaggerated while in fact several those areas were under the jurisdiction of the Kartuelian/Georgian Catholikosate situated in Mthkheta in Kartli/Kartu. Most themes discussed in that book were familiar to me as I have surveyed them during several decades as an independent scholar. I have revealed several maps and texts published by foreign researchers but unknown to scholars in Tbilisi. Some of them are used in that book of Anania Japaridze. Nino Javelidze praised the book for stating that the Georgoi have been mentioned by Strabo, Pliny, Tacitus and Mela in the first century in their geographical descriptions and I thanked her for it. Anania/Tengiz Japaridze revealed based on scholarly research that the Adigei appeared on the stage of history only in Timur Lang' times as a small group of the nomads ruled by the man called Adig ravaging areas in Eastern Syberia in the 14th century and their Caucasian history is a lie. I recommend that book written by Anania Japaridze to readers at large.

**İDRARININ KUZHEY SINIRI KARTUELIAN / GÜRCÜ APOSTOLIK ORTODOKS
KILISESİNİN DORDUNCU ON DÖRDÜNCÜ YUZYILLARDA PROF. ANANIA
JAPARIDZE METROPOLITAN KİTABINA GÖRE**

Bu yeni kitabın Tiflis'teki Gürcü Bilimler Akademisi'nin büyük salonunda 6 Mart 2019'da araştırmacılarla dolu sunumuna ve tartışmasına katıldım. Kitap övgüyle karşılandı. Anania Japaridze'nin amacı, gerçeği ortaya çıkarmak ve Rusya İmparatorluğu ve SSCB'de çarpık olan bu temanın tutumunu değiştirmekti. Hıristiyanlık, Sakartuelo / Georgia'da dördüncü yüzyıldan beri değil, ilk yüzyıldan beri başladı. Bu kitapta vurgulandı. Birkaç aslında bu alanların Kartli / Kartu içinde Mthkheta bulunan Kartuelian / Gürcü Catholikosate ait juris diksiyon altında iken faaliyet ve Ortodoks Hıristiyan din'in merkezlerinde başka Antiochia yer alan ve içinde akıcılığa içinde alanı abartılı edildi. Bu kitapta tartışılan temaların çoğu bana aşınaydı. On yıllardır bağımsız bir bilgin olarak onları araştırdım. Foreign araştırmacıları tarafından yayınlanan, ancak Tiflis'teki bilginlerin bilmediği birkaç harita ve metin açıkladım. Bazıları Anania Japaridze kitabında kullanılıyor. Nino Javelidze Georgoi coğrafi açıklamalarında fi ilk yüzyılda Strabon, Pliny, Tacitus ve Mela bahsettiği edildiğini belirten Kitabı övdü ve bunun için ona teşekkür etti. Anania / Tengiz Japaridze, Adige'nin yalnızca tarih

sahnesinde görüldüğü bilimsel araştırmaya dayanarak ortaya çıktı. Adam tarafından yönetilen göçebe küçük bir grup olarak Timur Lang' kez ADIG 14. yüzyılda Doğu Syberia alanları harap eden ve onların Kafkas tarihi bir yalan çağırdı. Anania Japaridze'nin yazdığı kitabı genel olarak okuyuculara tavsiye ediyorum.

**ქართული სარწმუნოების იურისდიქციის ჩრდილოეთი საზღვარის წარმოჩენა
მეოთხე-მეთოთხმეტე საუკუნეებში მიტროპოლიტ ანანია ჯაფარიძის 2019 წელს
დაბეჭდილ წიგნში**

დავესწარი ხსენებული წიგნის წარდგენასა და განხილვას თბილისში 6 მარტს საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის დიდ დარბაზში. მკვლევარებით გადაჭედილი დარბაზის საყოველთაო მოწონება დაიმსახურა. მისი მიზანია რუსეთის იმპერიისა და სსრკ -ის იმპერიის დროს მკვლევარების მიერ დაშვებული შეცდომების ნაწილის გასწორება. მაგალითად, ბიზანტიის იმპერიის ქრისტიანული კერების გავლენას კი არ ემორჩილებოდა ზოგი მხარე, როგორც წერდნენ მკვლევარები საბჭოთა ხანაში, არამედ, ჩვენს მცხეთის საკათალიკოსოს. წიგნის თემები მეც ვიკვლიე ათწლეულების მანძილზე დამოუკიდებელად და რამდენიმე საყურადღებო უცხოურენოვანი სხვისი ტექსტი და სხვისი რუკა შევმატე მანამდე ჩვენი მკვლევარებისათვის ცნობილ საისტორიო მასალებს. ზოგი მათგანი გათვალისწინებულია იმ ახალ წიგნში, რადგან ავტორისათვის მიმქონდა ჩემი გამოქვეყნებული და გამოსაქვეყნებელი ნაშრომები. ვისაუბრებ გეორგი სახელით პირველი საუკუნიდან მოხსენიებული ჩვენიანების საცხოვრებელი არეს შეუცვლელად, დაუმახინჯებლად წარმოჩენის მნიშვნელობაზე. წიგნში ამ თემას მთელი თავი ეძღვნება. მასზე დამაჯერებლად ისაუბრა სხდომაზე გამომსვლელმა მკვლევარმა ნინო ჯაველიძემ და მადლობა გადაუხადა ამისათვის. წიგნში გასწორებულია სხვა მკვლევარების მიერ დაშვებული შეცდომები სიტყვა ალანას გააზრებისას. ვისაუბრებ წიგნში მოტანილ საბუთებზე სიტყვა ადიგეი შინაარსის შეცვლისა და დამახინჯების გამო. ანანია//თენგიზ ჯაფარიძემ ჩამოყალიბებული კვლევით შეიტყო, შეიცნო და ამ წიგნში წარმოაჩინა, რომ ადიგეი იყო თემურ-ლენგის დროს აღმოსავლეთ ციმბირში მომხრეებთან ერთად მოხეტიალე ყაჩაღი. მისი სახელი ეწოდათ მის მომხრეებს და იმ მომთაბარე ჯგუფის წევრებისათვის კავკასიაში ვითომდა არსებული წარსულის გამოგონება იმ მრავალ დანაშაულთაგან ერთ-ერთია, რომელიც გასასწორებელი და შესაცვლელია.

FUTBOLDA YAŞ GRUPLAMASINA AİT BOY VE VÜCUT AĞIRLIĞININ ÇEVİKLİK İLE İLİŞKİSİ

Faruk GÜVEN

Kilis 7 Aralık Üniversitesi

Samet AKTAŞ

Selçuk Üniversitesi

ÖZET

Bu araştırmanın amacı amatör futbolcuların yaş gruplarına göre boy ve vücut ağırlığının çeviklik ile ilişkisini ortaya koymaktır. Araştırmaya amatör olarak futbol oynayan ve müsabaka döneminde olan yaş ortalamaları 23.23 ± 2.81 , boy ortalamaları 179.90 ± 3.78 vücut ağırlığı ortalamaları ise 72.32 ± 4.59 olan 31 futbolcu dahil edilmiştir, araştırmayla alakalı oluşabilecek riskler test öncesinde anlatılmış ve sporculara gönüllü onam formu doldurtulmuştur. Boy ölçümleri mezura ile yapılmıştır (cm), vücut ağırlığı ise elektronik baskül kullanılarak ölçülmüştür. Futbolcuların çeviklik ölçümü ise ProAgilty test ile fotosel kullanılarak saniye cinsinden kaydedilmiştir. Normallik analizi Shapiro Wilk testi ile test edilmiş normal, nonparametrik testlerden ise Kruskal Wallis Testi kullanılmıştır, buna göre amatör futbolcuların Yaş gruplarına göre boy ve vücut ağırlığının çeviklik ile arasındaki ilişkinin tespitinde ise, pearson korelasyon analizi ile değerlendirilmiş, anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre çeviklik ortalamalarının yaş gruplarına göre bakıldığında, 22-26 yaş arasındaki amatör futbolcuların 18-21 yaş amatör futbolcular ve 27-31 yaş arasındaki amatör futbolcuların arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($\chi^2=20,66$; $p<0,00$). Amatör futbolcuların boy ve vücut ağırlığının çeviklik ile ilişkisine bakıldığında yaş gruplamasına göre boyları ile çeviklikleri arasında negatif yönde anlamsız bir ilişki bulunmuştur. Vücut ağırlığında ise 18-21 yaş ve 22-26 yaş arasındaki futbolcuların çeviklik ile vücut ağırlığı arasında pozitif yönde anlamsız bir ilişki vardır, diğer yandan 27-31 yaş arası futbolcularda vücut ağırlığı ile çeviklik arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (r ; 0,667, p ; 0,035). Sonuç olarak futbol oyununa ait aksiyonlarda çevikliğin önemi oldukça yüksektir. Boy, uzunluğu, vücut yapı ve boyutları ile çeviklik arasındaki ilişkiler bulunmaktadır. Vücut yağ miktarı ve boy uzunluğu, çeviklik performansını etkilemektedir. Eşit vücut ağırlığına sahip iki sporcudan yüksek yağ ve düşük kas kitlesine sahip olan buna göre yaş gruplamasında amatör futbolcuların boyları ve vücut ağırlıkları artıkça çevikliklerinde olumsuz bir etki görülmektedir, buda boy uzadıkça vücut ağırlığı artıkça kas iskelet sistemine hakim olmanın zorlaştığını ve dinamik denge kontrolün etkilenmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Çalışmamız amatör futbolcular ile sınırlı tutulmuş denek sayısının artırılması, profesyonel futbolcuların araştırmaya dahil edilmesi daha kapsamlı çalışmaların ortaya çıkmasında önemlidir.

Anahtar kelimeler: Futbol, Çeviklik, Yaş, boy, Vücut ağırlığı

RELATIONSHIP BETWEEN AGE AND BODY WEIGHT WITH AGILITY IN FOOTBALL

ABSTRACT

The aim of this study was to determine the relationship between height and body weight with the agility of amateur football players. The study included 31 athletes who played football and who were in the competition period and the average age of these football players was 23.23 ± 2.81 ; the average height was 179.90 ± 3.78 ; body weight averages were 72.32 ± 4.59 and the risks associated with the study were explained before the test, and voluntary consent form was filled out by the players. Height measurements were made with a tape measure (cm), body weight was measured using electronic scales. Agility measurement of the players was recorded in seconds using a photocell with the Pro Agility test. Normality analysis was performed using the Shapiro Wilk test and Kruskal Wallis Test was used through the nonparametric tests. According to the age groups, height and body weight were evaluated with Pearson correlation analysis and the significance level was accepted as 0.05. When results are analyzed according to agility averages by age groups, there were a significant difference between 22-26 years old amateur football players and 18-21 years old and 27-31 years old amateur footballers ($\chi^2 = 20,66$; $p < 0,00$). When we look at the relationship between the height and body weight of the amateur footballers with agility, there was a meaningless negative correlation between their height and agility. In body weight, there is a meaningless positive correlation between agility and body weight of footballers between the ages of 18-21 and 22-26; on the other hand, a significant positive correlation was found between body weight and agility in football players between the ages of 27-31 ($r = 0,667$, $p = 0,035$). As a result, the importance of agility in football-related actions is quite high. There are relationships between agility and height, body weight and body structure. The amount of body fat and height of the body affects the rate of agility. It can be seen that if there are two players with equal body weight and one of them has high fat and low muscle mass the agility of this player is affected by the his/her body situation and accordingly, in the age grouping, there is a negative effect on the agility of amateur footballers as their height and body weights increase with this results it is thought that as the height and body weight increase, the musculoskeletal system becomes more difficult to control and the dynamic balance control is affected. Our study was limited to amateur footballers but increasing the number of subjects and/or the inclusion of professional footballers in the research is important in the emergence of more comprehensive studies.

Keywords: Football, Agility, Age, Height, Body Weight.

KAZLARDA SÜRÜ BÜYÜKLÜĞÜ, YUMURTA AĞIRLIĞI VE YUMURTA DEPOLAMA SÜRESİNİN KULUÇKA ÖZELLİKLERİNE ETKİSİ

Kadir ÖNK
Kafkas Üniversitesi

ÖZET

Bu çalışma Kars ili halk elinde ekstantif şartlarda yetiştirilen yerli Türk kazlarında sürü büyüklüğü, yumurta ağırlığı ve yumurta depolama süresinin doğal kuluçka özelliklerine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma, 60 aile işletmesinden 200 adet kazdan elde edilen toplam 2596 adet yumurta üzerinde yürütülmüştür. Kazlar doğal olarak kuluçkaya yatırılmış ve elde edilen sonuçlar değerlendirilmiştir. Kuluçka özelliklerinin incelenmesinde işletmelerdeki kaz sayısına göre sürü büyüklüğü 1-3 adet, 4-6 adet ve 7-9 adet kaz olmak üzere üç gruba, kazlardan elde edilen yumurtalar, yumurta ağırlığına göre ≤ 150 g, 150,1-160.0 g, 160,1-170,0 g ve $\geq 170,1$ g olmak üzere dört gruba ve kuluçkalık yumurtaların depolama süresine göre ise 1-5 gün, 6-10 gün, 11-15 gün, 16-20 gün, 21-25 gün ve ≥ 26 gün olmak üzere altı gruba ayrılmıştır. Döllülük oranı, embriyonik ölüm oranı, kabuk altı ölüm oranı, çıkım oranı ve kuluçka randımanı, sırasıyla %74.81, %6.80, %13.49, %79.71 ve %59.63 düzeylerinde belirlenmiştir. Çalışmada elde edilen bulgulara göre; sürü büyüklüğünün, kuluçka özelliklerinden döllülük oranı, kabuk altı ölüm oranı, çıkım oranı ve kuluçka randımanı üzerine etkisi istatistiksel olarak önemli bulunurken, embriyonik ölüm oranı üzerine etkisi istatistiksel olarak önemsiz bulunmuştur. Yumurta ağırlığının kuluçka özelliklerine etkisi incelendiğinde yumurta ağırlığının; kabuk altı ölüm oranı üzerine etkisi istatistiksel olarak önemsiz bulunurken, döllülük oranı, embriyonik ölüm oranı çıkım oranı ve kuluçka randımanı üzerine etkisi istatistiksel olarak önemli bulunmuştur. Yumurta depolama süresinin incelenen kuluçka özellikleri üzerine etkisi ise istatistiksel olarak önemli bulunmuştur. Sonuç olarak yerli Türk kazlarında sürü büyüklüğüne göre; döllülük oranı en iyi 7-9 adet sürü büyüklüğüne sahip gruptan elde edilirken, çıkım oranı ve kuluçka randımanı 1-3 adet sürü büyüklüğüne sahip grupta tespit edilmiştir. Yumurta ağırlığı gruplarına göre döllülük oranı, çıkım oranı ve kuluçka randımanı 150.1 gramdan ağır yumurtalarda daha iyi olduğu belirlenmiştir. Yumurta ağırlığı arttıkça kuluçka özelliklerinin olumlu yönde etkilendiği tespit edilmiştir. Çıkım oranı ve kuluçka randımanı depolanma süresi 6-10 gün süreyle depolanan yumurtalarda en iyi sonuçlar verdiği tespit edilmiştir. Yumurtalarda depolama süresi uzadıkça kuluçka özelliklerinin olumsuz yönde etkilendiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: kaz, sürü büyüklüğü, yumurta ağırlığı, depolama süresi, kuluçka özellikleri

EFFECT OF FLOCK SIZE, EGG WEIGHT AND LENGTH OF EGG STORAGE ON HATCHABILITY TRAITS OF GEESE

ABSTRACT

This study was conducted to determine the effect of herd size, egg weight and egg storage time on the natural hatchability traits of domestic Turkish geese grown with the extensive conditions in Kars province. The study was carried out on a total of 2596 eggs obtained from 200 geese from 60 family enterprises. Geese were naturally incubated and the obtained results were

evaluated. In the examination of hatchability traits, according to the number of geese in the enterprises flock size were divided into 3 groups consisting of 1-3 piece, 4-6 piece and 7-9 piece, the eggs obtained from these geese were divided into 4 groups according to egg weight consisting of ≤ 150 g, 150,1-160,0 g, 160,1-170,0 g, $\geq 170,1$ g and hatching eggs were divided into 6 groups according to their storage time as 1-5 days, 6-10 days, 11-15 days, 16-20 days, 21-25 days and ≥ 26 days. Fertility rate, embryonic mortality rate, mortality rate in shell, hatchability rate and hatching rate were determined as 74.81%, 6.80%, 13.49%, 79.91% and 59.63% respectively. According to the findings of the study; while the effect of flock size on hatchability traits, fertility rate, mortality in shell, hatching rate and hatchability were statistically significant, the effect on embryonic mortality rate was not statistically significant. When the effect of egg weight on the incubation characteristics was examined, the effect on mortality in shell was statistically insignificant while the effect on fertility rate, embryonic mortality rate and hatchability were statistically significant. The effect of egg storage time on the incubation traits was statistically significant. As a result, according to the herd size of domestic Turkish geese; the best fertility rate was obtained from the group with 7-9 herd size while the best hatching rate and hatchability were determined in the group with 1-3 flock size. According to the egg weight groups, fertility rate, hatching rate and hatching efficiency were better in eggs weighing 150.1 grams. As the egg weight increased, the incubation properties were affected positively. The best rate of hatching and hatchability were determined in the stored eggs for 6-10 days. As the storage period increased, the incubation characteristics were adversely affected.

Keywords: goose, flock size, egg weight, storage time, hatchability traits

GIDA KORUYUCU MADDELERİNDEN BENZOİK ASİT VE SODYUM NİTRAT'IN *Caenorhabditis elegans*'TA YAŞAM SÜRESİ, FERTİLİTE VE FİZİKSEL BÜYÜME ÜZERİNE OLAN ETKİLERİNİN BELİRLENMESİ

Handan SARAÇ
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Musa SARI
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

ÖZET

Günümüzde benzoik asit ve sodyum nitrat gibi koruyucu gıda katkı maddelerinin kullanımı oldukça yaygındır. Ancak, başlangıçta zararsız gibi görünen bu katkı maddelerinin birtakım sağlık sorunlarının ortaya çıkmasına yol açtığı tespit edilmiştir. Bu sorunların başında kanser, nedeni bilinmeyen hastalıklar ve ölümler gelmektedir. Bu nedenle, gıda koruyucu maddelerin genotoksik potansiyellerini ve insan sağlığı açısından olumsuz etkilerini ortaya çıkarabilecek çalışmalar gıda güvenliğinin sağlanması açısından oldukça önemlidir. Bu olumsuz etkileri göstermek amacı ile birçok model organizma kullanılmaktadır. *Caenorhabditis elegans* (*C. elegans*), insanlar için toksik ya da toksik etki gösterebilecek maddelerin olumsuz etkilerinin ve toksik dozlarının belirlenmesinde oldukça sık kullanılan önemli bir model organizmadır. Bu çalışmada, insanlarda bazı hastalıklara neden olduğu bilinen koruyucu gıda katkı maddelerinden; benzoik asit ve sodyum nitratın farklı dozlarının; bir model organizma olan *C. elegans*'ta yaşam süresi, yumurta verimi (fertilite) ve fiziksel büyüme üzerine olan etkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında; *C. elegans* standart besi yerine, 5 farklı dozda (0.006 g, 0.01 g, 0.02 g, 0.05 g, 0.1 g /10 ml) benzoik asit ve sodyum nitrat eklemesi yapılmış ve sonrasında benzoik asit ve sodyum nitratın farklı dozlarına maruz kalan *C. elegans*'ta, yaşam süresi, fertilite ve fiziksel büyüme değişiklikleri incelenmiştir. Bulgular kontrol gruplarıyla karşılaştırma yapılarak değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda, benzoik asitin 0.01 g, 0.02 g, 0.05 g, 0.1 g / 10 ml'lik dozlarının, sodyum nitratın ise uygulanan dozların tamamının (0.006 g, 0.01 g, 0.02 g, 0.05 g, 0.1 g / 10 ml) *C. elegans*'larda yaşam süresi, fertilite ve fiziksel büyüme üzerine olumsuz etkileri olduğu görülmüştür. Diğer taraftan, benzoik asitin 0.006 g / 10 ml'lik dozu kontrol grubu ile kıyaslandığında yaşam süresi üzerinde anlamlı bir farklılığa yol açmamıştır. Bununla birlikte, benzoik asitin 0.006 g / 10 ml'lik dozunda fiziksel büyümenin ve fertilitenin kontrol grubuna göre daha az olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak, benzoik asit ve sodyum nitratın doz artışına bağlı olarak yaşam süresi, fertilite ve fiziksel büyüme üzerine olumsuz etkileri olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: benzoik asit, sodyum nitrat, *Caenorhabditis elegans*, yaşam süresi, fertilite, fiziksel büyüme

DETERMINATION OF THE EFFECTS OF FOOD PRESERVATIVES BENZOIC ACID AND SODIUM NITRATE ON LIFESPAN, FERTILITY AND PHYSICAL GROWTH IN *Caenorhabditis elegans*

ABSTRACT

Presently, the use of protective food additives such as benzoic acid and sodium nitrate is quite common. However, it was found that these additives, which initially appeared to be harmless, led to the emergence of a number of health problems. Cancer and diseases and deaths with no apparent causes are among the leading concerns. Therefore, the studies which can reveal the genotoxic potential of food preservatives and their negative effects on human health are very important in terms of ensuring food safety. Many model organisms are used to show these negative effects. *Caenorhabditis elegans* (*C. elegans*) is an important model organism, which is frequently used in determining the negative effects and toxic doses of substances that are toxic to or may have toxic effects on humans. In the present study, the aim was to determine the effects of different doses of benzoic acid and sodium nitrate, which are among the protective food additives known to cause certain diseases in humans, on lifespan, fertility and physical growth of *C. elegans*. Within the scope of the study; instead of the standard nutrient, *C. elegans* was supplemented with 5 different doses (0.006 g, 0.01 g, 0.02 g, 0.05 g, 0.1 g / 10 ml) of benzoic acid and consequently, sodium nitrate, and lifespan, fertility and physical growth changes were examined in *C. elegans* which were exposed to different doses of benzoic acid and sodium nitrate. The findings were evaluated by reaching to comparisons with the control groups. At the end of the study, it has been determined that 0.01 g, 0.02 g, 0.05 g, 0.1 g / 10 ml doses of benzoic acid, and all the administered doses of sodium nitrate (0.006 g, 0.01 g, 0.02 g, 0.05 g, 0.1 g / 10 ml) have detrimental effects on lifespan, fertility and physical growth in *C. elegans*. On the other hand, 0.006 g / 10 ml dose of benzoic acid did not cause any significant difference in lifespan and when compared to the control group. However, at a dose of 0.006 g / 10 ml of benzoic acid, physical growth and fertility was found to be less than that of control group. As a result, it was determined that benzoic acid and sodium nitrate have negative effects on lifespan, fertility and physical growth due to dose increase.

Key words: benzoic acid, sodium nitrate, *Caenorhabditis elegans*, lifespan, fertility, physical growth

FARKLI KADMIYUM DOZLARININ ŞEKER OTU (*Stevia rebaudiana*) BİTKİSİNİN VERİMİNE VE BESİN ELEMENTLERİ ALIMINA ETKİLERİ

Handan SARAÇ
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Ahmet DEMİRBAŞ
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

ÖZET

Ağır metallerin en önemli çevresel kirletici maddeler olduğu ve Kadmiyum (Cd) 'un bu metallerin en önemlilerinden biri olduğu bilinmektedir. Tarımsal alanlarda artan Cd konsantrasyonu, besin zincirine geçiş riski nedeniyle ciddi bir endişe kaynağı olmuştur. Çalışmanın amacı farklı kadmiyum dozlarının şeker otu bitkisinin verimine ve besin elementleri alımına olan etkilerini belirlemektir. Çalışma Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Bitkisel ve Hayvansal Üretim Bölümünde sera koşullarında üç tekrarlı olarak 3 kg kapasiteli plastik saksılarda yürütülmüştür. Çalışmada her saksıya temel gübreleme olarak 200 mg kg⁻¹ N (CaNO₃.4H₂O formunda), 100 mg kg⁻¹ P ve 125 mg kg⁻¹ K (KH₂PO₄ formunda), 2.5 mg kg⁻¹ Zn (ZnSO₄.7H₂O formunda) ve 2.5 mg kg⁻¹ Fe (Fe-EDTA formunda) uygulanmıştır. Kadmiyum dozları; 0 mg Cd kg⁻¹, 2.5 mg Cd kg⁻¹, 5.0 mg Cd kg⁻¹, 10.0 mg Cd kg⁻¹ ve CdSO₄ formunda uygulanmıştır. Şeker otu bitkisi fide olarak dikilmiştir ve 45 gün sonra hasat edilmiştir. Çalışmada yeşil aksam kuru madde ağırlığı, kadmiyum (Cd), azot (N), fosfor (P), potasyum (K), kalsiyum (Ca), magnezyum (Mg), demir (Fe), çinko (Zn), mangan (Mn), bakır (Cu) konsantrasyonları belirlenmiştir. Araştırma sonuçları en yüksek yeşil aksam kuru maddenin 1.43 g bitki⁻¹ ile 5.0 mg Cd kg⁻¹ uygulamasında olduğunu göstermiştir. Ayrıca, en yüksek N, K, Ca, Mg konsantrasyonları da (sırasıyla 2.49 %N, 3.72 %K, 2.29 %Ca, 0.89 %Mg) 5.0 mg Cd kg⁻¹ uygulamasında belirlenmiştir. Bununla birlikte, en yüksek demir (109.8 mg Fe kg⁻¹), çinko (38.5 mg Zn kg⁻¹), bakır (28.5 mg Cu kg⁻¹) konsantrasyonları 2.50 mg Cd kg⁻¹ uygulamasında belirlenmiştir. Bulgular bir bütün olarak değerlendirildiğinde, genel olarak 5.0 mg Cd kg⁻¹ uygulaması şeker otu bitkisinin makro element konsantrasyonuna etkide bulunurken, 2.5 mg Cd kg⁻¹ uygulaması mikro element konsantrasyonuna etkide bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: kadmiyum, stevia, verim, besin elementi alımı

THE EFFECTS OF DIFFERENT CADMIUM DOSES ON YIELD AND NUTRIENT UPTAKE OF STEVIA (*Stevia rebaudiana*) PLANT

ABSTRACT

It is known that heavy metals are the most significant environmental pollutants and Cadmium (Cd) is among the most important one of these metals. Increased Cd concentration in agricultural areas, has been a serious source of concern due to the risk of transition to the food chain. The goal of study was to investigate the effects of different cadmium doses on yield and nutrient uptake of stevia plant. The study has been carried out under greenhouse conditions at University of Sivas Cumhuriyet, Department of Crop and Animal Production with three repetitions in the plastic pots with the capacity of 3 kg. In the study, 200 mg kg⁻¹ N (in

CaNO₃.4H₂O form), 100 mg kg⁻¹ P and 125 mg kg⁻¹ K (in the form of KH₂PO₄), 2.5 mg kg⁻¹ Zn (in the form of ZnSO₄.7H₂O) and 2.5 mg kg⁻¹ Fe (in the form of Fe-EDTA) were applied to each pot as the basic fertilizers. Cadmium doses; 0 mg Cd kg⁻¹, 2.5 mg Cd kg⁻¹, 5.0 mg Cd kg⁻¹, 10.0 mg Cd kg⁻¹ and were applied as CdSO₄ form. The stevia plant was sowed as seedling and harvested after 45 days of sowing. In the study, shoot dry weight, cadmium (Cd), nitrogen (N), phosphorus (P), potassium (K), calcium (Ca), magnesium (Mg), iron (Fe), zinc (Zn), manganese (Mn), copper (Cu) concentrations were determined. The results of the study have shown that the highest shoot dry weight was determined in 5.0 mg Cd kg⁻¹ application with 1.43 g plant⁻¹. Also, the highest N, K, Ca, Mg concentrations was obtained 5.0 mg Cd kg⁻¹ application (respectively 2.49 %N, 3.72 %K, 2.29 %Ca, 0.89 %Mg). However, the highest iron (109.8 mg Fe kg⁻¹), zinc (38.5 mg Zn kg⁻¹), copper (28.5 mg Cu kg⁻¹) concentrations was determined in 2.5 mg Cd kg⁻¹ application. When the findings were evaluated as a whole, it was observed that generally 5.0 mg Cd kg⁻¹ application affected macro elements concentrations, 2.5 mg Cd kg⁻¹ application affected micro elements concentrations of stevia plant.

Key words: cadmium, stevia, yield, nutrient uptake

TÜRKİYE İÇİN ÖNEMLİ BİR TARIMSAL ZARARLI: İSTİLACI TÜR *HALYOMORPHA HALYS*

Prof.Dr. Temel GÖKTÜRK

Artvin Çoruh Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Bölümü, Artvin, Türkiye

Prof.Dr.Göksel TOZLU

Atatürk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bitki Koruma Bölümü, Erzurum, Türkiye

ÖZET

Türkiye için yeni bir istilacı tür olan *Halyomorpha halys* (Stål, 1855) (Hemiptera: Pentatomidae) Doğu Asya kökenli (Çin Tayvan, Kore ve Japonya) bir türdür. 2016 yılında Artvin ili sahil kesimlerinde (Kemalpaşa ilçesi), 2017 yılı ekim ve kasım aylarında Hopa ve Arhavi ilçelerinde, 2018 yılında da Artvin Borçka, Rize Fındıklı ve Ardeşen’de tespit edilmiş ve yayılışını hızla sürdürmeye başlamıştır. 2019 yılı şubat ayında da Artvin Merkez’de görülmüştür. Yayılış gösterdiği ülkelerde tarım alanlarında yaptığı ekonomik kayıplardan dolayı tehlikeli zararlı böcek türleri kategorisinde değerlendirilmektedir. Polifag olduğu belirtilen türün, Artvin’de görüldüğü alanlarda kivi, elma, armut, şeftali, fasulye, domates, biber, mısır, süs bitkileri ve yabancı otlar üzerinde yoğun populasyonlar oluşturduğu gözlenmiştir. Erginlerin aralık ayında kışlamak için evlerin içerisine, depolara, çatılara, ahırlara ve odunluklara girdikleri de belirlenmiştir. Türkiye’ye giriş yaptığı bu bölgede türün biyoekolojisi ile ilgili bazı ön çalışmalar tarafımızdan yapılmış, entomopatojenler kullanılarak biyolojik mücadelesine yönelik çalışmalarda devam etmektedir. Bölgede özellikle başta fındık olmak üzere diğer birçok bitki için de büyük risk taşıyan bu türün mücadelesine yönelik çalışmalara zaman kaybedilmeden hız kazandırılması kaçınılmazdır. Bu çalışmada, ülkemize henüz yeni girmiş olan *H. halys*’ın tanımı, zarar şekli, yayılışı, olası riskler ve mücadelesi konusunda dünyada yapılan çalışmalar hakkında bazı özet bilgilerde verilmiştir.

Anahtar kelimeler: *Halyomorpha halys*, Pentatomidae, Hemiptera, istilacı tür, Türkiye

AN IMPORTANT AGRICULTURAL PEST FOR TURKEY: INVASIVE SPECIES: *HALYOMORPHA HALYS*

ABSTRACT

A new invasive species for Turkey *Halyomorpha halys* (Stål, 1855) (Hemiptera: Pentatomidae) is a species in East Asian origin (Chinese Taiwan, Korea and Japan). It was discovered in the coastal areas of Artvin province (Kemalpaşa district) in 2016, in Hopa and Arhavi districts in October and November in 2017, and in Artvin Borçka, Rize, Fındıklı and Ardeşen in 2018 and started to spread rapidly. It was seen in Artvin Center in February 2019. It is considered in the category of hazardous pest species due to its economic losses in agricultural areas. It was observed that the species, which is mentioned as Polifag, formed intense populations on kiwi, apple, pear, peach, bean, tomato, pepper, corn, ornamental plants and weeds in the areas seen in Artvin. It was also determined that the adults entered the houses, warehouses, roofs, stables and woodlands in December to winter. Some preliminary studies on the species in this region

bioecology made his entrance to Turkey by us, continues to work on biological control by using entomopathogens. It is inevitable to accelerate the efforts for the control of this species which has a great risk for many other plants, especially hazelnuts. In this study, the definition of *H. halys*, which has just entered our country, has been given in some summary information about the studies on the shape, spread, possible risks and the control in the world.

Keywords: *Halyomorpha halys*, Pentatomidae, Hemiptera, Invasive species, Turkey

ARTVIN İLİ KIVI BAHÇELERİNDE TESPİT EDİLEN ÖNEMLİ BÖCEK TÜRLERİ**Prof.Dr. Temel GÖKTÜRK**

Artvin Çoruh Üniversitesi, Orman Fakültesi,
Orman Mühendisliği Bölümü, Artvin, Türkiye

ÖZET

İnsanlar için önemli bir ekonomik kaynak olan tarım ürünlerinden biri de Kividir (*Actinidia deliciosa* (A. Chev.)). Türkiye dünya kivi üretiminde 8. Sırada olup Artvin ilinde 52.119 kivi ağacına sahiptir. Kivi yetiştiriciliği de, önemli verim kaybına neden olan hastalık, zararlı ve yabancı otlar gibi sorunlar her geçen gün artış göstermektedir. Artvin ili ve çevresinde önemli kivi zararlılarını belirlemeye yönelik yapılan bu çalışma 2018 yılı Mart-Kasım ayları arasında gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda; *Metcalfa pruinosa* (Say), *Xyleborus dispar* (Fabricius), *Ricania japonica* (Walker), *Heliothrips haemorrhoidalis* (Bouché), *Lymantor coryli* (Perris), *Halyomorpha halys* (Stål) türlerinin kivi alanlarında yayılış gösterdikleri tespit edilmiştir. Bu türlerin yaprak, meyve, ince sürgün ve odun dokusunda zarara neden oldukları görülmüştür. Bu zararlı türlere karşı yürütülecek savaş yöntemleri tartışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Kivi zararlıları, Artvin, Türkiye

IMPORTANT INSECT SPECIES DETECTED IN KIVI ORCHARDS IN ARTVIN PROVINCE**ABSTRACT**

Kivi (*Actinidia deliciosa* (A. Chev.)) is one of the agricultural products which is an important economic resource for people. Turkey is the eighth in the world in production of kiwi and Artvin province has 52119 kiwi trees. In kiwi cultivation, problems such as diseases, pests and weeds that cause significant yield loss increase day by day. This study was conducted to determine the important kiwi pests in around Artvin at March-November 2018. In the results of study; *Metcalfa pruinosa* (Say), *Ricania japonica* (Walker), *Heliothrips haemorrhoidalis* (Bouché), *Halyomorpha halys* (Stål), *Lymantor coryli* (Perris), *Xyleborus dispar* (Fabricius) species were found to be distributed in kiwi areas. It has been observed that these species cause damage to leaves, fruits, fine shoots and wood. The methods of control against these harmful species are discussed.

Key words: Kiwi pests, Artvin, Turkey

DEĞİŞİM VE SÜREKLİLİĞİ ALGILAMA BECERİSİNE BİR ÖRNEK: DÜNÜ VE BUGÜNÜYLE AŞİRETLER

Yaşar KOP
Kafkas Üniversitesi

ÖZET

Stratejik bakımından önemli bir yere sahip olan Anadolu'da, birçok devlet kurulmuştur. Bunlardan en büyüğü olan ve üç kıtaya yayılan Osmanlı Devleti birçok milleti bünyesinde barındırdığı gibi birçok aşireti de idaresinde tutmuştur. Osmanlı Devleti'nin yıkılması ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması sonrasında pek çok ögede olduğu gibi aşiretlerde de değişiklikler meydana gelmiştir. Bu değişikliği anlatmak için, aşiretler genel olarak ele alınmış, özellikle Aşkale, Erzurum ve Kars bölgelerindeki aşiretlere değinilmiştir. Ayrıca, aşiretlerin genel nitelikleri, aşiretler ve göç olayları ile aşiretlerin kültürel karakteristikleri özetlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Kars, aşiret, kültür, beceri.

AN EXAMPLE OF THE ABILITY TO PERCEIVED CHANGE AND CONTINUITY: TODAY'S AND PAST'S TURKISH TRIBES

ABSTRACT

In Anatolia which is strategily important there were many states founded. The largest of all of these states was the Ottoman Empire which hold a lot of nations and Turkish tribes in it's rule. After the collapse of the Ottoman Empire and the establishment of Republica of Turkey, the Turkish tribes was also changed to understand the changes, first of all we have to examine the Turkish tribes in common. In this research, especially the Aşkale, Erzurum and Kars regions are examined. Besides, it is summarized the common features of Turkish tribes, the Turkish tribes and events of migration and the cultural characteristics of Turkish tribes.

Key words: Kars, tribe, culture, ability.

DÜZCE'DEKİ YERLİ KESTANE (*Castanea sativa* Mill.) ÇEŞİTLERİNİN MARİGOULE (*C. sativa* × *C. Crenata*) HİBRİT ANACI İLE AŞI UYUMU

Hatice Nihan NAYİR

Düzce Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Şemsettin KULAÇ

Düzce Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Ali Kemal ÖZBAYRAM

Düzce Üniversitesi

ÖZET

Ülkemiz, coğrafi konumu nedeni ile gerek toprak yapısı ve gerekse biyolojik çeşitlilik bakımından önemli bir potansiyele sahiptir. Kestane, ülkemizin önemli orman ağacı türlerinden biri olup özellikle çok maksatlı kullanımlar için uygundur. Sürdürülebilir ormancılık bakımından orman kaynaklarının en iyi şekilde planlanması, işletilmesi, iyileştirilmesi, geliştirilmesi, toplumun faydasına sunulması Orman Genel Müdürlüğü'nün ana hedefleridir. Bu bağlamda kestane ormanları gerek kullanım alanlarının çeşitliliği (meyve, odun, erozyon önleme vb.), gerekse görselliği ile büyük önem arz etmektedir.

Türkiye, Anadolu Kestanesinin (*Castanea sativa* Mill.) gen merkezlerinden biridir. Kestane, Türkiye'nin genellikle orman alanlarında doğal olarak bulunan bir orman ağacı türüdür. Kestane (*Castanea sativa* Mill.), Türkiye'de Karadeniz, Marmara ve Ege Bölgesinde geniş yayılış alanları bulunmaktadır. Ayrıca Batı Akdeniz Bölgesinde lokal olarak bazı noktalarda yayılış göstermektedir. Özellikle Isparta-Merkez, Isparta-Sütçüler, Antalya-Selge ve Antalya-İbradı beldelerinde anıt niteliğinde bireylerden oluşan popülasyonlar bulunmaktadır. Ormanlardaki doğal kestanelerin yanında özellikle Ege ve Marmara Bölgelerinde üretici bahçelerinde de kestane yetiştiriciliği yapılmaktadır. Son yıllarda hem odun üretimi hem de meyve üretimi için kestane yetiştiriciliği oldukça önem kazanmıştır. Kestane yetiştiriciliğinde en büyük sorun kök çürüklüğü hastalığı ve kestane dal kanseridir.

Bu çalışmada Düzce yöresine ait yerel halk tarafından belirlenmiş meyve özellikleri iyi olan doğal kestane çeşitlerinin (*Castanea sativa* Mill.) sağlıklı bir şekilde çoğaltılabilmesi için Marigoule (*C. sativa* × *C. crenata*) hibrit çeşidi ile uyumu araştırılmıştır. Çalışmada 10 farklı (Akçakoca 1, Akçakoca 2, Yığılca 2, Yığılca 4, Kırık, Güven 1, Güven 2, Güven 4, Paşa 1, Paşa 2) yerli çeşit kullanılmıştır. Çalışmada altlık olarak kestane dal kanserine ve kök çürüklüğüne karşı dayanıklı Marigoule (*C. sativa* × *C. crenata*) hibrit kestane çeşidi kullanılmıştır. Aşı yöntemi olarak yerel halk tarafından en çok kullanılan dilcikli İngiliz aşı ve yarma aşı yöntemi kullanılmıştır. Aşılama ile ilgili tüm işlemler Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi seralarında yapılmıştır. Otomatik sera sıcaklığı 25/15°C olarak ayarlanmıştır.

Çalışma sonucunda Marigoule kestanesi ile uyum gösteren yerel çeşitler belirlenmiştir. Çalışmada Marigoullerin (kontrol) tutma başarısı %100 olurken yerli çeşitlerden özellikle Akçakoca 2 çeşidi %80 tutma başarısı ile en uyumlu çeşit olarak öne çıkmıştır. Ardından sırasıyla Güven 1, Güven 4, Yığılca 4 çeşitleri %60'lık bir tutma oranıyla Marigoule ile uyum göstermiştir. En kötü uyumu Kırık ve Akçakoca 1 çeşitleri göstermiştir. Aşı yöntemlerinde en başarılısı dilcikli İngiliz aşı (%49) olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kestane, Aşı, Çeşit, Marigoule, Kök, Anadolu Kestanesi

GRAFTING-ADAPTATION OF NATIVE CHESTNUT (*Castanea sativa* MILL.) VARIETIES OF DÜZCE TO MARIGOULE (*C. Sativa* × *C. Crenata*) HYBRID ROOTSTOCKS

ABSTRACT

Due to its geographical location, Turkey has great variation in soil structure and high biodiversity. Anatolian chestnut (*Castanea sativa* Mill.) is one of the important forest tree species of our country. The General Directorate of Forestry that manages Turkish forests has an objective of sustainably managing, improving, and developing forest resources and services for the society. Chestnut forests are of great importance by their multi-purpose use areas including but not limited to: fruit and wood production, apiculture, and erosion prevention.

Turkey is the central location area for Anatolian chestnut. Chestnut is a forest tree species that is found naturally in Turkey's forest areas. Chestnut (*Castanea sativa* Mill.) is most distributed in the Black Sea of Turkey and then in the Marmara, the Western Mediterranean and Aegean regions of Turkey. There are also vast populations in the Isparta-centre, Isparta-Sütçüler, Antalya-Selge and Antalya-İbradı. In addition to the naturally grown chestnuts in the forests, chestnuts can also be found in the farmlands of the Aegean and Marmara. In recent years, the production of chestnut wood has gained interest. The greatest problem in chestnut cultivation is root-rot diseases and chestnut branch cancer.

The Marigoule chestnut (*C. Sativa* × *C. Crenata*) hybrid was studied in the present study in order to reproduce the natural chestnut varieties with fruit characteristics identified by the locals of the Düzce region. 10 different types (Akçakoca 1, Akçakoca 2, Yığılca 2, Yığılca 4, Kırık, Güven 1, Güven 2, Güven 4, Paşa 1, Paşa 2) of local varieties were used. The most commonly used grafting methods by the locals include: Tongue grafting and splitting. All grafting procedures were carried out in the Düzce University Forestry Faculty greenhouses with diurnal greenhouse temperature of 25/15°C.

It was determined that there are some adaptations of the Marigoule chestnut that are compatible with local varieties. The success rate of the Marigoule chestnuts (the control) was 100%. The domestic Akçakoca 2 chestnut were considered the most compatible with a success rate of 80%. The Güven 1, Güven 4, and Yığılca 4 varieties were compatible with Marigoule with a success rate of only 60%. The Kırık and Akçakoca 1 revealed the worst adaptation. The most successful grafting method was the Tongue British grafting method with 49% success rate.

Keywords: Chestnut, Grafting, Variety, Marigoule, Anatolian Chestnut

ARA DÖNEM VERGİ VE MUHASEBE DENETİMLERİNE İLİŞKİN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

Alper TAZEGÜL
Kafkas Üniversitesi

Mehmet Emin KARABAYIR
Kafkas Üniversitesi

ÖZET

İşletmelerin mali tabloları ile muhasebe kayıt ve belgeleri için yapılan denetimler ana çerçevede bağımsız denetim, vergi denetimi ve muhasebe denetimi olarak üçe ayrılmaktadır. Bağımsız denetim Uluslararası Finansal Raporlama Standartları çerçevesinde yapılan bir denetim iken vergi ve muhasebe denetimleri ülkenin vergi ve muhasebe mevzuatı çerçevesinde kayıt ve belgelerin incelenmesi ve değerlendirilmesi şeklinde gerçekleşmektedir. Türkiye’de devlet tarafından yapılan vergi denetimleri, Sermaye Piyasası Kurumu ve Kamu Gözetimi Kurumunun gözetimi altında bağımsız denetim kuruluşları ve işletme içerisinde yer alan denetim mekanizmaları tarafından da yapılabilmektedir. Bu kurum ve kuruluşlar aynı zamanda muhasebe denetimleri de yapabilmektedirler. Söz konusu bu denetimler genellikle geçici vergi beyannamelerinin verildiği ara dönemlerde ve kurumlar vergisinin verilmesi öncesinde bir başka ifadeyle dönem sonlarında yapılmaktadır. Çalışmada kurumlar vergisinin verildiği bu ara dönemler için yapılan vergi ve muhasebe denetimlerinde dikkate alınan hususlar değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Vergi Denetimi, Muhasebe Denetimi, Kurumlar Vergisi

DETERMINATION AND EVALUATIONS FOR INTERIM PERIOD TAX AND ACCOUNTING AUDITS

ABSTRACT

Audits carried out for financial statements of the enterprises and accounting records and documents are categorized as independent audit, tax audit and accounting audit on the main frame. While Independent Auditing is an audit carried out within the framework of International Financial Reporting Standards, tax and accounting audits are carried out in the form of examination and evaluation of records and documents within the tax and accounting legislation of the country. Tax audits conducted by the government in Turkey can be done by an independent auditing firm in charge of the institution of the capital market authority and public oversight, it can also be done by the supervisory mechanisms within the enterprise. These institutions and organizations can also carry out accounting audits at the same time. These audits are usually carried out during the interim periods in which the temporary tax declarations are issued and before the issuance of the corporation tax in other words at the end of the term. In the study, the points considered in tax and accounting audits for the interim periods in which the corporation tax is given are evaluated.

Keywords: Tax Audit, Accounting Audit, Corporation Tax

NANO GRAFENİN KATKISININ HİDROXYAPATİTE ESASLI BİYOKOMPOZİT KAPLAMALARDAKİ MEKANİK VE YAPISAL ÖZELLİKLERE ETKİSİ

Bünyamin AKSAKAL
Yıldız Teknik Üniversitesi

Naim ASLAN
Munzur Üniversitesi

ÖZET

Hidroxyapatit (HA), $\text{Ca}_{10}(\text{PO}_4)_6(\text{OH})_2$, gibi yapay kemik materyali düşük mekanik özellikler gösterdiğinden dolayı, yüksek mekanik özelliklere sahip Grafenin katkı olarak kullanılması HA'nın özelliklerini de iyileştirebilir. Bu amaçla, bu çalışmada, nano grafen oksit (nGO) HA ya takviye malzeme olarak kullanılmıştır. Bunun için, iki boyutlu nGO Hummer metodu ile üretilmiştir. Ti6Al4V altlık malzemesi-kaplama arasında yüksek yüzey alanı ve adezyon dayanımı elde etmek için altlık yüzeyi laserle modifiye edildikten sonra, nGO takviyeli HA sol gel metodu yardımı ile Ti yüzeyine kaplanmıştır. Elde edilen kaplı numuneler, Raman, XRD, SEM ve XPS ile karakterize edilmiştir. Analizlerden; Herhangi bir takviye yapılmamış HA-Ti numune yüzeyleri ile karşılaştırıldığında, HA matrise nGO takviyesi ile homojen ve çatlaksız bir kaplama (nGO-HA-Ti) yüzey morfolojisinin ve yüksek adhezyon dayanımının elde edildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Hydroxyapatit; Nano Graphene Oksit; Sol-gel kaplama

EFFECT OF NANO GRAPHENE ON THE MECHANOSTRUCTURE PROPERTIES OF HYDROXYAPATITE BASED BIOCOSMPOSITE COATINGS

ABSTRACT

Artificial bone materials such as Hydroxyapatite, $\text{Ca}_{10}(\text{PO}_4)_6(\text{OH})_2$, HA, exhibits low mechanical properties and for this reason, Graphene with its high mechanical strength may enable to improve HA's properties. In this work, nano Graphene Oxide (nGO) was used to reinforce the hydroxyapatite's properties. To achieve this, two dimensional nGO was fabricated by the modified Hummer method. Ti6Al4V substrates were laser surface treated for higher surface area and better adhesion strength. The nGO reinforced hydroxyapatite was coated on these laser modified Ti substrates via sol-gel method. The obtained samples were characterized by Raman, XRD, XPS and surface morphologies were analyzed by scanning electron microscopy (SEM). The analyses indicated that the substitution of nGO into HA matrix revealed a homogeneous morphology and relatively crack free coatings on the laser treated Ti6Al4V substrates. Mechanostructural examinations showed that nGO doping into HA based biocomposite exhibited crack free surface with significant surface homogeneity and increased the adhesion strength compared to the untreated surfaces and higher than those single-HA coated Ti substrates.

Keywords: Hydroxyapatite; Nano Graphene Oxide; Sol-gel coating

BİYOMEDİKAL UYGULAMALAR İÇİN ALTERNATİF BİYOGREFT SENTEZİ VE İN VİVO UYGULAMA SONUÇLARI

Bünyamin AKSAKAL
Yıldız Teknik Üniversitesi

Mehtap DEMİREL
Adıyaman Üniversitesi

ÖZET

Kemik defektlerinin onarımında Ototogreft ve Allogreftler etkin bir çözüm olmakla beraber elde edilmesi ek morbidite, enfeksiyon taşınımı, komplikasyonlar ve zaman sınırlamasını gibi dezavantajları vardır. Bu çalışmada, Sol-jel yöntemiyle üretilen biyo-greftler in vivo deneylere tabii tutularak toksit etki göstermeden deforme olan bölgenin iyileşmesini üzerine etkisi incelenmiştir. Yapılan çalışmada, HA esaslı farklı içerikte sentezlenen biyogreftler Yeni Zelanda tavşan tibialarında oluşturulan defektlere yerleştirilerek, in vivo deneyleri sonucu, morfolojik ve mekanik özellikleri kontrol grubu ve bir ticari greft ile kıyaslanmıştır. In vivo testlerde, tavşan tibialarının proksimaline delik(3.2mm) açarak yapılan operasyonlar ortalama 6.2 aylık ve ortalama ağırlığı 3.24kg 24 adet Yeni Zelanda tavşanı kullanılmıştır. SEM-EDX analizlerinden; yeni kemik oluştuğu tespit edilmiştir. Alternatif olarak sentezlenen biogreftlerle yeni kemik oluşum bölgeleri tespit edilmiş olup yeni oluşan kemik dokunun morfolojik yapısının defekt bölgesindeki morfolojik yapıya benzer olduğu gözlenmiştir. Özellikle ürettiğimiz alternatif biyogreft yüzeyinde poroz bir kemik yapının oluştuğu gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Biyo-greft, Sol gel, kemik oluşumu, kemik kaynaması

ALTERNATIVE BONE GRAFT SYNTESIZING AND IN VIVO RESULTS FOR POSSIBLE BIOMEDICAL APPLICATIONS

ABSTRACT

In reconstruction of bone defects, although the use of autografts and allografts are commonly used solutions, however, some disadvantages are the present such as; additional morbidity, enfections, complications and time limitations. In this work, some alternative biografts were synthesized via sol gel method and in vivo tested to show whether they can be used as bone substitutes providing fast bone reunion without any toxicity and complications. Through the work, 24 New Zeland rabbits were used at the age of 6.2 months and 3.24kg in weight. Hydroxyapatite (HA) based alternative synthesized biografts were implanted into the defected zones (drilled with 3.2 mm drill) in rabbit tibias. After twelve weeks of sacrificing, throughout SEM and EDX analysis of the implanted defected tibial zones, the new porous bone regeneration was observed in the defected and implanted zones when the syntesized alternative bone grafts used.

Keywords: Biograft, Sol-Gel, bone regeneration, bone union

ORGANİK TUZ VE SIVI FAZ EXFOLASYON YARDIMIYLA YÜKSEK KALİTEDE GRAFEN ÜRETİMİ

Bünyamin AKSAKAL
Yıldız Teknik Üniversitesi

Naim ASLAN
Munzur Üniversitesi

ÖZET

Grafenin olağanüstü bazı özelliklerinden dolayı, havacılıktan enerji ve biyomedikal endüstriye kadar birçok sektörde geniş bir kullanım alanı bulmuştur. Bazı üretim sınırlamalarından bağımsız olarak daha yüksek kalitede cihaz imalatı için grafen esaslı malzemeler üretilmeye çalışılmıştır. Ancak, bu durum yüksek üretim oranı gerektirdiğinden henüz tam anlamıyla yapılamamaktadır. Yüksek kalite Grafenin yüksek üretim oranında üretilmesi için literatürde birkaç metod mevcuttur. Bu çalışmada, organik tuz esaslı sıvı faz eksfolasyon yardımıyla grafen üretimi yapılmıştır. Bunun için, grafit tozları H₂SO₄ and HNO₃ içinde homojen bir şekilde karıştırılmıştır. Elde edilen tozlar distile suda yıkanarak kurutulmasının ardından organik DMSO solventi ve Potassium Sodium Tartrate Tetrahydrate (PSTT) ve di-Sodium Tartrate Dihydrate Salts (DSTD) içinde çözündürülmüştür. Daha sonra, elde edilen grafen organik tuz ve mikrodalga (MWI) ile yüksek hızda indirgenmiştir. Elde edilen rGO'nun SEM, FT-IR ve Raman spectroscopisi ile karakterizasyonundan; PSTT ile elde edilen rGO nun DSTD ile üretilenden daha iyi bir tabaka ve net pikler verdiği görülmüştür. Aynı zamanda, 2D pik bantlarındaki Raman spektrumundan, mikrodalga ve PSTT kullanılarak elde edilen rGO nun kalitesinin arttığı gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Grafen; Exfolasyon; Yüksek üretim oranı

SYNTHESIZING HIGH QUALITY GRAPHENE BY ORGANIC SALT ASSISTED LIQUID PHASE EXFOLIATION

ABSTRACT

Graphene, with its extra ordinary properties, has very wide range applications from the aerospace industry, energy to biomedical industry. To avoid some production limitations and provide better quality devices, graphene based materials are attempted to fabricate. However, this requires high production rates which is not available right now. To increase the production rate with high quality, newer methods have to be created and developed. In this work; production of graphene was achieved by the help of organic salt assisted liquid phase exfoliation. For this, firstly, graphite powders were mixed homogeneously with an H₂SO₄ and HNO₃ acid mixture. Then, obtained powders were washed by distilled water and dried. The powders were then mixed with an organic (DMSO) solvent and organic Potassium Sodium Tartrate Tetrahydrate (PSTT) and di-Sodium Tartrate Dihydrate Salts (DSTD). Then, finally the obtained graphen was reduced (rGO) with organic salts assisted microwave irradiation (MWI). The obtained reduced graphen was chracterized by SEM, FT-IR and Raman spectroscopy. From the characterization, it was shown that the rGO structure was successfully obtained at high production rate for both salt usages. Through the SEM views, it was observed that the fabricated rGO by using PSTT having a bit better layer and more distinct peaks than the rGO fabricated using DSTD salt. Furthermore, from the raman spectrums at 2D peak bands it was shown that, compared to DSTD usage, the graphene production is improved by microwave heating when using PSTT.

Keywords: Graphene; Exfoliation; High production rate

HİZMET SEKTÖRÜNDE ÇALIŞANLARIN İŞ YERİ NEZAKETSİZLİĞİNE YÖNELİK ALGILARININ DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE ANALİZİ: BİNGÖL İLİNDE BİR ALAN ÇALIŞMASI

Sümevra CEYHAN
Bingöl Üniversitesi, SHMYO

Burcu BATGA
Bingöl Üniversitesi, SBMYO

Sinan ÇAVUŞOĞLU
Bingöl Üniversitesi, SBMYO

ÖZET

İşyeri nezaketsizliği, işyerinde karşılıklı saygı kurallarının ihlal edilmesiyle düşük yoğunluklu olarak oluşan, niyeti tam olarak belli olmayan ancak hedefteki kişiye zarar veren sapkın bir davranış olarak tanımlanmaktadır. Çalışanlar hakkında küçümseyici yorumlar yapmak, çalışanları dinlememek ve görmezden gelmek, çalışma arkadaşları hakkında söylentiler yaymak işyerinde sergilenen nezaketsiz davranışlardan sadece bazılarıdır.

Bu çalışmanın temel amacı banka çalışanlarının işyeri nezaketsizliğini etkileyen demografik nitelikleri belirlemeye yöneliktir. Bu kapsamda ortaya çıkan sonuçlar literatüre katkı sağlamanın yanı sıra banka çalışanlarının işyeri nezaketsizliğine maruz kalmalarının demografik açıdan değerlendirilmesine olanak sağlamaktadır. Araştırmanın evrenini Bingöl ilinde faaliyet gösteren banka çalışanları oluşturmaktadır. Veriler basit tesadüfi örneklem yöntemi ile belirlenen 101 banka çalışanından alınmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak 5'li likert ölçeğine göre hazırlanmış "İşyeri Nezaketsizliği Ölçeği" ile demografik niteliklerle ilgili soruların yer aldığı bir anket kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programından faydalanılarak teorik ve uygulama perspektiflerinden değerlendirilmiştir. Alan yazın incelendiğinde hem işyeri nezaketsizliği hem de işyeri nezaketsizliği ile demografik özelliklerin incelendiği çalışmaların sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Bu bağlamda araştırma sonucunda elde edilen bilgilerin araştırmacılara ve literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İşyeri Nezaketsizliği, İşyeri Nezaketsizliği Ölçeği, Demografik Değişkenler

FARKLI ORANLARDA GERİ DÖNÜŞÜM ASFALT (RAP) KATILARAK HAZIRLANAN ASFALT KARIŞIMLARIN SÜNME PERFORMANSLARININ İNCELENMESİ

Aykut Fatih KORAL

Fırat Üniversitesi

Taner ALATAŞ

Fırat Üniversitesi

ÖZET

Günümüzde doğal kaynaklar hızla tükenmeye başlamıştır. Bu yüzden geri dönüşüm ihtiyaçtan çok gerekli hale gelmiştir. Karayollarında diğer alanlardaki gibi geri dönüşüm ürünlerinin kullanılması yaygınlaşmıştır. Karayollarında kullanılan mevcut malzemelerin geri dönüşümde doğrudan veya tamamen kullanılması bu malzemeleri oluşturan agrega ve bitümün yorulması ve yaşlanması nedeniyle mümkün olmamaktadır. Bu nedenle yaşanan bitümün tekrar kullanılabilirliğini sağlamak amacıyla bu çalışma planlanmıştır.

Bu çalışmada B50/70 sınıfı bitüm kullanılmıştır. Agrega olarak kalker türü kırmataş malzeme kullanılmıştır. Gençleştirici (Rejuvenator) olarak da BİYO-RAP Geri Dönüşüm Asfalt Katkısı kullanılmıştır.

Asfalt karışımına yeni agrega ve bitüm ile beraber %10, %20, %30 ve % 40 oranlarında geri dönüştürülmüş asfalt (RAP) katılmıştır. Ayrıca kullanılan RAP'in bünyesindeki yaşlanmış bitümün gençleştirilmesi için ağırlıkça %12'si kadar BİYO-RAP gençleştirici katılmıştır. Seçilen gradasyona uygun karışım numuneleri hazırlandıktan sonra Marshall yöntemine göre optimum bitüm oranları belirlenmiştir. Ağırlıkça %10, %20, %30 ve % 40 oranlarındaki RAP malzeme ısıtıldı ve üzerine gençleştirici eklendi. Elde edilen bu karışım sıcak karışım asfalta ilave edilmiştir. RAP ile karışıma dahil olan yaşlanmış bitüm de dikkate alınıp karışımın toplam bitüm miktarının değişmemesi sağlanmıştır. Standart Marshall tokmağı ile her iki yüzüne 75 darbe vurularak numuneler hazırlanmıştır. Bu numunelerin yarısı 5 gün 85°C sıcaklığındaki etüvde bekletilerek uzun dönem yaşlandırma yapılmıştır. Daha sonra bütün numuneler UTM test cihazı ile 50 °C sıcaklık ve 500 kPa yük altında dinamik sünme deneyine tabii tutulmuştur.

Deney sonunda yaşlandırılmamış numuneler karşılaştırıldığında %10 ve %20 oranlarında RAP katılan numunelerin sünme modülleri saf numuneden daha düşük olduğu bulunmuştur. Fakat % 30 ve % 40 oranlarında RAP katılan numunelerin sünme modülleri daha yüksek çıkmıştır.

% 10 ve % 20 oranlarında RAP katılan numunelerin kalıcı birim şekil değiştirme miktarları saf numuneden daha yüksektir. Fakat % 30 ve % 40 oranlarında RAP katılan numunelerin kalıcı birim şekil değiştirme miktarları da daha düşük çıkmıştır.

Yaşlandırılmış numuneler karşılaştırıldığında ise, bütün RAP'li karışımların sünme modülleri saf malzemeden yüksek olduğu bulunmuştur. Kalıcı birim şekil değiştirme miktarları ise saf malzemeden daha düşük olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Geri Dönüşüm asfalt; RAP; Gençleştirici; Biyo-RAP; Dinamik Sünme

INVESTIGATION OF CREEP PERFORMANCE OF ASPHALT MIXTURES PREPARED BY ADDITION OF DIFFERENT RECYCLING ASPHALT (RAP) RATES

ABSTRACT

Nowadays, natural resources are rapidly depleted. That's why recycling has become necessary. The use of recycling products, such as in other areas on highways, has become widespread. The direct or complete use of existing materials used in highway recycling is not possible due to the fatigue and aging of the aggregate and bitumen that make up these materials. The direct or complete use of existing materials used in highway recycling is not possible due to the fatigue and aging of the aggregate and bitumen that make up these materials.

In this study, B50 / 70 grade bitumen was used. Limestone type crushed material was used as aggregate. BIYO-RAP Recycling Asphalt Additive was used as rejuvenator.

10, 20, 30 and 40% recycled asphalt (RAP) were added to the asphalt mixture together with new aggregate and bitumen. In addition, 12% by weight of BIYO-RAP rejuvenator was added to rejuvenate the aging bitumen. After the preparation of the mixture samples suitable for the selected gradation, optimum bitumen ratios were determined according to the Marshall method. 10, 20, 30 and 40% by weight of RAP materials were heated and rejuvenated on top. These obtained mixtures were added to the hot mixture asphalt. Aged bitumen, which is included in the mixture with RAP, is taken into consideration and total bitumen amount of the mixture is not changed. The samples were prepared by blowing 75 bumps on both sides with standard Marshall rammer. Half of these samples were kept in the oven at 85°C for 5 days and long-term aging was performed. Then all samples were subjected to dynamic creep test at 50 °C temperature and 500 kPa load with UTM tester.

At the end of the experiment, it was found that the creep modules of the samples containing 10% and 20% RAP were lower than the pure sample when compared with the un aged samples. However, the creep modules of the samples with RAP added at 30% and 40% ratios were higher.

The permanent unit deformation amounts of samples with RAP added at 10% and 20% ratios are higher than the pure sample. However, the samples of RAP added at 30% and 40% were lower in permanent unit deformation.

When the aged samples were compared, it was found that the creep modules of all RAP mixtures were higher than the pure material. The permanent unit deformation amounts were found to be lower than pure material.

Keywords: Recycling asphalt; RAP; Rejuvenating; Biyo-RAP; Dynamic Creep

ENVIRONMENTAL IMPACTS OF ARTISANAL GOLD MINING IN SUDAN**Faisal MOHAMEDGREAD****Ekrem KALKAN****Ahmed Wedam AHMED**

Ataturk University, Oltu Earth Sciences Faculty,
Department of Geological Engineering,
Oltu-Erzurum, Turkey

ABSTRACT

Artisanal mining is an activity associated with a number of environmental impacts, which are deforestation and land degradation, open pits which pose animal traps and health hazards, and mercury pollution, dust and noise pollution. In this study, the environmental impacts of artisanal gold mining in Sudan has been investigated. Approximately about seventy percent (70%) of surface area of the Sudan is covered by crystalline igneous and metamorphic rocks of Precambrian age as basement complex. The gold rushes are not mere historic footnotes; they continue to influence the world in which we live today. Gold rush pollution has been just as enduring as the gold rushes' cultural legacy. In recent years, ASGM is estimated to supply 13 percent of the world's gold production per annum, the term 'artisanal' is used to encompass all small, medium, large, informal, legal and illegal miners who use rudimentary processes to extract gold from secondary and primary ore bodies. The gold production in Sudan has increased from an almost constant level of 6-8 tons prior to 2009 to peak at 73 tons in 2014. In artisanal gold mining site, mercury is used frequently in extraction of fine gold practices from the panned concentrate, ASGM is a poverty-driven activity that constitutes an important source of livelihood for many rural communities, but it is also one of the major global sources of mercury contamination. ASGM often has serious environmental impacts- physical, chemical and organic pollution of waters, damage to landscape, deforestation, wildlife disturbance, poor hygiene, health hazards, mercury release into the environment...etc. So we need to use new methods like Non-mercury techniques and mercury emission reduction techniques, to decrease the negative impacts of using mercury in ASGM. Some techniques still need to be tested and proven in the field, various non-mercury techniques are already available on the market.

Keywords: Sudan, Artisanal gold mining, Mercury, Environmental impact

EFFECT OF SHALE ON RHEOLOGICAL PROPERTIES OF LOCALLY PRODUCED ESTER-BASE FLUIDS

Ahmed Wedam AHMED

Ekrem KALKAN

Faisal MOHAMEDGREAD

Ataturk University, Oltu Earth Sciences Faculty
Department of Geological Engineering,
Oltu-Erzurum, Turkey

ABSTRACT

Drilling fluids play an important role in the successful drilling of oil and gas wells. Water-based mud is the first mud of choice for drilling operations because of its cost effective, environmental friendly and non-hazardous nature. This material is the most commonly used mud in these operations. However, wellbore instability encountered while drilling shale formations is a worldwide problem. Despite much experience and considerable research, drilling and completion operations continue to be plagued by various hole problems attributed directly to shale formations. Drilling fluids being an essential component of any successful drilling operation, adequate understanding of the impact of drilling fluid characteristics can eliminate a range of difficulties encountered during drilling operations and reduce drilling cost significantly. The formation which is water-sensitive may require oil-based and synthetic-based mud. A proper formulation of oil-based mud can prevent water movement from the mud into the shale. Despite of its effectiveness, oil-based mud can give negative impact to environment when the pollutant is discharged and subsequently dispersed to the sea. This has drawn attention on the use of synthetic-based mud (ester-based mud) which is cheap, abundant and more environmentally friendly as compared to the conventional oil based mud. There is utmost need to evaluate the concentration of shale contamination on mud that could result to these associated well instability problems. This study therefore was undertaken to evaluate the effect of different concentrations of shale on the rheological properties of ester based mud (XB1000). Some properties such as plastic viscosity, yield point, and gel strength have been measured with experimental studies. The results showed that plastic viscosity increased as solid (shale) percentage increased in both samples and insignificant shale swelling between the two oil mud fluids shows same tolerance level. Thus, the synthetic-based mud serves as a suitable alternative to the oil-based mud to curb environmental pollution.

Keywords: Shale, Oil-Base Fluids, Ester-Base Fluids, Rheology, Environmental Effect

ÇEVRESEL KAYNAKLARIN PEYZAJ TASARIMLARI İLE DEĞERLENDİRİLMESİ: KOZLU-DEĞİRMENAĞZI (ZONGULDAK) ÖRNEĞİ

Nurhan KOÇAN
Bartın Üniversitesi

Ali Can DURMUŞ
Bartın Üniversitesi

Ebrar KENDİRCİ
Bartın Üniversitesi

Ferdi KÖSEOĞLU
Bartın Üniversitesi

Furkan ÖCAL
Bartın Üniversitesi

Mert ÖZTÜRK
Bartın Üniversitesi

Mertcan ŞEN
Bartın Üniversitesi

Murat YILMAZ
Bartın Üniversitesi

Şerife İBİŞ
Bartın Üniversitesi

Hilal BESKİSİZ
Bartın Üniversitesi

ÖZET

Günümüz insanı kent ortamında yaşamının beraberinde getirdiği yapay ortamlardan ve stresten fiziksel ve ruhsal olarak uzaklaşmak, dinlenmek ve yenilenmek için serbest zamanlarında doğal ve/veya doğal görünümlü alanları tercih etmektedir. Bu tercihte aile bireylerinin veya arkadaş gruplarının birçoğunun birden fazla aktivite olanağı bulabildiği yerler daha popüler olmaktadır. Bu anlamda orman ve su kaynakları sunduğu görsel ve mekânsal olanaklarla en değerli kaynaklardır. Çalışmada Zonguldak İli Kozlu İlçesi Değirmenağzı Kesimi çalışma materyali olarak değerlendirilmiştir. Alanın orman kenarında konumlanması, içinde doğal şelale ve dere yatağı bulunması çalışma alanı olarak seçilmesinde etken olmuştur. Mevcut haliyle gelişigüzel kullanılan alanın peyzaj tasarımının yapılarak yenilenmesi ile daha fazla insan tarafından daha sağlıklı kullanılacağı, alanın kaynak potansiyellerinin etkin kullanımıyla mekânsal ve görsel

kalitesinin dolayısıyla da rekreasyon potansiyelinin artacağı öngörülmektedir. Çalışmada alan gözlemi ve ölçümleri gerçekleştirilmiş, alan için belirlenen kullanımlar vaziyet planı üzerine işlenmiştir. Eskiz üzerinde karar verilen tasarımlar AutoCad 2014 yazılımıyla bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Daha sonra projede kullanılacak yapısal ve bitkisel malzeme türleri belirlenmiş, Sketchup ve Lumion yazılımlarıyla proje üç boyutlu hale getirilmiştir. Öneri projenin; alanın kullanımıyla ilgili önemli bir fikir vereceği ve öncelikle kent halkı olmak üzere bölge illeri için de alternatif bir rekreasyon alanı kazanılacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, doğal kaynak, peyzaj tasarımı, Kozlu (Zonguldak)

AN EVALUATION OF THE ENVIRONMENTAL RESOURCES BY LANDSCAPE DESIGN: AN EXAMPLE OF KOZLU-DEĞİRMENAĞZI (ZONGULDAK)

ABSTRACT

Today's people prefer natural and / or natural-looking areas in their free time to get away from the artificial environments and stress brought by living in the urban environment, to go away physically and spiritually, to relax and to renew. In this preference, places are more popular where family members or groups of friends can find more than one activity. In this sense, forest and water resources are the most valuable sources with the visual and spatial opportunities it offers. In this study, Degirmenağzı Section of Kozlu District of Zonguldak was evaluated as study material. The location of the area on the edge of the forest, the presence of natural waterfall and creek have been a factor in the selection of the study area. It is foreseen that the spatial and visual quality will increase with the effective use of the resource potential of the area and thus the potential of recreation will increase effectively. The area observations and measurements were carried out in the study and the land uses determined for the area were processed on the site plan. Designs decided on sketch were transferred to computer environment with AutoCad 2014 software. Later the structural and plant material types to be used in the project were determined and the project was realized in three dimensions with Sketchup and Lumion software. The final project; it is thought that it will give an important idea about the use of the area and an alternative recreation area will be gained for the provinces in the city.

Key Words: Recreation, natural resource, landscape design, Kozlu (Zonguldak)

BARTIN YÖRESEL YEMEK ALIŞKANLIKLARININ TESPİT EDİMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Yılmaz SEÇİM

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Dilek ÇOŞAN

Necmettin Erbakan Üniversitesi

ÖZET

Ülkelerin yemek alışkanlıkları ve kültürel değerleri, geleneklerin geleceğe taşınması ve turizmin gelişmesi açısından önem taşımaktadır. Ülkeler içerisinde bulunan bazı bölgeler bazen ülkeden daha ön plana çıkabilmektedir. Türkiye açısından incelendiğinde Karadeniz Mutfağı ve bu mutfakta kullanılan ürünler bu durumu örnekler niteliktedir. Karadeniz bölgesinde bulunan yemekler ve farklı tüketim alışkanlıkları Bartın mutfağını etkilemiştir. Bartın yemekleri Karadeniz bölgesinde bulunan yöresel lezzetlerin neredeyse tamamından etkilenecek şekilde günün kalitesi ve çeşitliliğini artırmıştır. Bartın nüfus olarak küçük bir il olmasına rağmen Karadeniz bölge mutfağının hemen hemen tüm özelliklerini taşımaktadır. Ancak teknolojik gelişmeler ve tüketim alışkanlıklarındaki değişiklikler bazı yemek çeşitlerinin günümüzde unutulmasına sebep olmuştur. Çalışma kapsamında Karadeniz bölgesinde yer alan Bartın ilinin unutulmuş yemeklerinin literatüre kazandırılması amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında Bartın ilinde doğup büyümüş 45 yaş üstü 13 kadınla görüşme gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında kaynak kişilere çocukluk dönemlerinde, gençlik dönemlerinde ve günümüzde evlerde veya özel günlerde yapılan yemek çeşitleri ve üretim yöntemleri sorulmuştur. Soruların hazırlanmasında alanında uzman kişilerle görüşülmüş ve literatür incelemesi yapılmıştır. Görüşmeler sonucunda bölgede et yemeklerinin çeşitliliğinin sınırlı olduğu belirlenmiş ve sebze ağırlıklı bir mutfak kültürüne sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Sebze yemeklerinin bölgede fazla miktarda üretilmesinin en büyük etkeninin ise bölgede etkin olan yağışlar olduğu düşünülmektedir. Yağışlar yeşil bitki çeşitliliğinin artmasına sebep olmaktadır. Bu durum ise bölge halkının beslenme şeklini belirlemiştir. Bölgede yetişen ve sık tüketilen bitkiler arasında; diken ucu (gıcır), ıspıt (zıbt), mancar çeşitleri ve şalgam gösterilebilir. Yeşil yapraklı bitkiler dışında bölgede çok fazla mantar çeşidi ve buna bağlı olarak mantar yemek çeşidi olduğu tespit edilmiştir. Mantarlar ile yapılan yemeklerin başında sote çeşitleri, sulu yemek çeşitleri ve közde pişirilen yemekler gelmektedir. Bölge et yemeği bakımından zengin olmasa da köy tavuğu, salçalı köfte, patlıcan musakka, karnıyarık, tas kebabı, kavurma ve et yahni gibi yemeklerin yapıldığı belirlenmiştir. Hamur işi yemeklerinden kesme makarna, tavuklu börek, malayık, kulaklı makarna ve su böreği en sık tüketilen yiyecekler arasında gösterilebilir.

Anahtar Kelimeler: Bartın, Bartın mutfağı, Gastronomi, yemek kültürü, yöresel yemek

AN INVESTIGATION ON THE DETERMINATION OF BARTIN REGIONAL FOOD HABITS

ABSTRACT

Food habits and cultural values of countries are important in terms of transporting traditions to the future and development of tourism. Some regions in the country can sometimes be more prominent than the country. In terms of Turkey Black Sea Cuisine and products used in the kitchen are examples of this nature. The dishes and different consumption habits in the Black Sea region affected the Bartın cuisine. Bartın dishes have been affected by almost all local flavors in the Black Sea region and have increased their quality and diversity from day to day. Although Bartın is a small province in terms of population, Black Sea region has almost all the characteristics of its cuisine. However, technological developments and changes in consumption habits have caused some food types to be forgotten today. The aim of this study is to bring the forgotten dishes of Bartın province in the Black Sea region into the literature. In the scope of the study, 13 women who were born and raised in Bartın province were interviewed. Within the scope of the study, the source people were asked about the food types and production methods made in childhood, in youth periods and in houses or special days. In the preparation of the questions, experts were interviewed in the field and a literature review was made. As a result of the interviews, it was determined that the variety of meat dishes in the region was limited and they had a culinary culture. It is thought that the biggest factor in the production of vegetable dishes in the region is the precipitation which is effective in the region. Precipitation causes an increase in green plant diversity. This situation has determined the nutrition of the people of the region. Among the plants grown in the region and frequently consumed; diken ucu (gıcır), ıspit (zıbır), coulis, mancar varieties and şalgam. In addition to green-leaf plants, there are many types of mushrooms in the region and it is determined that there are many types of mushrooms. At the beginning of the dishes made with mushrooms, sauté varieties, juicy dishes and dishes cooked in the embers come. Although the region is not rich in meat, it is determined that the dishes such as köy tavuğu, salçalı köfte, eggplant musakka, karnıyarık, tas kebab, roasting and meat stew were made. kesme makarna, tavuklu börek, malayık, kulaklı makarna and su böreği are among the most frequently consumed foods.

Keywords: Bartın, Bartın cuisine, Gastronomy, Food culture, Regional food

BARTIN MUTFAĞINDA ÜRETİLEN BAZI ÇORBA ÇEŞİTLERİ VE STANDART TARİFLERİNİN BELİRLENMESİ

Dilek ÇOŞAN

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Yılmaz SEÇİM

Necmettin Erbakan Üniversitesi

ÖZET

Türk toplumu sofraya geleneğinde yemeğe çorba ile başlamak önemli bir gelenektir. Gelenek olmasının yanı sıra çorba tüketimi birçok uzman tarafından tavsiye edilmektedir. Bu tavsiyenin en önemli sebebi ise insanın yaşamına sağlıklı bir şekilde devam edebilmesidir. Çorba, her dönem tüketilebilmesi nedeniyle önemli bir üründür. Sadece kışın değil yazında yoğun olarak tüketilen bir üründür. Yazın tüketilen çorbaların başında yörelere özgü soğuk çorbalar gelmektedir. Soğuk ve sıcak olarak tüketilen çorbalar Türkiye'de olduğu gibi dünya genelinde tüketilmektedir. Tüketime sunulan çorbaların tanınırlığı ülkeden ülkeye veya yöreden yöreye değişmektedir. Bazı çorbalar dünya genelinde tanınırken bazı çorbalar ise yöresel bir lezzet olarak kalmıştır. Yöresel olarak kalan çorbalar zaman içinde ya özelliklerini kaybetmekte ya da unutulmaktadır. Karadeniz bölgesinde yapılan çorbalarda yöresel çorbalar içinde sayılabilecek çorba sayısı hayli fazla miktardadır. Bu çalışma ile Karadeniz bölgesinin önemli kentleri arasında bulunan Bartın ilinin çorba çeşitliliği ve tarifleri tespit edilerek kayıt altına alınmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve katılımcılar ile birebir iletişime geçilmiştir. Çalışma sonucunda Karadeniz bölgesinde yaygın olarak görülen mısır unu, tarhana, keşkek, buğday, un, kelle-paça, balkabağı ve işkembe çorbalarının Bartın ilinde de yapıldığı görülmüştür. Ancak bölgenin geniş bir kesiminde üretilmeyen mancar, göçü, umaç, malayık, pumpum, titrek ve kabak bağı çorbalarının da evlerde yapılmaya ve eski tariflerinin uygulanmaya devam edildiği görülmüştür. Çalışma kapsamında görüşülen kişilerin tamamı Karadeniz mutfağının geçmişten günümüze unutulduğunu bildirmiştir. Ayrıca yöresel çorba çeşitlerinin üretilmesi halinde Karadeniz gastronomi turizmine katkıda bulunacağı belirlenmiştir. Yöresel ürünler hakkında halkın bilinçlenmesi gerektiği ve bu konuda çalışmalara ağırlık verilmesi gerektiği görülmüştür. Bu alanda yapılacak çalışmalarda kamu, sivil toplum kuruluşları ve eğitimcilerin ortak hareket etmesi gerektiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Bartın, Bartın mutfak kültürü, Çorba, Yöresel çorbalar, Yöresel mutfak

DETERMINATION OF SOME SOUP TYPES AND STANDARD RECIPES PRODUCED IN BARTIN CUISINE

ABSTRACT

It is an important tradition to start with the soup in the Turkish tradition. In addition to tradition, soup consumption is recommended by many experts. The most important reason of this recommendation is that people can continue their life in a healthy way. Soup is a product that is heavily consumed not only in winter but in summer. In the beginning of summer soups are cold soups specific to the region. Hot and cold soups are consumed worldwide is consumed as it is in Turkey. The recognition of the soups that are served varies from country to country or from region to region. Some soups are known throughout the world, while some soups remain a local flavor. Local soups remain lost or forgotten over time. In the soups made in the Black Sea region, the number of soups that can be shown in local soups is quite high. With this study, soup variety and recipes of Bartın province, which is among the important cities of the Black Sea region, were identified and recorded. Qualitative research method was used in the research and one-to-one contact was made with the participants. As a result of the study, mısır unu, tarhana, keşkek, buğday unu, kelle-paça, balkabağı and işkembe soups, which are commonly seen in the Black Sea region, were made in Bartın province. However, it is seen that mancar, göçü, umaç, malayık, pumpum, titrek and kabak bağı soups, which are not produced in a large part of the region, continue to be made in houses and old recipes are still being applied. All of the interviewees reported that the Black Sea cuisine has been forgotten from past to present. It has been seen that public awareness should be made about local products and studies should be given more weight. In addition, it is determined that the regional soup varieties will contribute to the Black Sea gastronomy tourism. It is seen that public, civil society organizations and educators should act in common in this field.

Key Words: Bartın, Bartın culinary culture, Soup, Regional soups, Regional cuisine

HİMAYECİ BİR YAKLAŞIMLA BATUM LİMANI'NDA OSMANLI VAPUR SEFERLERİNİN BAŞLAMASI

Dr. Şeyma DERECİ
Trakya Üniversitesi

ÖZET

Avrupa'da buhar gücü kullanılmaya başlanmasıyla XIX. yüzyılın başında tersanelerde buharla çalışan gemiler inşa edilmeye başlanmıştı. Kısa süre sonra da Osmanlı sularında buharlı gemiler dönemi başlamış, 1830'lu yıllardan itibaren yerli şirketlerin yanı sıra yabancı şirketlerin vapurlarının da işletilmesiyle Avusturya, İngiliz, Rus, Fransız vapur şirketleri Osmanlı sularında yolcu ve yük taşıyan ülkeler olmuşlardır. Deniz seferlerinde yaşanan teknik değişimler ve Osmanlı sularına yönelik yapılan yabancı devletlere ait deniz seferlerinin artması üzerine bu değişime uyum sağlamak ve yabancı vapur şirketlerine karşı rekabet etmek amacıyla 1840'lı yılların başında devlet eliyle Osmanlı vapur işletmeciliğinin temelleri atılmıştır. Gerek tamamen devlete ait gerek özel teşebbüs olarak Osmanlı Devleti'nde kurulan vapur şirketlerine Marmara ve Doğu Akdeniz kıyıları yanı sıra Karadeniz kıyılarında sefer düzenleme, yolcu ve yük taşıma yetkisi verilmiştir. Burada Osmanlı merkezi yönetiminin yabancı vapur şirketleri rekabetine karşı yolcu taşıma ve sahillerinde seyrüsefer yapma koşullarını kendi denetimine almak suretiyle korumacı bir politikaya yöneldiği görülmektedir. Bu tavır öncelikle Osmanlı'nın merkeze yakın sahillerinde görülse de daha sonra merkezden daha uzak bölgelerinde de görülmüştür. Nitekim ilerleyen tarihlerde Batum'un ticari potansiyelinin gittikçe artmaya başlaması Avrupa devletlerinin ilgisini çekmiştir. Hatta Karadeniz sahillerinde seyrüsefer yapan Rus ve Fransız vapur şirketleri Batum Limanı'na düzenli seferler düzenlemeye yolcu ve yük taşımaya başlamışlardı. Söz konusu yabancı şirketlerin Batum Limanı'na sefer düzenlemek suretiyle ticari menfaat elde ettikleri gerekçesiyle, Osmanlı yönetimi Trabzon'a uğrayan kendi vapurlarının Batum'a da sefer düzenleyerek buradan yolcu ve yük almaları için yetki vermiştir. Batum Limanı'na yabancı devletlerin düzenli seferler düzenlenmesi bölgede gerek ekonomik menfaatler gerek egemenlik hakları açısından Osmanlı için endişe vericiydi ve bu Osmanlı Devleti'nin Batum'da vapur seferlerine başlamasının önemli bir nedeni olmuştur. Osmanlı yönetimi açısından Batum'un yolcu ve yük taşımacılığında önemli bir liman haline gelmesinden dolayı vapur seferlerine başlaması bir yana, yabancı vapur şirketlerinin kendi limanlarında yapmış olduğu yolcu ve yük nakline karşı egemenlik haklarını korumaya ve himaye etmeye yönelik bir tavrın söz konusu olduğu anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda çalışmamızda Osmanlı'nın Batum Limanı'nda vapur seferlerine başlamasında izlediği himayeci ve korumacı politika üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Batum, Osmanlı, vapur

THE INTRODUCTION OF THE OTTOMAN STEAMER SERVICE TO THE PORT OF BATUMI WITH A PROTECTIONIST APPROACH

ABSTRACT

Steam-powered ships were started to be built in the shipyards at the beginning of the XIXth century with the use of steam power in Europe. Shortly after, the period of steam ships began in the Ottoman waters. From 1830s onward, Austrian, British, Russian and French steamer

companies became the passenger and load-carrying countries with the operation of foreign companies' steamers in Ottoman waters as well as the operation of the domestic companies. After the technical changes in sea voyages and the increase in sea voyages of foreign countries towards in the Ottoman waters, the foundations of Ottoman steamboat management were laid by the state in the early 1840s in order to adapt to this change and compete against foreign steamer companies. Both the state-owned and private-owned companies established in the Ottoman Empire were given the authority to arrange transportation of passenger and cargo on Black Sea coast as well as the Marmara and Eastern Mediterranean coasts. Here, it is seen that the Ottoman central administration had turned to a protectionist policy by undertaking control of passenger transport and coastal navigation against foreign steamer companies. Although this attitude was first seen in the coastal areas near the center of the Ottoman Empire, it was also seen in the more distant areas of the center. As a matter of fact, the commercial potential of Batumi had started to increase and the European states had attracted attention. Even Russian and French steamer companies operating on the coasts of the Black Sea began to carry passengers and cargo on regular expeditions to the port of Batumi. On the grounds that the foreign companies had obtained commercial benefits by organizing expeditions to the Batumi Port, the Ottoman administration had authorized their own steamer to organize expeditions to Batumi from Trabzon and to take passengers and cargo from Batumi. The regular expeditions of foreign states to the port of Batumi were of concern to the Ottoman Empire in terms of economic interests and sovereignty rights in the region and this was an important reason for the Ottoman Empire to start its ferry service in Batumi. from the viewpoint of Ottoman administration, Since Batumi had become an important port in passenger and cargo transportation, it is understood that there was an attitude to protect own sovereign rights against the passenger and cargo transportation of foreign steamer companies. In this context, we will focus on the conservative and protective policy of the Ottoman Empire in the beginning of the ferry service in Batumi Port.

Keywords: Batumi, Ottoman, steamer

**BALKAN SAVAŞINDA BİR TÜRK SUBAYINI YANILTAN NAKARAT:
“NAŞ, NAŞ, ÇARİGRAD NAŞ!”**

Nükhet ELTUT KALENDER
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ÖZET

Ömer Seyfettin Türk hikâyesinin önemli isimlerinin başında gelir. Ömer Seyfettin otuz altı yıllık kısa yaşamının son yirmi yılını edebiyatla uğraşarak geçirmiştir. On altı yaşında edebiyatla tanışan Ömer Seyfettin bu kısa süre içinde piyes, şiir ve yüz ellinin üzerinde hikâye türünde eser yazmıştır. Yazarın eserlerinin çocuk edebiyatı türünde olduğu düşünülse de bu kanı doğru değildir. Çünkü tarihi olaylar, doğruluk, dürüstlük, vefa, milli benlik gibi konular yazarın öncelikli konuları olmuştur.

Türk hikâyesinde büyük role sahip olan Ömer Seyfettin hayatı boyunca ne askeri kimliğinden vazgeçebilmiştir, ne de edebi kişiliğinden uzak kalabilmiştir. Özellikle Balkan Savaşı'nın başlaması ile yeniden askere çağrılmış, Yunan cephesinde savaşmıştır. Bir yıla yakın esir hayatı yaşayan yazar, esaretin ardından Türkiye'ye döndükten sonra edebiyat öğretmenliği yapmıştır. Ömer Seyfettin edebiyatta Türkçülük ve dilde sadelik fikirlerini ön plana çıkarmıştır. Balkan Savaşı döneminden ölümüne kadar geçen süre, yazarın edebi hayatının en verimli dönemi olarak bilinir.

Balkan Savaşları sürecinde orduda bulunan Ömer Seyfettin Anadolu'da ve Rumeli'de yaşadığı olayları kaleme almıştır. İstanbul hatta Türkiye sınırları dışında bir yeri hikâyelerinde mekân olarak kullanan ilk kişi olmuştur. Realist yazarın bu eserlerinden bazıları “Bomba”, “Beyaz Lale”, “Hürriyet Bayrakları” ve “Nakarât” adlı hikâyelerdir. “Nakarât” adlı hikâye çalışmamızda inceleyeceğimiz eserdir. Söz konusu hikâye günlük biçiminde yazılmıştır. Hikâye göreve gittiği yerde Bulgar kızı Rada'ya tutulan bir Türk subayının anılarını içermektedir. Subay bulunduğu yerde yaklaşık bir ay kaldıktan sonra yeni bir yere görevlendirilir. Türk subay, âşık olduğu Rada'nın adını dahi bilmemektedir, bir kez dahi konuşmamışlardır. Ancak Rada'nın kendisine bakarak söylediği şarkının nakaratında Rada'nın kendisine aşkını ilan ettiğini zanneder. Genç Türk subayı yeni görev yerine giderken nakaratın Türkçe tercümesini öğrendiğinde ise acı gerçekle sarsılır.

Bu çalışmada Balkan Savaşlarının sebepleri, sonuçları ve cereyan ettiği cepheler konusunda genel bilgiler verilecektir. Ömer Seyfettin'in “Nakarât” adlı eserinin analizi yapılacak ve tarihi bir olayın edebiyattaki yansımından bahsedilecektir. Ayrıca hikâyede Rada'nın sürekli tekrar ettiği “*Naş, Naş, Çarigrad Naş!*” nakaratı ile Balkan Savaşı'nın arka planı anlatılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Ömer Seyfettin, “Nakarât”, “Naş, Naş, Çarigrad Naş!”, Balkan Savaşı.

**CHORUS, MISLEADING A TURKISH OFFICER IN THE BALKAN WAR:
“NASH, NASH, CHARIGRAD NASH!”**

ABSTRACT

Ömer Seyfettin is one of the important names of Turkish story. He spent the last twenty years of his thirty-six years short life dealing with literature. Ömer Seyfettin, who has been introduced literature at the age of sixteen, wrote plays, poems and more than a hundred and fifty short stories.

Although the author's works are thought to be of children's literature, this is not true. Because the issues have been the priority issues of the author such as historical events, truth, honesty, fidelity, national individuality.

Ömer Seyfettin, who played a big role in Turkish story, neither was able to give up his military identity throughout his life, nor he was able to stay away from his literary personality. Especially, with the beginning of the the Balkan War, he was again enlisted, and fought on the Greek front. The author living prisoner life approximately a year, after being captured, he returned to Turkey and worked as a teacher of Turkish literature.

Ömer Seyfettin, who was in the army during the Balkan Wars, wrote about the events he lived in Anatolia and Rumelia. He became the first person to use other places in the story beyond Istanbul and also the borders of Turkey. Some of these works by the realist author are “Bomb”, “White Tulip”, “The Liberty Flags” and “Chorus”. The story entitled “Chorus” is the work which we will examine in our study. This story is written as a diary. It includes the memoirs of a Turkish officer, who falls in love with the Bulgarian girl, Rada, in the place where he was taking duty. The officer is assigned to a new place, after being in place for about a month. The Turkish officer does not even know the name of Rada, whom he fell in love with, and they have not spoken once. But, he thinks that Rada declares her love for him in the chorus of the song, which she is singing looking at him. While the young Turkish officer is on way to the new duty, he is shaken by painful reality, when he learns the Turkish translation of chorus

In this study, general information about the causes, results and the fronts of the Balkan Wars will be given. An analysis of Ömer Seyfettin's work entitled “Nakarat” will be made and the reflection of a historical event in literature will be mentioned. In addition, it will be tried to explain the background of the Balkan War with the chorus “Nash, Nash, Charigrad Nash!”, which Rada continually repeats.

Key Words: Ömer Seyfettin, “Chorus”, “*Nash, Nash Charigrad Nash!*”, The Balkan War.

OSMANLI DEVLETİ İLE GÜRCİSTAN İLİŞKİLERİNİN BAŞLANGICI VE SONRASINDA YAŞANAN GELİŞMELER

Kadir GÜLDÜR

Batum Shota Rustaveli Devlet Üniversitesi,
T.C. MEB YLSY Resmi Burslu Öğrencisi, Kurum: Ardahan Üniversitesi

ÖZET

Tarih boyunca, Türk Devletleri ile Gürcistan arasında zaman zaman ilişkiler kurulmuştur. Bu ilişkilerin kurulmasında Gürcistan'ın bulunduğu coğrafi konumun rolü çok büyüktür. Gürcistan bulunduğu konum itibarıyla Kafkasları, Anadolu üzerinden kara yolu ve Karadeniz üzerinden deniz yolu ile Avrupa'ya bağlayan bir köprü gibidir. Gürcistan'ın bu coğrafi konumu ticari ve ekonomik açıdan kendisine çok avantaj sağlamıştır. Ancak, bazen de coğrafi konumunun dezavantajlarını yaşamıştır. Nitekim bunun dezavantajlarını tarih boyunca büyük devletlerin Gürcistan topraklarına yaptığı fetihler ve bu topraklar üzerindeki hâkimiyet mücadelelerinde görebilmekteyiz. Osmanlı Devleti de Gürcistan ile uzun süre ilişkileri olan bir Türk devletidir. Batı Anadolu'da kurulan ve ilk olarak Balkanlar'da hızla büyüyen Osmanlı, İstanbul'un fethi ile Bizans'ı ortadan kaldırarak Anadolu ve Balkanlardaki topraklarının bütünlüğünü sağlamıştır. İstanbul'un alınmasından sonrada fetih politikasının yönünü doğuya döndürmüştür. Karadeniz'e donanma göndermiş, Akkirman'da başarılı olamayan donanma Sohum'u almış daha sonra ise Kefe'yi haraca bağlamıştır. Karadeniz'de ki faaliyetlerden sonra Anadolu birliğini de sağlamak amaçlı harekete geçen Osmanlı sırasıyla Ceneviz kolonisi olan Amasra'yı, Candaroğlu Beyliği'ni, Trabzon Rum İmparatorluğu'nu ve Konya-Karaman'ı fethetti. 1473 yılında yapılan Otlukbeli Savaşı'nda Akkoyunluları yenen Osmanlı Anadolu'da birliği büyük ölçüde sağladı. 1475 yılında Kırım'ın fethiyle birlikte ve daha önceden de Amasra, Sinop ve Trabzon'un alınmış olması sonucu Karadeniz klasik tabir ile bir Türk gölü haline geldi. Osmanlı Anadolu'da ve özellikle Karadeniz kıyılarında yaptığı bu fetihler ile Karadeniz'de mutlak hâkimiyet sağlamış bu sırada da Gürcistan ile komşu olmuştur. Böylelikle, Osmanlı Devleti ile Gürcistan ilişkileri XV. yüzyılın ortalarında Fatih Sultan Mehmet (1451-1481) döneminde başlamıştır. XIX. yüzyılın ilk çeyreğinin sonuna kadar yaklaşık dört yüzyıl boyunca da devam etmiştir. Yaklaşık dört yüzyıl devam eden bu ilişkiler kimi zaman dostça kimi zamanda iki devlet arasında yaşanan mücadelelerle geçmiştir. Rusya'nın XVIII. yüzyılın son çeyreği ve XIX. yüzyılın ilk çeyreğinde Gürcistan'da etkili olması ve Gürcistan'ı fethetmesi sonucu Osmanlı-Gürcü ilişkileri durmuştur. Maalesef, Osmanlı Devleti bu dönemde içinde bulunduğu problemler nedeniyle bölgede gereken etkinliği gösterememiştir. Bu bildiride bugünkü kapı komşumuz olan Gürcistan ile Osmanlı Devleti ilişkilerinin ne zaman ve nasıl başladığı açıklanmaya ve hemen sonrasında da ne gibi gelişmeler yaşandığı kısaca değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gürcistan, Osmanlı Devleti, Karadeniz.

BEGINNING OF THE RELATIONS BETWEEN THE OTTOMAN STATE AND GEORGIA AND CONSEQUENT DEVELOPMENTS

ÖZET

Throughout history, relations have been established between the Turkish State and Georgia from time to time. The role of Georgia in the establishment of these relations is very important. Geographically, Georgia is like a bridge that connects the Caucasus to Europe via Anatolia through highway and via the Black Sea through the seaway. This geographical position of Georgia has provided a great advantage to itself in terms of trade and economy. However, sometimes it has experienced the disadvantages of its geographical location. As a matter of fact, we can see the disadvantages in the struggles of domination and attempt of conquest over these lands by great states during the history of Georgia. The Ottoman Empire is a Turkish state which has long relations with Georgia. The Ottoman Empire, which was founded in Western Anatolia and rapidly grew and developed in the Balkans, provided the integrity of the territory of the Balkans and Anatolia by the conquest of Istanbul through eliminating the Byzantine. After the conquest of Istanbul, the direction of the conquest policy was turned to east. A navy fleet was sent to the Black Sea, and the navy, which could not succeed in Akkirman, conquered Sukhum and later Kefe was subjected to extortion. After the activities in the Black Sea, the Ottoman Empire conquered Amasra, the Genoese colony, the Candaroğlu Principality, the Trabzon Greek Empire and Konya-Karaman to provide the integration of the unity of Anatolia. In 1473, After defeating the Akkoyunlu State in the Otlukbeli War, the Ottoman Empire to a great extent provided the integrity of Anatolia. As a result of the conquest of Crimea in 1475 following Amasra, Sinop and Trabzon, the Black Sea literally became a Turkish lake. With these conquests of the Ottoman Empire especially on the Black Sea coast achieved absolute sovereignty in the Black Sea and became a neighbor with Georgia. Thus, the relations between the Ottoman Empire and Georgia began in the mid- XV. century in the period of Fatih Sultan Mehmet (1451-1481) and lasted for nearly four centuries until the end of the first quarter of the XIX. century sometimes on good terms and sometimes with struggles between the two states. The Ottoman-Georgian relations ceased due to the Russian conquest and influence on Georgia in the last quarter of the XVIII. century and in the first quarter of the XIX century. Unfortunately, the Ottoman Empire could not take the necessary actions in the region due to its own problematic situations. In this paper, it will be explained when and how the relations between the Ottoman Empire and our next door neighbor Georgia began, and what sort of developments took place soon afterwards.

Keywords: Georgia, Ottoman State, Black Sea.

1578-1590 OSMANLI-İRAN SAVAŞI SIRASINDA İMERETİ KRALLIĞININ OSMANLI DEVLETİ İLE İLİŞKİLERİ

Kadir GÜLDÜR

Batum Shota Rustaveli Devlet Üniversitesi,
T.C. MEB YLSY Resmi Burslu Öğrencisi, Kurum: Ardahan Üniversitesi

ÖZET

İmereti Krallığı, 1258-1327 ve 1463-1810 yılları arasında krallıklara ve prensliklere bölünmüş Gürcistan'da var olan bir Gürcü Krallığıdır. Batı Gürcistan'ın en önemli krallığı ve yönetim merkezidir. Fatih Sultan Mehmet (1451-1481) döneminde Sohum'un fethi ile başlayan Gürcü-Osmanlı ilişkileri sonraki yıllarda da devam etmiştir. Özellikle II. Bayezid (1481-1512) döneminde, oğlu Şehzade Selim'in Trabzon sancakbeyliği sırasındaki Gürcistan üzerine düzenlediği seferleri önemlidir. Selim bu seferlerini, sürekli olarak eşkıyalık ve korsanlık yaparak problem çıkaran Gürcüleri durdurmak ve Doğu Anadolu'da etkili olmaya başlayan Safevilere karşı gücünü göstermek için yapmıştır. Şehzade Selim'in bu seferlerinden en büyüğü 1508 yılında İmereti Krallığının Başkenti Kutaisi'ye yaptığıdır. Bu seferi sırasında Şehzade Selim, Canet ve Acarayı almıştır. Daha sonra Samtshe Atabeyi Mzeçabuk'un kılavuzluğu ile Kutaisi'ye gelerek birçok ganimet ve esir elde ederek geri dönmüştür. Bu sefer Osmanlı ile İmereti Krallığı arasında yapılan ilk ciddi savaş olarak kabul edilir. Görüyoruz ki Osmanlı ve İmereti ilişkileri XVI. yüzyılın başında başlamıştır. Bu ilişkiler Sultan Selim'in oğlu Kanuni Sultan Süleyman (1520-1566) döneminde de devam etmiştir. Özellikle İran ile yapılan savaşlar sırasında İmereti Krallığı ile Osmanlı Devleti kimi zaman müttefik kimi zamanda düşman devletler olmuşlardır. 1555 yılında Osmanlı Devleti ile Safeviler arasında imzalanan Amasya Antlaşması ile yaklaşık yarım asırdır devam eden Osmanlı-Safevi mücadeleleri bitmiştir. Amasya Antlaşması ile Gürcistan'ın batısı yani İmereti, Samegrelo, Guria ve Batı Samtshe toprakları Osmanlı, doğusu yani Kartli, Kakheti ve Doğu Samtshe toprakları ise Safevi hâkimiyeti altına girmiştir. Böylece İmereti Krallığı üzerinde var olan Osmanlı hâkimiyetini İran da Amasya Antlaşması ile tanımıştır. Antlaşma ile iki devlet arasında 1578 yılına kadar bir barış sürmüştür. Ancak Osmanlı Devleti imzalanan antlaşma şartlarından pek memnun değildi ve Transkafkasya'yı da fethetmek istiyordu. 1578 yılına gelindiğinde ise İran'da yaşanan iç karışıklıkları fırsat bilen Osmanlı Devleti, Safevilere savaş ilan etti. 5 Nisan 1578 yılında Lala Mustafa Paşa'nın Üsküdar'dan İran üzerine hareket etmesi ile 1578-1590 Osmanlı-İran Savaşı başlamış oldu. Lala Paşa Şirvan ve Gürcistan'ın fethi ile görevlendirilmişti. Paşa savaşa giderken İmereti Kralı II. Giorgi'ye (1565-1585) Osmanlı'ya karşı olan Kakheti Kralı ile Samtshe Atabeyi'nin itaatine yardımcı olma vazifesini vermiştir. Ayrıca Kral II. Giorgi'ye savaş sırasında ve Tiflis'in kuşatmasında Osmanlı'ya yardım etmesi için çağrıda bulunmuştur. Bu bildiri de XVI. yüzyılın başında ilişkileri başlayan İmereti ile Osmanlı'nın 1578-1590 Osmanlı-İran Savaşı sırasındaki ilişkileri ele alınacak ve savaş sırasında genel olarak Gürcistan'ın durumu değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: İmereti Krallığı, Osmanlı Devleti, İran, Gürcistan.

THE RELATIONS BETWEEN THE IMERETI AND THE OTTOMAN STATE DURING 1578-1590 OTTOMAN-IRAN WAR

ÖZET

The kingdom of Imereti which was divided into kingdoms and principalities between the years 1258-1327 and 1463-1810 was a Georgian Kingdom that existed in Georgia. It was the most important kingdom and administrative center of Western Georgia. Georgian-Ottoman relations, which began with the conquest of Sukhumi during the reign of Fatih Sultan Mehmet (1451-1481), continued in the subsequent years. Especially II. During the reign of Bayezid (1481-1512), his son Shehzade Selim organized crusades to Georgia during the Trabzon governorship. Selim made these crusades to stop the Georgians who were constantly making bandits and piracy and to show his strength against the Safavids, which started to be influential in Eastern Anatolia. Şehzade Selim made the largest of these crusades in 1508 to Kutaisi, the capital of the kingdom of Imereti. Şehzade Selim, conquered Canet and Acara during this crusade. Then Samtshe came to Kutaisi with the guidance of Atabeyi Mzeçabuk and came back with many loots and captives. This crusade is considered to be the first serious war between the Ottoman Empire and the Kingdom of Imereti. We see that Ottoman and Imereti relations began at the beginning of the XVI. century. These relations continued during the reign of Sultan Suleyman the Magnificent who was the son of sultan Selim(1520-1566). Especially during the wars with Iran, the kingdom of Imereti and the Ottoman Empire were sometimes allies and sometimes enemy states. In 1555, With the Treaty of Amasya signed between the Ottoman Empire and Safavids, the Ottoman-Safavid struggle for almost half a century came to an end. With the Amasya Agreement, the western part of Georgia, namely Imereti, Samegrelo, Guria and West Samtshe lands were brought under Ottoman and the east of Kartli, Kakheti and East Samtshe lands under the domination of Safavid. Thus, the Ottoman dominance over the kingdom of Imereti was recognized by the Treaty of Amasya in Iran. The Treaty of peace lasted between the two states until 1578. However, the Ottoman State was not very satisfied with the terms of the treaty signed and wanted to conquer Transcaucasia. In 1578, the Ottoman Empire which made use of the opportunity of the internal turmoil in Iran declared the war against the Safavids. On April 5, 1578, the 1578-1590 Ottoman-Iranian War began with Lala Mustafa Pasha moving from Üsküdar to Iran. Lala Pasha was assigned to the conquest of Shirvan and Georgia. When Pasha went to the war, he gave the King of Imereti II. Giorgi the task of convincing (1565-1585) king of Kakheti and Samtshe Atabeyi against the Ottomans to obey Ottoman for obedience. In addition, He called on Giorgi to assist the Ottomans during the war and in the siege of Tbilisi. This paper aims to discuss Imereti and the Ottoman Empire relations which began in the XVI century during the Ottoman-Persian War of 1578-1590 and will and the situation of Georgia will be evaluated during the war.

Keywords: Imereti Kingdom, Ottoman Empire, Iran, Georgia.

KLASİK TÜRK ŞİİRİNDE KERVAN

Prof. Dr. Abdullah EREN

Ordu Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

ÖZET

Kervan, genellikle ticaret maksadıyla oluşturulmuş, uzun mesafeli yolculuğa çıkan kabile olmanın yanında medeniyet ve kültür hafızasındaki derin izleri ve çağrışımlarıyla sanat ve edebiyatta çeşitli yönlerden kendine yer bulan önemli unsurlardan biridir. Kervanlar, ulaşım imkânlarının çetin ve dolayısıyla mesafelerin günümüze göre çok daha uzak olduğu eski zamanlarda uzak diyarların sadece ticaret mallarını değil kültürünü, haberlerini ve hikâyelerini taşır; insan muhayyilesinde oluşturduğu çağrışımlarla merakın, hasretin, garipliğin, ayrılığın, kavuşmanın, maceranın, bilinmezliğin, hüznün, ümidin, korkunun ve daha birçok duygunun ifadesinde bir timsal olarak yer bulur.

Klasik Türk şiirinde kervan aşk, âşık, sevgili, insan, kâinat, dünya, tabiat, din, tasavvuf, övülen kişi ve şiir sanatı gibi konularla ilgili anlatımlarda önemli motiflerden biri olarak yer alır. Kervanla ilgisi bulunan birçok unsur da bu doğrultuda kullanılır. Bu kullanımlar aynı zamanda kervanların yapısı, güzergâhları, yolculukları ve âdetleri ile ilgili bir takım bilgileri de beraberinde taşır.

Bu çalışma, kervanın ve ona bağlı unsurların, klasik Türk şiiri içerisinde yer aldığı konular ekseninde incelenip değerlendirilmesi ve bu vesile ile dünya tarihinde geniş bir yer tutan kervanların Türk edebiyatının asırlarca süren önemli bir kesitindeki yansımalarının sergilenmesine yöneliktir.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk Şiiri, Kervan, Kafile, Aşk, Tasavvuf

CARAVAN IN THE CLASSICAL TURKISH POETRY

ABSTRACT

The caravan is one of the most important elements of art and literature, with its deep traces and connotations in the memory of civilization and culture besides being a long-distance journey convoy that is usually formed for the trade purposes. The caravans carry not only the trade goods but culture, news and stories of the distant lands in the old ages that transportation facilities are more difficult and hence the distances are more far than the modern days; with connotations in human imagination, find place a representation in the expression of curiosity, longing, strangeness, separation, reconciliation, adventure, obscurity, sorrow, hope, fear and many more feelings.

In classical Turkish poetry, caravan takes place as one of the important motifs in the narratives about love, lover, beloved, human, universe, world, nature, religion, mysticism, praised person and the art of poetry. Many elements related to the caravan are used in this direction. These uses also carry information about the structure, routes, cruises and customs of the caravans.

This study aims to examining and evaluating the caravans and the elements connected to them in the context of classical Turkish poetry and in this way, to exhibit the reflections of caravans which have a wide place in world history, in an important section of Turkish literature that continued for centuries.

Keywords: Classical Turkish Poetry, Caravan, Convoy, Love, Sufism

KARADENİZ BÖLGESİ (TÜRKİYE)'NİN ELATERIDAE (INSECTA: COLEOPTERA) FAUNASI ÜZERİNDE BİR DEĞERLENDİRME

Nilay GÜLPERÇİN
Ege Üniversitesi

Serdar TEZCAN
Ege Üniversitesi

ÖZET

Karadeniz Bölgesi, Türkiye'nin % 18'ini oluşturması, Avrupa Faunasına ait birçok böcek türünün Batıda Trakya yolu üzerinden Anadolu'ya geçinde bir köprü olması nedeniyle tür çeşitliliği bakımından özel öneme sahip bir coğrafi bölgedir. Diğer pek çok böcek grubunda olduğu gibi Taklaböcekleri, Cambaz böcekler ya da Telkurtları gibi isimlerle anılan Elateridae (Coleoptera) familyasına bağlı böcek türleri açısından da Karadeniz Bölgesi önemli bir zenginlik göstermektedir. Bu çalışmada Karadeniz Bölgesi Elateridae faunası biyoçeşitlilik yönüyle değerlendirilmekte ve bu gruba bağlı türlerin Karadeniz Bölgesi'nin biyolojik zenginlikleri içindeki yerinin ve öneminin ortaya konulması hedeflenmektedir.

Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Amasya, Artvin, Bartın, Bayburt, Bolu, Çorum, Düzce, Giresun, Gümüşhane, Karabük, Kastamonu, Ordu, Rize, Samsun, Sinop, Tokat, Trabzon Zonguldak illerinden kayıtlı elaterid türleri incelenerek, bu konuda daha önce yapılmış çalışmalar ışığında bir değerlendirme yapılmıştır.

Buna göre 7 altfamilya içinde yer alan 41 cinse ait 199 türün Karadeniz Bölgesi'nde bulunduğu belirlenmiştir. Bu türlerden 72'si Elaterinae, 70'i Denticollinae, 31'i Cardiophorinae, dokuzu Negastrinae, sekizi Agrypninae, sekizi Melanotinae ve biri Plastocerinae altfamilyasına aittir. İller içinde tür zenginliği bakımından ilk sırayı 78 türle (% 39.19) Artvin almıştır. Artvin'i 58 türle (% 29.14) Kastamonu, 57 türle (% 28.64) Bolu, 34 türle (% 17.08) Tokat, 30 türle (% 15.07) Çorum, 28'er türle (% 14.07) Ordu ve Karabük, 27'şer türle (% 13.57) Amasya ve Trabzon, 26'şar türle (% 13.06) Sinop ve Rize, 23'er türle (% 11.56) Samsun, Gümüşhane ve Giresun, 20 türle (% 10.05) Zonguldak, 16 türle (% 8.04) Bartın, 12 türle (% 6.03) Düzce ve sekiz türle (% 4.02) Bayburt izlemiştir. Artvin, Kastamonu ve Bolu'da Elateridae familyasına bağlı daha fazla türün saptanmış olması bu illerde yapılan çalışmaların sonucudur. Gelecekte bu konuda Karadeniz Bölgesi'nin diğer illerinde de çalışmaların yoğunlaşması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Karadeniz Bölgesi, fauna, Elateridae, biyoçeşitlilik

AN EVALUATION ON ELATERIDAE (INSECTA: COLEOPTERA) FAUNA OF BLACK SEA REGION OF TURKEY

ABSTRACT

The Black Sea Region, constituted 18 % of Turkey is a geographical region of special importance for species diversity due to the fact that many insect species belonging to the European Fauna are a bridge across Anatolia through Thrace road in the West. As with many other insect groups the Black Sea Region shows an important richness in terms of Elateridae (Coleoptera) family

insect species, mentioned with “Tumble beetles”, “Click beetles” and “Wireworms” names. In this paper Elateridae fauna in Black Sea Region has been evaluated and to indicate the importance of the species of this group in the biodiversity of Black Sea Region has been aimed.

By examining the Elateridae species recorded Amasya, Artvin, Bartın, Bayburt, Bolu, Çorum, Düzce, Giresun, Gümüşhane, Karabük, Kastamonu, Ordu, Rize, Samsun, Sinop, Tokat, Trabzon, Zonguldak provinces located the Black Sea Region, an evaluation has made in the light of previous studies.

This study has shown that there are almost 199 species belonging to 41 genera of 7 subfamilies of Elateridae in Black Sea Region. This study provides faunistic data about 72 species of Elaterinae, 70 species of Denticollinae, 31 species of Cardiophorinae, nine species of Negastrinae, eight species of Agrypninae, eight species of Melanotinae and one species of Plastocerinae. With 78 species (39.19 %) Artvin is the first place among these provinces in terms of species richness. With 58 species (29.14 %) Kastamonu, 57 species (28.64 %) Bolu, 34 species (17.08 %) Tokat, 30 species (15.07 %) Çorum, 28 species (% 14.07) Ordu and Karabük, 27 species (% 13.57) Amasya and Trabzon, 26 species (% 13.06) Sinop and Rize, 23 species (% 11.56) Samsun, Gümüşhane and Giresun, 20 species (% 10.05) Zonguldak, 16 species (% 8.04) Bartın, 12 species (% 6.03) Düzce and eight species (% 4.02) Bayburt provinces followed Artvin. The presence of more species belonging to the Elateridae family in Artvin, Kastamonu and Bolu is the result of studies conducted in these provinces. In the future, it is also aimed to intensify the studies in other provinces of the Black Sea Region.

Keywords: Turkey, Black Sea Region, fauna, Elateridae, biodiversity

ERİL TAHAKKÜMÜN DİŞİL TEZAHÜRÜ: CAM DUVAR GERÇEĞİ**H. Eylem KAYA**

Süleyman Demirel Üniversitesi

ÖZET

Cinsiyetin toplumsal boyutu, bireylerin yaşam alanlarını betimlemekle kalmayıp sınırlarını da itinayla çizen bir olgudur. Kadın ya da erkek olarak doğmak ile başlayan bu durum deneyimlenen sosyal süreçler ile birlikte biyolojik olmaktan öteye taşınmakta sosyolojik bir gerçekliğe dönüşmektedir. Ortaya çıkan bu gerçekliğin bazen farkında olan çoğu zamansa farkına varamayan bireyler toplumsal cinsiyetin geleneksel, modern ve post modern halleriyle sürekli karşı karşıya kalmaktadırlar. Söz konusu her üç halde de örülebilir cam duvarlar ise eril tahakkümün birebir kendi inşası ya da dişil tezahürü şeklinde kendini göstermektedir. Örülen bu cam duvarlar özellikle kadın bireylerin çalışma yaşamlarını biçimlendirirken, beşeri kaynak farklılıkları dışında onların üst düzey yönetici olabilmelerinin önünde toplumsal cinsiyetin neden olduğu bir yatay engeli ve devamında ortaya konan ayrımcılığı da gözler önüne sermektedir. Çalışma yaşamında yukarıya doğru yükselebilmek için bir departmandan diğerine hareket edebilmek önemlidir bunun için de öncelikle o işi öğrenmek gerekmektedir. Ancak, sıklıkla karşılaşılan fakat çoğu zaman saydam yapıları nedeniyle algılanamayan cam duvarlar, kadın çalışanların örgüte aitlik ve bağlılıkları ile iş performans ve tatminlerini olumsuz yönde etkilemekte, sadece eril değil dişil pratikler ile de örülebilmeleri dikkati çekmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada, bir toplumsal cinsiyet eşitsizliği olarak gerek çalışma yaşamında gerekse toplumsal yaşamda inşa edilen cam duvar kavramı ve pratikleri sosyolojik olarak ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: toplumsal cinsiyet, eril tahakküm, cam duvar

THE FEMININE MANIFESTATION OF MASCULINE DOMINATION: THE GLASS WALL THE TRUTH**ABSTRACT**

The social dimension of gender is a phenomenon that not only describes the habitats of individuals but also rigorously draws its limits. This case starting with being born as female or male moves beyond the biological beings and turns into a sociological reality together with social processes experienced. Individuals who are sometimes aware of this emerging reality but mostly do not realize always face with traditional, modern and post-modern conditions of gender. The glass wall, which could be built in all three conditions regarded, presents itself as the identical construction form of masculine domination or feminine manifestation. While these glass walls built are especially formatting women's working lives, they also reveals a horizontal barrier caused by gender discrimination in front of being senior executives and the the discrimination put forth except for the differences in human resource. In order to be able to rise upwards in working life, moving from one department to another is significant and this firstly needs to learn that work. However, the glass walls frequently encountered but most of the time undetectable due to their transparent structures negatively impact on job performance and satisfaction and belongings and loyalty of female employees in that organization. Therefore,

in this study, the glass wall concept, which is built in both work and social life and its practices as gender inequality, will be sociologically discussed.

Key Words: gender, masculine domination, glass wall

XVIII. YÜZYILDA BATUM SANCAĞI'NDA EŞKIYALIK MESELESİ VE ASAYİŞ**Dr. Sibel ORHANKAZI**

Kafkas Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

ÖZET

XVI. yüzyılda yapılan Kafkasya ve Gürcistan seferleri sonucunda Osmanlı Devleti hâkimiyeti altına girmiş olan Batum, XVIII. yüzyılda Rusya ve İran arasındaki mücadele sahalarından biri olmuştur. Rusya'nın, Karadeniz kıyılarında Osmanlı Devleti'ne ait Faş, Anapa ve Kemhal gibi önemli kaleleri ele geçirmesinden sonra Batum ön plana çıkmış ve hedef alınmıştır. Osmanlı Devleti için Rusya ile mücadelede bir set işlevi gören Batum Sancağı liman, kale ve her daim yenilenen ulaşım ağıyla askeri ve siyasi bakımdan dönemin önemli sınır şehirlerinden biriydi.

Osmanlı Devleti, XVIII. yüzyılda bir taraftan Rusya taraftan da İran ile siyasi ve askeri mücadeleler içerisine girmiştir. Osmanlı Devleti, XVIII. yüzyılda ayrıca bu devletlerle askeri mücadelesini zorlaştıran Batum ve çevresindeki eşkıya ve yerel otoritelerin olumsuz faaliyetleri ile uğraşmak zorunda kalmıştır. Çünkü bölge bu dönemde yerel güçlerin ve eşkıya unsurunun kol gezdiği bir saha haline gelmiştir.

Osmanlı Devleti, XVIII. yüzyılda Karadeniz limanlarından Kafkasya'ya taşınan her türlü zahire ve mühimmatı sahip olduğu Batum Sancağı yolu ile aktarmaktaydı. Ancak bölgenin İstanbul'a uzaklığı bu anlamda bir takım sıkıntıları da beraberinde getirmekteydi. Nitekim fethedildiği ilk dönemlerden itibaren tam hâkimiyet sağlanamamış olan Batum'da bir otorite boşluğu ve devlet görevlilerinin ihmalleri söz konusuydu. Karadeniz iskelelerinden Kafkasya'ya zahire taşıyan gemilerin güzergâhı olan bölgede eşkıya unsurunun varlığı bu nakliyyeye büyük engel teşkil etmekteydi. Osmanlı Devleti, bu engeli ortadan kaldırmak amacıyla XVIII. yüzyıl boyunca lojistik ikmal merkezi ve askeri tahkimat bölgesi olan Batum dâhilinde nüfuzlu ailelere kimi zaman idari anlamda bir takım ayrıcalıklar vermek durumunda kalmıştır. Bunun yanı sıra bölgede eşkıya ile mücadelede Karadeniz kıyısında donanma bulundurmuş, iç kesimlerde ise yolların güvenliğini sağlayıcı önlemler almıştır. Devlet, organize bir şekilde yapılan eşkıyalık faaliyetlerine karşı nizamı oluşturmaya çalışırken bölge halkından da destek almıştır. Huzursuzluğa sebep olan küçük gruplara ise mali cezalarla engel olunmuştur.

Batum'da yerel güçlerin ve eşkıyanın etkinliği, devletin bu unsurlarla mücadelesi Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivi'nden elde edilen belgeler ile aydınlatılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelime: Eşkıyalık, Asayiş, Batum, Gürcistan, Osmanlı Devleti, Karadeniz.

**THE ISSUE OF BRIGANDAGE AND PUBLIC ORDER
IN THE SANJAK OF BATUMI IN THE 18TH CENTURY****ABSTRACT**

Batumi, which came under the domination of the Ottoman Empire in the campaigns of Caucasus and Georgia that were made in the 16th century, became one of the points of

contention between Russia and Persia in the 18th century. Batumi came to the forefront and became a target after Russia captured some important strongholds of the Ottoman Empire on the shores of the Black Sea like Poti, Anapa and Kemhal. Serving as a barrier for the Ottoman Empire in its struggle with Russia, the Batumi Sanjak was one of the important border cities of the time in military and political terms with its port, fortress, and its continually renewed transportation network.

In the 18th century, the Ottoman Empire entered into political and military struggles with both Russia and Persia. In the same century, it also had to strive against the detrimental activities of brigands and local authorities in and around Batumi, which complicated its military struggle with those states, because the region became a place where local forces and brigand elements ran rampant in that period.

In the 18th century, the Ottoman Empire used to transport all kinds of cereals and ammunition from Black Sea ports to the Caucasus through the Batumi Sanjak. However, the region's distance from Istanbul was resulting in some difficulties as well. As a matter of fact, there was an authority gap and incidents of negligence by state officials in Batumi, where a complete domination could not be established beginning from its conquest. In this region, which was on the route of the ships that carried cereals from Black Sea ports to the Caucasus, the presence of brigands was a significant hindrance for this transportation. In order to eliminate this obstruction, the Ottoman Empire occasionally had to make certain administrative concessions to the influential families of Batumi, which was a logistic supply centre and a place of military fortification during the 18th century. For fighting the brigands in the region, it also kept a fleet on the Black Sea shore and took some precautions for ensuring the safety of roads in internal regions. In its efforts for keeping order against organised brigandage activities, the Ottoman Empire also received support from local community. Smaller groups causing disturbance were stopped with pecuniary penalties.

Drawing on documents obtained from the State Archives of the Presidency of Turkey, the present study attempted to shed light on the activities of local forces and brigands in Batumi, and the Ottoman Empire's struggle with these elements.

Keywords: Brigandage, Public Order, Batumi, Georgia, Ottoman Empire, Black Sea

ÇORUH'UN EMEKTAR KAYIKLARI

Dr.Öğr.Üyesi Osman AYTEKİN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van/Türkiye

ÖZET

Bu bildirimizde; Erzurum İline ait Mescit Dağlarından doğup sırasıyla Bayburt, İspir, Yusufeli, Artvin ve Borçka il ve ilçe merkezlerinden geçerek Gürcistan'ın Acara Özerk Cumhuriyeti'nin başkenti Batum yakınlarında Karadeniz'e dökülen Çoruh Irmağı (Akampsis/ Çorok/ Çorohi) üzerinde geçmişte; Artvin-Batum arasında yapılan kayık taşımacılığının tanıtımı yapılacaktır. Bu taşımacılığın ilk kez hangi dönemde başladığını tam olarak bilemezsek de 19. yüzyılda yaygınlık gösterdiği ve 1921'deki Batum'un Sovyetler Birliğine bırakılmasına kadar aktif olarak sürdürüldüğü anlaşılmaktadır. Daha sonra, Artvin'in iç istasyonlarda eski önemini yitirmiş olarak devam ettiği ve 1950'li yıllardan sonra da tamamen ortadan kalktığı görülmektedir.

Çoruh Irmağı, toplam 431 km uzunluğu ile (Bunun 21 km.si Gürcistan'da olmak üzere) ülkemizde doğup yurtdışında son bulan Dünyanın en hızlı ve derin ırmaklarında biri olup 3.255 m yüksekliğindeki Mescit Dağlarından ana kaynağını aldıktan sonra geçtiği yörelerdeki çay, su, ve dereleri de bünyesine katarak Yusufeli İlçesine bağlı Yokuşlu Köyünde Artvin topraklarına giriş yaparak Borçka İlçesine bağlı Muratlı Köyünden ülkemizi terk eder. Çoruh Irmağının uzunluğu Artvin il sınırlarındaki uzunluğu 150 km olup sözünü ettiğimiz kayık taşımacılığının yapıldığı Artvin/Merkez-Batum arasındaki güzergahın mesafesi ise yaklaşık 71 km.'dir.

1950'li yıllarda etüt çalışmaları başlanan ve 1999 yılında uygulamaya geçilen Çoruh Irmağının ana ve yan kollarındaki Hidro-Elektrik amaçlı barajlardan Muratlı, Borçka ve Deriner barajları bitirilmiş, Artvin ve Yusufeli barajlarının ise inşasına devam edilmektedir. Dolayısıyla anlatımını yapacağımız ırmak yolu güzergahının Türkiye topraklarındaki kısmı tamamen ortadan kalkmış bulunmaktadır.

Artvin ve çevresindeki kültür varlığı ve etnografyaya yönelik incelemeler Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi adına T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı ile ortaklaşa yürütülen Yüzeysel Araştırmaları çerçevesinde (1997-2015) olmak üzere, tarafımızca ilk kez Çoruh Irmağı üzerindeki kayık taşımacılığı konusunda da arazi incelemeleri yapılmıştır. Burada, tarafımızca yapılan bu tespitler; fotoğraflardan oluşan etnografik nitelikteki görsel malzeme eşliğinde sunulmuş olacaktır. Hemen belirtelim ki, günümüze ulaşamayan eski kayık örneklerinden hiçbiri koruma altına alınmamıştır. Çok sayıdaki kayık reislerinden yaşamını sürdürenler de birkaç kişiyi geçmez.

ჭოროხის გამოცდილი სანაოსნო გზა

ერზრუმის რეგიონის კუთვნილი ტერიტორიიდან, კერძოდ, მესჯითის მთებიდან, სათავეს იღებს მდინარე ჭოროხი. გაივლის ბაიბურთის, ისპირის, იუსუფელის, ართვინისა და ბორჩხის რეგიონებს და საქართველოში, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის დედაქალაქ ბათუმთან ახლოს, შავ ზღვაში ჩაედინება. ართვინსა და ბათუმს შორის სანაოსნო - სატრანსპორტო გზის შესახებ გესაუბრებით.

ამ სატრანსპორტო საშუალების თავდაპირველი გამოყენების შესახებ მონაცემები არ არსებობს, მაგრამ XIX საუკუნეში უკვე გავრცელებული ყოფილა და 1921 წლამდე,

ბათუმის გასაბჭოებამდე, ფრიად აქტიურად სარგებლობდნენ თურმე. მოგვიანებით, ართვინის შიდა სადგურებში ამ საშუალებას თავისი მნიშვნელობა დაუკარგავს და 1950 წლის შემდგომ საერთოდ გაუქმებულა კიდეც.

მდინარე ჭოროხის სიგრძე 431 კილომეტრია, აქედან 21 კილომეტრი საქართველოს ტერიტორიაზე გრძელდება, ანუ ჩვენი ქვეყნის ტერიტორიაზე იღებს სათავეს და ქვეყნის ფარგლებს გარეთ მთავრდება. იგი მსოფლიოში ერთ - ერთი ყველაზე სწრაფი და ღრმა მდინარეა, რომლის სათავე 3.255 მეტრი სიმაღლის მესჯითის მთებში მდებარეობს. იმ მთებიდან ჭოროხი პატარა ნაკადულის სახით მოედინება, იუსუფელის რეგიონს იოკუშლუს სოფელთან აკავშირებს, შემდეგ ართვინის მიწაზე შედის და იქიდან ბორჩხას პროვინციის სოფელ მურათლიდან უცხო ქვეყანაში გადაედინება.

მდინარე ჭოროხის სიგრძე ართვინის რეგიონში 150 კილომეტრია, ზემოაღნიშნული სანაოსნო - სატრანსპორტო ტრასა ართვინ - ბათუმს შორის დაახლოებით 71 კილომეტრია.

1950 წლებიდან ამ საკითხების შესწავლისათვის გარკვეული სამუშაოები დაიწყო და 1999 წელს სოფელ მურათლისთან ამოქმედდა ჰიდროელექტროსადგურის ძირითადი და პერიფერიული კაშხლები, გარდა ამისა, დასრულებულია ბორჩხისა და დერინერის კაშხალიც, ხოლო ართვინისა და იუსუფელის კაშხლების მშენებლობა ჯერაც გრძელდება.

ზემოთქმულიდან გამომდინარე, ვაცხადებთ, რომ თურქეთის მხარეზე არსებული სამდინარო ტრასის მონაკვეთის მშენებლობა დასრულებულია.

ართვინისა და მიმდებარე რეგიონის კულტურულ - ეთნოგრაფიული კვლევა ვანის უნივერსიტეტის და კულტურისა და ტურიზმის სამინისტროს ერთობლივი ძალისხმევით განხორციელდა. მუშაობის პროცესში (1997 – 2015) ჩვენი მხრიდან მდინარე ჭოროხზე ჩატარდა სანაოსნო - სატრანსპორტო შესაძლებლობათა კვლევა.

წარმოდგენილ მასალას თან ახლავს ჩვენი მუშაობის ამსახველი ფოტოები და სხვა ვიზუალური მასალა. დღესდღეობით წარსულში მეტად პოპულარული ტრანსპორტის გარეგნული იერსახე არ არის შემორჩენილი. ნავების მესაჭეები რომლებსაც ჰქონდათ ცნობები ზემოხსენებული სატრანსპორტო საშუალების შესახებ ერთობ იშვიათად გვხვდებიან.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GÖÇÜ DENEYİMLEMİŞ KİŞİLERE İLİŞKİN TANIMLAMALARI

Selda ADILOĞLU
Bursa Teknik Üniversitesi

Sercan EKLEMEZLER
Bursa Teknik Üniversitesi

ÖZET

Uluslararası Göç Örgütü (IOM), 2009 yılında Göç Terimleri Sözlüğü isimli bir çalışma yayımlayarak göçle ilgili tüm kavram ve nitelermeleri bir araya getirmiştir. Göçe dair birçok tanım ve açıklamayla birlikte göçü deneyimlemiş bireylerin hukuki ve yönetsel düzeydeki nitelermelerine -göçmen, mülteci, muhacir, sığınmacı, vatansız gibi- de ayrıca yer vermiştir. Buradaki amaç, kavram kargaşasının önüne geçmektir. Literatürdeki karşılığıyla pratik kullanımında göçe dair nitelermelerin ne düzeyde eşleştiği sorgulanmaya ve irdelenmeye muhtaçtır. Bu düşünceden hareketle göçü deneyimlemiş bireylerin hukuki ve yönetsel düzlemde edindikleri nitelermelerin neler olduğu ve bunların yerel halk dilinde ne şekilde anlaşıldığı veya anlaşılıp anlaşılmadığı, bu çalışmanın temel dayanağını oluşturmaktadır. Çalışma, hukuki ve yönetsel düzeyde çeşitlenen nitelermelerin **gündelik dilde ve algıda tektipleştirildiği, anlam ve içerik farklarının anlaşılmadığı ve nitelermelere ilişkin farkındalığın yetersiz olduğu** fikrinden beslenmektedir. Söz konusu fikirlerin sorgulanması maksadıyla çalışmada yapılandırılmış görüşme formuna başvurulmuştur.

Göçmen, mülteci, sığınmacı ve vatansız gibi uluslararası göç hukukunda kavramlaştırılan nitelermelerin yanı sıra Türkiye'nin göç yazınında sıklıkla yer bulan muhacir kavramı, çalışmanın başlıca argümanları olarak seçilmiştir. Açık uçlu sorulara verilen yanıtlar, Maxqda nitel veri analiz programında değerlendirilmiş, değerlendirme sonucu ilgili kavramlara ilişkin yoğunluklar ve ilişkiler elde edilmiştir. Buna göre, katılımcılar, söz konusu nitelermelere ilişkin açıklama ve örneklerde birden çok maddeye referans vermektedir. Göçmen ve muhacir Bulgaristan göçmenleri üzerinden tanımlanıp örneklendirilirken, mülteci, sığınmacı ve vatansızda örnekler, önemli bir oranda Suriyeli göçmenler üzerinde birleşmektedir. İlgili nitelermelerin hukuki ve yönetsel tanımlarının katılımcılar arasındaki bilinirliği ise oldukça düşük ve bazı noktalarda yanıltıcıdır. Bulgularda, göçmen nitelermesinden göçebeliği anlayanlar kadar, mültecilikten beş geçineni anlayanlar, vatansızdan terörist, vatan haini çıkarımında bulunanlara rastlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: göçmen kavramı, mülteci kavramı, sığınmacı kavramı, muhacir kavramı, vatansız kavramı.

COLLEGE STUDENTS PERCEPTION ABOUT PEOPLE EXPERIENCED MIGRATION

ABSTRACT

International Organization for Migration (IOM) gathered all descriptions and concepts related to migration by publishing a work which name is called as Glossary on Migration in 2009. In addition to many explanations and descriptions of migration, legal and administrative

descriptions –migrant, refugee, asylum seeker, stateless- of the individuals who experienced migration have taken a part in that work. The purpose of that work is to prevent the contradiction in terms. There is a strong need to analyze for understanding to what extent daily life using of these descriptions match with literature usage. Based upon this idea, to understand what the legal and administrative descriptions made by the people who experienced migration are and descriptions are understood by local communities in what way and whether these concepts are understood or not is the basic point of this study. The study has nourished by the idea which remarks **various legal and administrative descriptions were standardized in daily language and perception, meaning and content differences are not understandable and awareness about the descriptions are inadequate**. In order to question mentioned ideas, structured interview form was used in this study.

In addition to descriptions as migrant, refugee, stateless and asylum seeker which are conceptualized in migration law, also muhajir concept which mostly takes a part in Turkish migration literature was chosen as primary arguments of this study. The answers given to open-ended questions were evaluated by using data analyze programme in Maxqda and in the results of the evaluation, intensities and correlations related to descriptions were obtained. Accordingly, the participants referenced to more than one items in explanations and examples related to descriptions. While migrant and muhajir were described and exemplified in the context of Bulgarian migrants, asylum seeker and stateless were exemplified mostly through Syrian immigrants. Recognition level of the legal and administrative descriptions of the mentioned concepts was quite low and deceptive in some points between participants. In results, it has seen that there are people who have been understanding migrant concept as nomadism, refugee concept as freeloader, stateless concept as terrorist and traitor.

Keywords: concept of migrant, concept of refugee, concept of asylum seeker, concept of muhajir, concept of stateless.

TUR ABDİN HRİSTİYAN DİNİ MİMARİSİNDE MANASTIR GELENEĞİ

Ufuk ELYİĞİT

Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ÖZET

Tur Abdin bölgesi, Hristiyanlık inancının gelişip olgunlaştığı ve yayılım alanı bulunduğu bir coğrafya olma özelliğine sahiptir. Bölge, Hristiyanlık teolojisi ve temel öğretilerinin sistematik şekilde ele alınıp bir program çerçevesinde öğretildiği manastırlara ev sahipliği yapmıştır. İlk etapta münzevi bir keşiş etrafında gelişen ve daha sonra sistemli bir kurum haline gelen manastır yapıları Tur Abdin bölgesi Hristiyan dini mimarisinin temel karakterini yansıtmaya açısından oldukça önemli bir yere sahiptir. Süryani dini mimarisine ait bu yapılar bize bölgenin dini mimarisi hakkında gerekli ipuçlarını vermektedir. Tur Abdin, gerek bulunduğu konum gerekse bünyesinde barındırdığı Hristiyan dini mimarisine ait örnekler ile geçmişte olduğu gibi günümüzde de önemini korumaya devam etmektedir. Manastırlar genellikle yerleşim yerinden uzak ve ulaşılması daha güç olan bölgelere inşa edilmişlerdir. Tur Abdin bölgesinde yer alan manastırların birçoğu da aynı şekilde yerleşim yerlerinden uzak alanlara yapılmışlardır. Asketik yani çileci bir yaşam şeklini seçen ve bu doğrultuda hayatını sürdüren din adamlarının etrafında gelişen bu kurumlar Hristiyanlık inancı açısından temel birer yapı taşı mahiyetinde olmuşlardır. Genel yapı itibarıyla Tur Abdin bölgesinde bulunan manastırlardan bazılarının günümüze kadar sağlam bir şekilde gelebilmiş olması, konunun daha iyi anlaşılması açısından bize oldukça somut fikirler sunmaktadır. Manastır geleneği bölge de erken tarihlerde yayılmaya başlamış ve zaman içerisinde gelişerek kapsamlı birer kurum haline gelmiştir. Tur Abdin, Hristiyan dini mimarisi açısından oldukça zengin bir bölge konumundadır. Bölgede merkezi bir konumda yer alan Midyat İlçesi başta olmak üzere geniş bir alanda yayılım göstermektedir. Süryanilere ait bu manastır yapılarında, Ortodoks mezhebi ağırlıkta olmak üzere, Hristiyan inancının temel ilkeleri ve dini esasları belli bir sistem çerçevesinde öğretilmektedir. Tur Abdin bölgesi ile ilgili genel bir bilgi verildikten sonra, araştırma konumuzu teşkil eden ve bölgede Hristiyanlığın gelişip yayılmasına önemli derecede katkı sağlayan bu dini mimari örneklerinin, kuruluş ve gelişim evreleri hakkında kısa bilgiler verilecektir. En son aşamada ise, bölgede yer alan manastırların plan ve mimari özellikleri hakkında genel bir değerlendirme yapılması hedeflenmektedir.

Anahtar kelimeler: Tur Abdin, Asketizm, Münzevilik, Hristiyan Manastırları.

TRADITION OF MONASTERY IN TUR ABDIN CHRISTIAN RELIGIOUS ARCHITECTURE

ABSTRACT

Tur Abdin region has the characteristics of being a geography where Christian faith developed and spread. The region has been home to monasteries where Christian theology and its basic doctrines were systematically studied and taught within the framework of a program. The monastery structures, which first developed around a secluded monk and then became a systematic institution, are quite important in terms of reflecting the basic character of the Christian religious architecture of Tur Abdin region. These structures belonging to Assyrian religious architecture give us the necessary clues about the religious architecture of the region. Tur Abdin continues to maintain its importance nowadays as it was in the past with its location and the examples of Christian religious architecture it contains. Monasteries were usually built in the regions that are far away from settlements and are more difficult to reach. Similarly, most

of the monasteries in the Tur Abdin region were also built in the areas that are far away from settlements. These institutions, which developed around the clergymen who preferred an ascetic life and accordingly maintained their life, were basic building blocks in terms of Christian faith. The fact that some of the monasteries in the Tur Abdin region have survived to the present day in terms of general structure gives us very concrete ideas for a better understanding of the subject. The monastery tradition began to be published in the region in the early history and has evolved over time and has become a comprehensive institution. Tur Abdin is a region rich in Christian religious architecture. It is spread over a wide area, especially Midyat District, which is located in a central location in the region. In these monastery structures belonging to Syriacs, the basic principles and religious principles of Christian faith are taught within the framework of a certain system. After giving general information about Tur Abdin region, brief information will be given about the establishment and development stages of these examples of religious architecture that constitute our research subject and significantly contribute to the development and spread of Christianity in the region. In the final stage, it is aimed to make a general evaluation about the plan and architectural features of the monasteries in the region.

Keywords: Tur Abdin, Asceticism, Seclusiveness, Christian Monasteries

TURABDİN BÖLGESİ HRİSTİYAN DİNİ MİMARİSİNDE MİDYAT**Tahsin KORKUT**

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ÖZET

Tarihi kaynaklarda Tur Abdin olarak bilinen ve Mardin İli, Midyat İlçesi ve çevresindeki alanı kapsayan bölgede, başta Asurlular olmak üzere, daha sonra da, Doğu Roma (Bizans) İmparatorluğu, İran (Pers-Sasani), Artuklular, Selçuklular ve Osmanlılar gibi birçok büyük medeniyetin hakimiyet kurduğu ve bunu mimari ve sanat alanında da görünür kıldıkları anlaşılmaktadır. Erken dönemlerde Hristiyanlığın Tur Abdin Bölgesi'ne yayılmasından sonra, 4-5. yüzyıldan itibaren bölgede kültürel doku Hristiyan dini temelli olarak belirginleşmiş ve inşa edilen bu yapılar, özgün bir yapı geleneğiyle günümüze önemli birer kültürel emanet olarak gelmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın izinleri, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi ve Türk Tarih Kurumu'nun destekleri ile 2017 yılından beri Tur Abdin Bölgesi'nde sürdürdüğümüz arkeolojik yüzey araştırması Mardin İli, Midyat İlçesi merkez alınarak devam etmektedir. Bu kapsamda bildirimizde bu yüzey araştırmamızda tespit edilen tescilli-tescilsiz taşınmaz kültür varlıkları çerçevesinde Tur Abdin Bölgesi Hristiyan dini mimarisinde Midyat'ın önemine dikkat çekilecektir.

Anahtar Kelimeler: Süryani, Mardin, Tur Abdin, Kilise, Manastır.

MIDYAT TUR ABDIN ZONE CHRISTIAN RELIGIOUS ARCHITECTURE**ABSTRACT**

In the historical sources, known as Tur Abdin, Mardin, Midyat District and the surrounding area of the region, especially the Assyrians, then, East Roman (Byzantine) Empire, Iran (Pers-Sasani), Artuklular, Seljuks and many other civilizations such as the Ottomans it is understood that they established dominance and made it visible in the field of architecture and art. After the spread of Christianity to Tur Abdin region in early periods, 4-5. from the 19th century on, the cultural texture of the region has become prominent as a religious entrust.

The archaeological surveys carried out in Tur Abdin Region since 2017 with the support of the Ministry of Culture and Tourism, the supports of Van Yüzüncü Yıl University and the Turkish Historical Society continue in the city of Mardin, Midyat District. In this context, in our report, the importance of Midyat in the religious religious architecture of Tur Abdin region will be emphasized within the framework of the registered and unregistered immovable cultural assets.

Keywords: Syriac, Mardin, Tour Abdin, Church, Monastery.

HATAY ARKEOLOJİ MÜZESİ'NDE BULUNAN BİZANS DÖNEMİNE AİT TAŞ VE MADENİ ESER ÖRNEKLERİ

Mustafa KAYA

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ÖZET

Coğrafi konumu itibarı ile geçmiş dönemlerden bu yana kültürel etkileşime açık bir bölge olan ve Türkiye'nin güneyinde yer alan Hatay'da; Hitit, Asur, Pers, Yunan, Roma, Bizans, Emevi, Abbasi, Anadolu Selçuklu, Haçlı, Antakya Prensiği, Memlük ve Osmanlılar hâkimiyet kurmuştur.

968-1084'de Bizans hâkimiyetinde kalan ve Bizans İmparatorlarının da ayrı bir ilgi göstermiş olduğu bölgede, inşa ve sanatsal faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Bu dönemden kalan eserler, Bizans döneminin yöredeki siyasi hâkimiyetini ve sanatsal etkisini belgeler niteliktedir.

1918'de Fransız idaresinde bulunan ve 1939'da Türkiye'ye katılan Hatay'da, ilk bilimsel kazılar 1932 yılında yapılmıştır. M. Mişel Booşer tarafından hazırlanan bir proje ve Fransız arkeolog Claude Prost'un tavsiyesi üzerine müze binası kurma fikri doğmuş ve 1938'de tamamlanmış ve 23 Temmuz 1948 tarihinde hizmete açılmıştır. Üç ayrı bilim heyetinin (Chicago Oriental Institute (1933–1938), British Museum (1936) ve Princeton Üniversitesi (1937-1948) başkanlığında yapılan kazılar sonucunda Antakya, Seleukia Pieria, Cüdeyde, Dahep, Çatalhöyük, Harbiye, Atçana gibi yerlerden çıkarılan eserler, bu müzede muhafaza ve teşhir edilmiştir. Eski müze binasının ölçeğinin yeterli olmaması dolayısıyla, burada bulunan eserlerin tamamı, yapımına 2011'de başlanılıp, 2014'te açılmış olan yeni müzeye taşınmıştır. Yeni arkeoloji müzesinde; Hitit, Helenistik, Roma, Bizans ve İslami döneme ait eserler sergilenmektedir.

Bu çerçevede bildirimizde, Hatay Arkeoloji Müzesi'nde, Bizans dönemine ait birkaç metal ve taş eser örnekleri incelenmiştir. Tespit edilen metal baskı eserlerde, yazı ibarelerinin yanında figüratif örneğe de rastlanılmıştır. Taş levha halinde düzenlenen eserlerde; haç, geometrik, bitkisel ve figüratif motiflere yer verilmiştir. Bu eserler, dinin sanata olan yansımalarını ve dönemin sanatsal üslubunu yansıtmaları açısından önem arz etmektedir. Tespit edilen örnekler, sanat tarihi bakış açısı bağlamında detaylı olarak ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hatay, Bizans, Müze, Levha, Madeni, Süsleme

THE SAMPLES OF STONE AND METAL ARTIFACTS FROM THE BYZANTINE PERIOD IN THE HATAY ARCHEOLOGY MUSEUM

ABSTRACT

With the geographical location from passed to now open to cultural interaction located in the South of Turkey, Hatay. Hittite, Assyrian, Persian, Greek, Roman, Byzantine, Umayyad,

Abbasid, Anatolian Seljuk, Antakya Principality, Mamluk domination has established The Principality of Antioch, The Crusaders, The Ottomans.

In the region where the Byzantine Emperors had a special interest in Byzantine domination in 968-1084, the construction and artistic activities were carried out. The artifacts left from this period document the political domination and artistic influence of the Byzantine period in the region.

Found in the French administration in 1918 and incorporated in 1939 in Hatay, the first scientific excavations were made in 1932. A project by M. Mishel Boosher and the idea of building a museum building upon the advice of the French archaeologist Claude Prost was born and completed in 1938 and put into service on July 23, 1948. As a result of the excavations carried out by three separate scientific committees (Chicago Oriental Institute (1933-1938), British Museum (1936) and Princeton University (1937-1948), the works were removed from places such as Antakya, Samandağ, Cüdeyde, Defne, Çatalhöyük, Harbiye and Tell Atçana. This museum has been maintained and exhibited. Since the scale of the old museum building was not sufficient, all of the artifacts found here were moved to the new museum which was started in 2011 and opened in 2014. In the new archaeological museum; Hittite, Hellenistic, Roman, Byzantine and Islamic period artifacts are exhibited.

In this context, several examples of metal and stone artifacts from the Byzantine period in the Hatay Archeology Museum were examined. In the metal printing works, figurative examples were found alongside the text. In the metal printing works examined, alongside of the text, a figurative example was also found. In the works organized as stone plates; cross, geometric, herbal and figurative motifs are available. These works are important in terms of reflecting the reflection of religion to art and the artistic style of the period. In this study, detected of samples were examined as detail by art historical perspective

Keywords: Hatay, Byzantine Museum, Plate, Metal, Ornament

BİR EŞ OLARAK HZ. PEYGAMBER'İN ÖRNEKLİĞİ VE GÜNÜMÜZE YANSIMALARI

Salih AYBEY

Bülent Ecevit Üniversitesi

ÖZET

Kur'an'ın ifadesiyle, “iki eşi; erkeği ve dişiye yaratan” (Necm, 53/45) Allah, sadece insanı değil “her çeşit varlığı eşyle birlikte yarattığını” belirttiği ayetin sonunda, “belki düşünüp ibret alırsınız!” (Zâriyât, 51/49) buyurmaktadır. O halde “eş” kavramı, üzerinde düşünülme, değerlendirilmeye ve hakkında bilinç düzeyi oluşturulmaya lâyık bir nitelik taşımaktadır.

Hz. Peygamber, ilk gününde eşi Hz. Hatice'nin desteği ile başladığı nübüvvet görevi sona erdiğinde, bir diğer eşi Hz. Âişe'nin dizlerinde hayata gözlerini kapatmıştır. Onun eşlerini tanımlarken kullandığı tek bir kelime bile, zihninde onlar için ayırdığı yeri göstermeye yetecek değerdedir. Veda haccı için yol alırlarken, güzel sesiyle şiirler okuyan ve Hz. Peygamber'in eşlerini taşıyan develerin hızlanmasına, dolayısıyla da hanımların tedirgin olmasına sebep olan Enceşe isimli köleye şöyle seslenmişti Allah'ın Rasûlü: “Enceşe, aman kristalleri kırma! Dikkatli taşı!” (Buhârî, Edeb, 111).

Peygamberlerin gönderiliş amaçlarından biri de insanların ve toplumların dini inanç ve düşüncelerini eğitmektir. Dolayısıyla eğitim ve öğretim peygamberlerin mesleğidir. Bu noktada en ideal eğitici ve rehber olan Hz. Peygamber'in iyi bir şekilde tanınması ve örnek alınması gerekmektedir. Eğitimin temellerinin atıldığı yer olan aile yuvası, en güzel şekilde Hz. Peygamber'in hayatında görülmektedir. Bir eş olarak, baba olarak, dede olarak Hz. Peygamber'in uygulamaları, hiç kuşkusuz O'nun gösterdiği örneklik ve uyulması gereken kuralların bilinmesi ve bunların hayata yansıtılmasıyla mümkündür. Bir eş olarak Hz. Peygamber'in aileye verdiği önem nedeniyledir ki, eşleriyle arasındaki iletişim ve etkileşim, bizler için sayısız örnek oluşturan sünnetini bizlere aktaran bizzat eşlerinin ve ashabının aktarımı ile günümüzde de bizlere yol göstermektedir. Buradan hareketle bu çalışmada Hz. Peygamber'in bir eş olarak örnek kişiliği, eşlerine gösterdiği sevgi ve muhabbetin günümüze yansımalarını ayet ve hadislerden örneklerle sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Din Eğitimi, Hz. Muhammed.

EXAMPLES OF HZ. MUHAMMED AS AN OWN AND ITS REFLECTIONS

In the Quran's words, 'two wives; â (Necm, 53/45) Allah states in the verse that he has created all kinds of existence with his wife, not just human beings. yarat Perhaps you will receive your message! Allah (Zâriyât, 51/49). Therefore, the concept of taş spouse üzerinde is worthy of consideration, consideration and awareness.

HZ. Prophet, the first day of his wife Hz. When his prophethood mission ended with the support of Hatice, another wife Hz. He closed his eyes to Aisha's knees. One word that he uses to describe his wives is of sufficient value to show the place which he has reserved for them in his mind. Farewell pilgrims as they take the road, reading poems with beautiful voice and Hz. The Prophet's wife carrying the wives of the Prophet's wife, so that cause the cause of the sadness Enceşe slaves called the Messenger of Allah: in Enceşe, aman crystals breaking! Careful stone! Î (Bukhari, ed., 111). One of the aims of the prophets is to educate the religious beliefs and

thoughts of people and societies. Thus, education and training is the profession of prophets. At this point, Hz. The Prophet should be recognized and taken as a good example.

The family home is the place where the foundations of education are laid. It is seen in the life of the Prophet. As a wife, father, grandfather as Hz. The practices of the Prophet are undoubtedly made possible by knowing his example and the rules to be followed and reflecting these to life. As a wife Hz. Because of the importance that the Prophet has given to the family, the communication and interaction between their spouses lead us today with the transfer of their spouses and companions who have passed on to us the circumcision that has created numerous examples for us. In this study Hz. Prophet's sample personality as a wife, the love and conversation shown to their spouses are reflected in the present day with examples of verses and hadiths.

Key Words: Education, Religious Education, Hz. Mohammed.

AİLE VE DİNİ REHBERLİK BÜROLARINDA GÖREVLİ PERSONELİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Salih AYBEY

Bülent Ecevit Üniversitesi

ÖZET

Ülkemizde toplumu dini konularda aydınlatma ve ibadet yerlerini yönetmekle görevli resmi kurum Diyanet İşleri Başkanlığı'dır. Değişen toplumsal ihtiyaçlar ve buna bağlı olarak çeşitlenen din hizmeti alanları Başkanlığın, aydınlatma ve hizmet kavramlarının çerçevesinin hem nitelik hem de nicelik açısından genişlemesini gerektirmiştir. Bu doğrultuda son yıllarda "cami dışı din hizmetleri" projesine ayrı bir önem verilerek ailede oluşan/oluşabilecek problemlerin çözümüne katkı sağlamak ve aile kurumunu güçlendirmeye yönelik müftülükler bünyesinde "Aile ve Dini Rehberlik Büroları"nın kurulması kararlaştırılmıştır.

Adı geçen büroların kuruluş amacı, toplumumuzun aile hakkında dini açıdan doğru bilgilendirilmesini sağlamak, aile yapısının korunmasına katkıda bulunmak, halkımızın özellikle aile ve aile bireyleriyle ilgili dini içerikli soru ve sorunlarına çözüm üretmektir. Bu bağlamda bürolar bir nevi dini danışmanlık ve rehberlik hizmeti yapmaktadır.

Bu çalışma, Aile ve Dini Rehberlik Büroların öncelikle mevcut durumunu ele almaktadır. Daha sonra gerek büro görevlileri ile görüşme gerek görevlilerinin 2005-2011 yılları arasında gelen 2401 adet soruya verdikleri cevaplardan hareketle karşılaştıkları sorunlar üzerinde durulacaktır. En çok karşılaşılan sorunlar: Soru çeşitliliğinin fazla olması, görevlilerin bazı konularda bilgi eksikliği ve söylem farklılığı, fiziki şartların yetersiz olması ve problem yaşayan aile bireylerinin danışmaya yalnız gelmesidir.

Anahtar Kelimeler: Aile, Aile ve Dini Rehberlik Bürosu, Karşılaşılan Sorunlar, Cami Dışı Din Hizmeti.

PROBLEMS AND SOLUTION PROPOSALS OF THE PERSONNEL OF THE FAMILY AND RELIGIOUS GUIDANCE

ABSTRACT

The official institution in charge of organizing the society in religious matters and managing the places of worship in our country is Presidency of Religious Affairs. The changing societal needs and the diversified religious service areas necessitated the enlargement of the framework of the concept of illumination and service both in terms of quality and quantity. In this direction, it has been decided in recent years to establish "Family and Religious Guidance Bureaus" within the scope of the muftis for the purpose of contributing to the solution of the problems that may arise / formed in the family by giving special importance to the project "religious services other than mosque".

The purpose of establishing the said branches is to provide information about our family in terms of religion, to contribute to the protection of the family structure and to provide solutions to the religious questions and problems of our people especially about family and family members. In this context, the bureau are a kind of religious counseling and guidance service.

This study deals primarily with the current situation of Family and Religious Guidance Bureaus. Later on, interviews with office staff will focus on the problems they faced from the answers they gave to 2401 questions between 2005-2011. The most common problems are: the diversity of questions, the lack of information and discrepancy in some issues, the inadequacy of physical conditions, and the problematic family members coming alone to counseling.

Keywords: Family, Family and Religious Counseling Bureau, Encountered Issues, Religious Religious Service.

1792 – 1806 YILLARI ARASINDA GÜNEY KAFKASYA’DA OSMANLI – İRAN – RUS REKABETİ

Fırat ÇAKIR

Batum Shota Rustaveli Üniversitesi

ÖZET

Çarlık Rusya’sının I. Petro döneminden itibaren başlayan Kafkasya politikası 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması ile neticelerini vermeye başlamıştır. Çarlık Rusya’sının sınırları 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması’ndan itibaren Kuzey Kafkasya’da Kuban ve Terek nehirlerine dayanmıştır. Rusya antlaşma maddelerine Güney Kafkasya’daki Gürcü prenslikleri ile alakalı maddeler de ekleterek Gürcüleri kendi yanına çekmenin yollarını aramaya başlamıştır. Rusya’nın özellikle antlaşma maddeleri gereğince Gürcü Ortodokslarının hamisi sıfatıyla Gürcüleri dini yönden koruma altına alması ileriki yıllarda Osmanlı’nın Kafkasya’daki hakimiyeti bakımından önü alınamaz sonuçlar doğurmuştur.

1783 Gregoryevsk antlaşması ile Rusya, Gürcistan’da öncül konumda olan Kartli – Kahet Krallığı’nı kendi himayesi altına almış ve diğer Gürcü krallıklarını da himaye altına almanın yollarını aramaya başlamıştır. Önceki dönemlerden beri Osmanlı ve İran himayesi altında bulunan Gürcü prenslikleri ise bu durumu özgürleşme adına bir fırsat olarak görmüşler ve Rusya ile yakınlaşma eğilimine girmişlerdir. Her ne kadar Gürcü krallıkları içerisinde Rusya karşıtı sesler olsa da bu zayıf muhalefet sonucu değiştirememiştir. 1787 – 1792 Osmanlı – Rus Savaşı’nın Kafkas cephesinde hem Osmanlı’nın hem de Rusya’nın Gürcistan’a yönelik birçok askeri hareketi olmuştur. Ancak, her ne kadar bu dönemde Kartli – Kahet Krallığı Rusya hükmü altına girmiş ise de Kartli – Kahet Kralı II. İrakli, Osmanlı İmparatorluğu’na karşı resmen bir savaş ilanında bulunmamış ve resmi olarak tarafsız kalmıştır. Kartli – Kahet Prensiği’nin Rusya himayesine girmesi en başta İran’ı rahatsız etmiştir. Yüzyıllardır doğu Gürcistan topraklarını İran toprağı olarak kabul eden Ağa Muhammed Han 1796 tarihinde İran’da Kaçar Hanedanı dönemini başlatmıştır. Ağa Muhammed Han İran’da düzeni sağladıktan sonra Gürcistan’a yönelik tehditlerine ve akabinde seferlerine başlamıştır. Kartli – Kahet Krallığı’nın bu hareketlere vereceğı tepki ise Rusya’ya bağlanma talebi olmuş ve Kartli – Kahet 1801 tarihinde tamamen Rusya tarafından ilhak edilmiştir. İlhaktan sonra Gürcü kilisesi de dahil olmak üzere Kartli – Kahet’in bütün yönetimi Rusya’ya bırakılmıştır. Osmanlı’nın bu süreçte Ahıska valiliğı üzerinden mevcut duruma yaklaşımı, Gürcistan’ın, Rusya’nın ve İran’ın durumu makalemizin konusunu oluşturmaktadır. Bu makalede, ilgili dönemde meydana gelen olaylar Türkçe ve Gürcüce kaynaklar kullanılarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı İmparatorluğu, İran, Rusya, Ahıska, Kartli - Kahet.

OTTOMAN – IRAN - RUSSIAN RIVALRY IN THE SOUTH CAUCASUS BETWEEN THE YEARS 1792 AND 1806

ABSTRACT

The Caucasus policy of Tsarist Russia, which started from the first Petro period, began to give its conclusions by the 1774 Küçük Kaynarca Treaty. The borders of Tsarist Russia reached the Kuban and Terek rivers in the North Caucasus since the 1774 Küçük Kaynarca Treaty. Russia started to seek ways to attract Georgians by adding items to the treaty related to the Georgian principals in the South Caucasus. According to the treaty items, Russia's protection of the Georgian in terms of religion in particular on behalf of the Georgian Orthodox led to irrepressible consequences for the Ottoman rule in the Caucasus in later years.

With the 1783 Georgievsk treaty, Russia took Kartli-Kakheti kingdom under protection and began to seek ways to protect other Georgian kingdoms. The Georgian principality, which had been under the protection of the Ottoman and Iran since the previous periods, saw this as an opportunity for freedom and tended to get closer to Russia. Although there were voices against Russia within the Georgian kingdoms, this weak opposition could not change the results. In the Caucasian front of the 1787 - 1792 Ottoman-Russian War, there were many military operations of both the Ottoman Empire and Russia towards Georgia. However, although the Kingdom of Kartli-Kakheti came under the rule of Russia during this period, the King of Kakheti II. İraqli did not officially proclaimed war on the Ottoman Empire and remained officially neutral. The entry of Kartli-Kakheti principality into the protection of Russia primarily bothered Iran. Agha Muhammad Khan, who always accepted the eastern Georgian lands as Iranian soil for centuries, started the Qajar dynasty period in Iran in 1796. After Mohammed Khan established the order in Iran, he started his threats and crusades against Georgia consecutively. Kartli-Kakheti Kingdom's reaction to these operations was a demand for dominance of Russia, and Kartli - Kakheti was annexed by Russia completely in 1801. After the annexation, the entire administration of Kartli - Kakheti, including the Georgian church, was left to Russia. The Ottoman state's approach to the current situation through the Ahiska governorate in this process and the situation of Georgia, Russia and Iran is the subject of our article. In this article, the events in the related period will be examined by using Turkish and Georgian sources.

Keywords: Ottoman Empire, Iran, Russia, Akhaltsikhe, Kartli - Kakheti.

AHISKA'DA PAŞALAR MÜCADELESİ: SELİM VE ŞERİF PAŞA REKABETİ**Fırat ÇAKIR**

Batumi Shota Rustaveli Üniversitesi

ÖZET

Osmanlı İmparatorluğu'nun Kafkasya'daki hedefleri açısından büyük önem arz eden Ahıska eyaleti stratejik konumu itibarıyla her daim gözde bir eyalet olmuştur. Eyaletin 1578 senesinde fethedilmesinin ardından bölge eyalet olarak teşkilatlandırılmıştır. İmparatorluğun özellikle merkezden uzak ve siyasi olarak sıkıntılı bölgelerde uyguladığı esnek yönetim tarzı ve bölge yönetiminin köklü ailelere tevcihi yöntemi Ahıska Eyaleti'nde de uygulanmıştır. Fetihden önce bölgede hüküm süren Kıpçak kökenli Atabegler hanedanı bölgeye eyalet ya da sancak valisi sıfatıyla atanmış ve kendilerinden istifade edilmiştir. Farklı zamanlarda bölgeye merkezden atanan başka yöneticiler olsa da umumiyetle Ahıska yöneticileri bu Atabegler sülalesinden çıkmıştır. Bu uygulama merkezi yönetimin kuvvetli olduğu dönemde rahatlatıcı bir unsurken, sonrasında merkezi yönetimin zayıfladığı dönemde işlerliğini kaybetmiş ve suistimal edilen bir durum haline almıştır. Eyalet valileri arasında yaşanan bu hakimiyet mücadeleleri merkezi hükümetin eyaletlerdeki gücünü ve kontrolünü zayıflatmıştır. Bir diğer sorun ise eyaletin yönetimi için birbirleriyle mücadeleye giren paşaların meydana getirdiği iç karışıklıklar olmuştur. Bu gibi durumlar diğer eyaletlerde olduğu kadar Ahıska eyaletinde de görülmektedir.

1802 – 1814 seneleri arasında Ahıska eyaletinde meydana gelen Şerif ve Selim Paşa mücadelesi bu duruma örnek teşkil etmektedir. Önceden beri Ahıska eyaletine yönetici olarak atanan Ahıska Atabegler soyundan Çakeli ailesine mensup Şerif Paşa ile Acara'nın Nigazeuli bölgesinden Gürcü asıllı Himşiaşvili ailesine mensup Selim Paşa arasında Ahıska yönetimi için bir mücadele yaşanmıştır. Ancak, bu çatışma Osmanlı sınırlarını aşmıştır. Ahıska valiliği için Şerif Paşa'nın İran ve Selim Paşa'nın bölgede kendi önderliğinde birleşik bir Gürcistan kurmak için Rusya ile olan temasları bölgede meydana gelen olayları bir iç mesele olmaktan çıkarmış ve uluslararası bir platforma taşımıştır. Ahıska valiliği için Selim ve Şerif Paşa arasında meydana gelen çatışmalar makalemizin konusunu oluşturmaktadır. Bununla birlikte Selim Paşa'nın modern Gürcistan'da ifade ettiği ve tarihi Gürcü ideası olarak adlandırılabilen "Birleşik Gürcistan" ideasının sembollerinden biri olarak nitelendirilme meselesi de bu makalenin konusunu oluşturmaktadır. Bu makalede, Ahıska'da meydana gelen politik olaylar Türkçe ve Gürcüce kaynaklar kullanılarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı İmparatorluğu, Ahıska, Selim Paşa, Şerif Paşa.

THE STRUGGLE OF PASHAS IN AKHALTSİKHE: SELİM AND SHERİF PASHA RIVALRY

ABSTRACT

Akhalsikhe province, which is of great importance in terms of the objectives of the Ottoman Empire in the Caucasus, has always been a popular province due to its strategic position. After the state was conquered in 1578, the region was organized as a state. The flexible management style of the empire, especially in the distant and politically distressed areas of the empire, and the method of transfer of the regional administration to long-established families were also implemented in Akhalsikhe Province. The dynasty Atabegs of Kipchak origin, which ruled in the region before the conquest, was appointed to the region and was utilized as the governor of the province or the sanjak. Although there were other rulers who were appointed from the center at different times, the Akhalsikhe rulers often came out of the Atabeg dynasty. While this practice was a relaxing element during the period when central government was strong, it turned out to be an abused state when it lost its operability in the period when the central government was weakened. These domination struggles between the provincial governors weakened the central government's power and control in the provinces. Another problem was the internal turmoil caused by the pashas who were fighting for the province's administration. Such cases are seen in Akhalsikhe as well as in other states. The struggle between Sherif and Selim Pasha, which occurred in Akhalsikhe province between 1802 and 1814, is an example of this situation. An ongoing struggle for Akhalsikhe administration has taken place between Serif Pasha from Akhalsikhe, Atabeg, Chakeli who was appointed as the ruler of Akhalsikhe province and Selim Pasha, of Himshiashvili family, of Georgian origin from Nigazeuli region of Adjara. However, this conflict exceeded the Ottoman borders.

For the Akhalsikhe governorate, Sherif Pasha's contacts with Iran and Selim Pasha's contacts with Russia to establish a unified Georgia under his leadership carried the issues in the region from internal to an international platform. The conflict between Selim and Şerif Pasha for the Akhalsikhe governorship is the subject of our article. However, the subject of this article is one of the symbols of "United Georgia and the historical Georgian idea which is described by Selim Pasha in modern Georgia. In this article, the political events in Akhalsikhe will be examined using Turkish and Georgian sources.

Keywords: Ottoman Empire, Akhalsikhe, Selim Pasha, Sherif Pasha.

GÜNEY KAFKASYA'DA ALTIN ORDU-İLHANLI ÇATIŞMASI (1261-1265)¹**Ayşe Beyza BÜYÜKÇINAR**

Gürcistan Batum Shota Rustaveli Devlet Üniversitesi

ÖZET

Moğolların yayılcı hareketleri dönemin dünya siyaseti ve ekonomisinde büyük bir değişim ve etki yaratmıştır. XIII. yüzyılın ikinci yarısında merkezi Moğol siyasi yapılanmasında parçalanmalar meydana gelmiştir. Cengiz Han'ın torunları arasındaki bu mücadele Güney Kafkasya coğrafyasını ele geçirmek üzere Azerbaycan ve Gürcistan'ın ticari yol güzergâhında olması sebebiyle ortaya çıkmıştır. Bu mücadele Altınordu Devleti ile İlhanlılar arasında baş göstermiştir. Cengiz Han oğulları arasında imparatorluğunun topraklarını paylaşırken kesin sınırları belirlemediğinden Güney Kafkasya toprakları, iki akraba ulus olan Altın Orda ile İlhanlılar arasında bir asırdan fazla süren mücadeleye sahne olmuştur. Bu bildiri metninde, bu iki akraba ulusun mücadelelerinin başlangıç kısmı incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Altın Ordu Devleti, İlhanlı Devleti, Berke, Hülâgû, Abaka.

**THE GOLDEN HORDE-ILKHANIDS STRUGGLE IN THE SOUTH CAUCASUS
(1261-1265)****ABSTRACT**

In the second half of the 13th century, the central Mongol political structure was fragmented. There was a political struggle between the grandchildren of Genghis Khan. This struggle stemmed from the geopolitical eminence of Azerbaijan and Georgia at the epicentre of the trade routes and also from ambitions to capture the whole South Caucasus. The struggle primarily emerged between the Golden Horde and the Ilkhanids. Since Genghis Khan did not determine the exact boundaries of the allocated territories of his sons, the South Caucasus had been the scene of the struggle for more than a century between the two sister nations; the Golden Horde and the Ilkhanids. This paper will investigate the beginning of the struggle of these two sister states.

Key Words: The Golden Horde, the Ilkhanids, Berke Khan, Hulagu Khan, Abaqa Khan.

¹ Bu bildiri metni, Gürcistan Batum Shota Rustaveli Devlet Üniversitesi'nde "Altın Ordu Devleti - Gürcistan İlişkileri 13-14. Yüzyıl (Gürcü Kaynaklarına Dayalı Olarak)" başlığı altında hazırladığımız doktora tezinden türetilmiştir.

AFGANİSTAN ETNİK GRUPLAR ARASINDAKİ ÇOCUK OYUNLARINA KÜLTÜREL BİR BAKIŞ

Dr. Firoz FAOZİ

Kocaeli Üniveristesi / Türkiye

ÖZET

Afganistan, etnik gruplarıyla zengin bir kültüre ve sosyal yapıya sahiptir. Heretik grubun kendine has kültürel oyunları ve özelliklede çocuk oyunları bulunmaktadır. Afganistan coğrafyasında yüz yıllarca birlikte yaşayan bu topluluklar zor şartlar altında da olsa kendi kültür, örf ve adetlerini muhafaza etmeyi başarmışlardır. Biz bu çalışmamızda Afgan çocuklarının oyunları ve özellikle de bu coğrafyanın kadim halklarından olan Özbek ve Türkmen çocukların oyunları hakkında daha detaylı bilgi vereceğiz. Afganistan'da uzun yıllar süren ve halen de etkileri hissedilen iç savaş ve istikrarsızlık maalesef Türkmen ve Özbek çocuklarını da olumsuz etkilemiştir. Çocukların yeterince çocukluğunu yaşayamadığı bu ülkede çocuk oyunlarının da dar bir alana hapsedildiğini görmekteyiz. Şehirlerde veya daha merkezî yerlerde açık alanlar tehdit altında olduğu için söz konusu alanlarda çocuklar oyunlarını rahatlıkla oynayamamaktadırlar. Kırsal alanlarda yaşayan çocukların biraz daha rahat hareket ettikleri ve yöresel oyunlarını daha fazla muhafaza ettiklerini görmekteyiz. Özbek ve Türkmen çocukları arasında zorluklara rağmen korunan kültürel oyunların teknolojinin kullanımına paralel olarak son yıllarda birtakım tehditlere açık olduğu hissedilmektedir. Çalışmamızda Afganistan'daki coğrafi, etnik, tarihî ve kültürel şartlara göre şekillenen çocuk oyunları üzerinde durarak, çocuk oyunlarının dış etkilerine ne oranda açık olduğunu belirteceğiz. Ayrıca Özbek ve Türkmen kaynaklı Doğu oyunları ve Afganistan coğrafyasına da sirayet eden Batı oyunları arasında bir kısım karşılaştırmalar yapacağız.

Anahtar kelimeler: Afganistan, çocuk oyunları, etnik gruplar, Özbek, Türkmen, Batı, Doğu

A CULTURAL OVERVIEW OF THE CHILDREN'S GAMES AMONG AFGHANISTAN ETHNIC GROUPS

ABSTRACT

Afghanistan, with its ethnic groups has a rich culture and social structure. Each ethnic group has its own cultural games, especially children's games. These communities in Afghanistan for years kept their culture, customs and traditions. In this study we will give more information about Afghan children's games, especially Uzbek and Turkmens the ancient people of this region's children's games.

Long time of civil war and instability in Afghanistan, unfortunately, has also negative effects on the Turkmen and Uzbek children. We see that in this country children can not live in his childhood good due to confined space. Open spaces like cities central places are under threat for the kids to play easily. Childrens in rural areas move a little more comfortable and we can see they have kept their local games. in recent years parallel with the use of technology, among Uzbek and Turkmen children cultural games despite the difficulties are felt to be vulnerable to some threats.

In this study Afghanistan geographic, ethnic, historical and cultural context characterized by an emphasis on children's games, children's games will indicate what percentage of the external effects of that deficit. In addition, we will compare between Uzbek and Turkmen games and Western games that originated in the East game.

VISEGRAD GROUP COUNTRIES AS A BIG HEADACHE FOR THE EU? – CHANGING POLITICAL POSITIONS OF VISEGRAD GROUP COUNTRIES IN THE EUROPEAN UNION

Aysel MUSAYEVA

International Relations Officer, researcher
Azerbaijan State University of Economics,
International Cooperation Department, Azerbaijan

Nargiz HAJIYEVA

International Relations Officer, Independent researcher
Azerbaijan State University of Economics(UNEC)
International Cooperation Department, Azerbaijan

ABSTRACT

The chosen research project investigates the changes in political roles and positions of the Visegrad group countries in the European Union within the last years. The study will address the main causes of contemporary challenges between the “V4” states and EU. It is undisputable fact that after the fall of the communist regime, the Central European countries including the Czech Republic, Poland, Hungary, and Slovakia determined an alternative way of development by supporting the European Integration process. At that time, the EU has introduced itself to the Central European countries as a so-called political and economic liberator in order to provide assistance to those countries aimed at boosting up their development in the socio-economic and political sphere. Therefore, the year 2004 is evaluated as a fundamental breakthrough and a turning point not only in terms of the development of the “V4” cooperation but also enlargement of individual member states. However, in recent years, the complex political processes within the EU have brought new challenges to the “V4” group, and divisions within it. There is a whole variety of multiple different problems springing from the political divergence between them. Thus, their mutual relations have strained repeatedly over recent times on some problematic issues ranging from migration to the rule of law. Nowadays, Central European’s unity is cracking, which shows the weaknesses of the Central Europeans’ alternative vision for Europe. Visegrad group countries’ European policy is not as coherent as it might have seemed in light of their polarizing roles in the European institutions. Recently, the rise of conservative nationalism and Eurosceptic populism with the aim of creating “national communities” directed by the Visegrad group states has led to concerns over the rule of law in these countries. In contrast to Western European liberalism, keeping the concept of cultural counter-revolution, the Visegrad states would turn the European Union towards politics built on maintaining religious and national self-identification, in which societies would be solely based on ethnically homogenous, Christian, and traditionalist values. Looking ahead to 2018, the EU policy of these Central European states lead to an even more insular and contradictory approach than in 2017. Even today, both political division and the lack of cohesion policy between the “V4” states and EU force them to take completely contrary stances upon complex disputable issues. These days, the position of Central European countries in the EU has changed in a negative way and they turned to be the states with widespread Euroscepticism and conservative-nationalism from the countries, which were enthusiastic about the European liberal democracy in the early years of their membership.

Keywords: EU, Visegrad group, European integration, EU policy, contemporary challenges, national interests.

**МАВЗОЛЕЙ ЖЕНЩИН ПРАВИТЕЛЬНИЦ XII ВЕКА - В ТУРЦИИ
(МАВЗОЛЕЙ МАМА-ХАТУН, ТЕРЧАН) И В АЗЕРБАЙДЖАНЕ (МАВЗОЛЕЙ
МОМИНЕ-ХАТУН, НАХЧЫВАН)**

Rayiha AMENZADE

Doctor of architecture, Professor
Institut of Arcitecture and of Art , Academy of Science
Azerbaijan, Baku

В средневековый период в странах Ближнего Востока, Центральной и Передней Азии над захоронениями женщин – правительниц, либо жен правителей зачастую возводили мавзолеи, таковы мавзолеи Туман – ака в Шахи-Зинда (1405 г., Самарканд, Центральная Азия), Тюрабек – ханым (XIV век, Старый Ургенч, Центральная Азия), Тадж – Махал (1630-1652 гг., Агра, Индия) и др. Каждый из них представляет значительную веху в развитии архитектурной мысли- в композиционной разработке мемориальных строений (комплексов) Востока. В этом плане весьма интересны два уникальных мавзолея, построенные в Малой Азии (мавзолей Мама - хатун в Терчане (1091 - 1191) и мавзолей Момине – хатун в Нахчыване (1186-1187гг., Азербайджан). Оба строения имеют оригинальную композицию «закрытого» типа, т.е. с одним входом-порталом, с объемно пространственным решением включившим две камеры (нижняя- склеп). Они отличаются исключительностью архитектурно – художественного образа, тщательностью выполнения каменной (мав. Мама – хатун) и кирпичной кладки (мав. Момине – хатун), органическим единством строительного материала и декоративного убранства.

Десятигранный мавзолей Момине – хатун (1186/7г., арх. Аджеми сын Абубекра Нахчывани) является идейным центром культового комплекса, торжественный вход в который организован в виде отдельно стоящего портала фланкированного минаретами. Нахчыванская архитектурная школа возглавлявшаяся Аджеми Нахчывани-главным архитектором государства Атабеков (Ильдегизидов), привнесла в развитие зодчества очень много «от создания архитектурно – технологических решений до создания новых композиционных приемов и нового строя архитектурных членений»

(А.В.Саламзаде).

Мавзолей Мама - хатун (арх. Абуль Нима бин Муфаддал Ахлати) является составным звеном архитектурного комплекса, состоящего из собственно мавзолея, Джаме с минаретом, караван-сарая, хамама. Оригинальна композиция собственно мавзолея - центра и главного объекта небольшого, архитектурно организованного двора комплекса с огораживающей полукругом стеной (выс.4,6 м), с включением в нее развитого портала, главным декоративным пятном всей композиции.

Ключевые слова: архитектура, композиция, культовый комплекс, мемориальное строение, конструкции

AZERBAIJAN GIDA SEKTÖRÜNDE MEVCUT REKABET ŞARTLARINA UYGUN FİYAT STRATEJİLERİ

Pervin PAŞAYEVA

Azerbaycan Devlet İktisad Üniversitesi (UNEC), Bakü, Azerbaycan

Qloballeşen dünyamızda Gıda sektörü üretim potansiyelinin artırılmasında, ekonominin sürrekli gelişim moduna geçilmesinde, ekonominin tüm alanlarının faaliyetlerinin verimliliğinin yükseltilmesinde önemli yere sahiptir. Bu durumun doğal bir sonucu olarak ortaya çıkan küresel rekabet koşullarına ayak uyduramayan, özgün stratejiler üretmeyen şirketlerin başarılı olması, hatta uzun süre hayatta kalması, artık mümkün görünmemektedir. Gelişmekte olan ve yüksek üretim potansiyeline sahip gıda sektöründe, giderek artan rekabet ortamında, sahip olduğumuz üretim becerisinin üzerine, strateji üretme becerisini katamadığımız sürece, bu görüş, giderek daha yaygın hale gelmektedir. Özellikle şiddetli rekabet içinde bulunan bu sektörde ve ekonomilerde işletme stratejileri geliştirmek ve uygulamak çok daha önem kazanmaktadır.

Gıda endüstrisi Azerbaycan'da üretim yapılan ürünlerin miktarına ve bu alanda çalışan nüfus sayısına bağlı olarak sanayi alanları arasında ilk sırada yer almaktadır. Gıda sektörü Azerbaycanda üretim potansiyelinin artırılmasında, ekonominin sürrekli gelişim moduna geçilmesinde, ekonominin tüm alanlarının faaliyetlerinin verimliliğinin yükseltilmesinde önemli yere sahiptir. İstatistik veriler gıda endüstrisi ürünlerinin üretim hacminin sürekli artış eğilimi içerisinde olduğunu gösterse, aynı zamanda önemli bir hususu ortaya çıkarmaktadır: gıda endüstrisi üretiminin genel sanayi üretimi içerisindeki payı aşırı derecede değişkenlik göstermektedir. İstatistik veriler analiz edildiğinde sanayinin GSYİH bağlamında ülke ekonomisinin lokomotif durumundayken, gıda endüstrisinin sanayinin genel gelişim tempoları, ülke ekonomisinin büyüme tempolarının çok gerisinde kaldığını görmek mümkündür.

Gıda sektöründe pazarlama sisteminin analizi ve rekabet yönlü fiyatlandırma stratejileri incelenerek ve bu konular hakkında literatür taraması yapılarak bu stratejilerin Azerbaycan'da hangi düzeyde uygulandığını ortaya koymak için yapılan bu çalışmada gıda sektöründe belirli bir yere sahip firmalardan bazıları, A fabrikası, B MMC ve C MMC firmaları ele alınmıştır. Bu araştırmada gıda sektöründe faaliyet gösteren bu firmalarda pazarlama sisteminin analizi ve rekabet yönlü fiyatlandırma stratejilerinin hangi düzeyde uygulandığını, bu konularda çalışmaların ne kadar verimli olup olmadığını, stratejiler uygularken ne tür sorunlarla karşılaşıldığını, bu sorunları önlemek için nelerin yapıldığını ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Azerbaycan'da Gıda Sektörü, Azerbaycan Gıda Sektöründe Pazarlama Sistemi Gıda sektörü

AZERBAIJAN GSM SEKTÖRÜNDE SAVUNMAYA VE SALDIRIYA YÖNELİK PAZARLAMA STRATEJİLERİ

Ogtay GULİYEV

Pervin PAŞAYEVA

Azerbaycan Devlet İktisad Universitesi, Bakü, Azerbaycan

Büyüklüğü ne olursa olsun, tüm şirket ve kurumlar, dünyada küreselleşme ve bilgi teknolojilerindeki değişimin, politik, ekonomik ve toplumsal krizlerin etkisi altındadır. Hemen hemen bütün sektörlerde talebin altında olan arzın, hızla talebin çok üstüne çıkması ile, rekabet, bütün dünyada büyük ölçüde artmıştır. Bu durumun doğal bir sonucu olarak ortaya çıkan küresel rekabet koşullarına ayak uyduramayan, özgün stratejiler üretemeyen şirketlerin başarılı olması, hatta uzun süre hayatta kalması, artık mümkün görünmemektedir. Giderek artan rekabet ortamında, sahip olduğumuz üretim becerisinin üzerine, strateji üretme becerisini katamadığımız sürece, bu görüş, giderek daha yaygın hale gelecektir. Özellikle şiddetli rekabet içinde bulunan sektör ve ekonomilerde işletme stratejileri geliştirmek ve uygulamak çok daha önem kazanmaktadır. Savunmaya ve saldırıya yönelik pazarlama stratejileri incelenerek ve bu konular hakkında literatür taraması yapılarak bu stratejilerin Azerbaycan'da hangi düzeyde uygulandığını ortaya koymak için yapılan bu çalışmada GSM sektöründe belirli bir yere sahip A firması ele alınmıştır. Bu çalışmada GSM sektöründe faaliyet gösteren A firmasında savunmaya ve saldırıya yönelik pazarlama stratejilerinin hangi düzeyde uygulandığını, bu konularda çalışmaların ne kadar verimli olup olmadığını, stratejiler uygularken ne tür sorunlarla karşılaşıldığını, bu sorunları önlemek için nelerin yapıldığını ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. İşletmeler devamlı etkileşim içinde buldukları çevrede yer alan diğer işletmelerle rekabet halindedirler ve yaşamlarını devam ettirebilmeleri onlara karşı rekabet üstünlüğü sağlamalarına bağlıdır. İçinde bulunduğu çevreye uyum sağlayamayan ve gerekli örgütsel değişiklikleri yapamayan işletmelerin bunları gerçekleştiren rakipleri tarafından safdışı edileceği ve faaliyetlerini durdurarak terkedecekleri ireli sürülmektedir. Hızla değişen dünyada bu değişimlere karşı işletmelerin ayak uydurabilmesi için uzun dönemli vizyona sahip olmaları ve bu uzun dönemli perspektif ile gerekli stratejileri belirleyerek uygulamaya koymaları gerekmektedir. Bu yüzden etkin bir rekabet stratejisinin nasıl oluşturulacağı, oluşturulan bu stratejinin hangi avantaj ve dezavantajlarının olduğunu ortaya koyan araştırmanın ülkemizde pazarlama alanında yapılacak olan çalışmalar için yararlı olacağı beklenmektedir.

Anahtar kelimeler: Azerbaycan GSM Sektörü, Pazarlama Stratejileri, Savunmaya ve Saldırıya Yönelik Stratejiler

CASE MODEL APPROACH ON INSITU GROUND STABILITY AND SOIL SHEAR QUALITY

Yıldırım İsmail TOSUN

Department of Mining Engineering, Şırnak University, Turkey

ABSTRACT

In this study, free land sliding model depended on the hydrological and geotechnical characteristics of the formations in Şırnak city were explained. The effect of these characteristics on the ground stability of reconstructed city was examined. In the investigation, hydrological features and the urbanization with new settlements need modeling regarding available water source. The hydrological property of settlement areas with dense populated areas in the model was determined by risk mapping. The main purpose of this study is to investigate the effect of a risk model of ground parameters on the basic geotechnical and hydrological structure by studying the characteristics of the ground topography, ground water elevation, slope and viewing. In the creation of the thematic maps and in the analysis of the parameters city model were constructed as a case study. Finally, the case study models created, the available water source change and a stream network model was provided sufficient source control at the Şırnak province. The presence of this stream network structure in the Şırnak province reveals the potential landslide and ground instability at scale risk pattern. Those patterns studied were produced by more systematic data with model case studies carried out ever.

Keywords: Landslide, case model, Irrigation model, ground quality, stability pattern

YERİNDE ZEMİN STABİLİTESİNE ÖRNEK BİR MODEL YAKLAŞIM - SERBEST TOPRAK KAYMASI ÜZERİNE ÖRNEK BİR ÇALIŞMA

ÖZET

Bu çalışmada, Şırnak ilindeki oluşumların hidrolojik ve jeoteknik özelliklerine bağlı serbest kayma modeli açıklanmıştır. Bu özelliklerin yeniden inşa edilen kentin zemin kararlılığına etkisi incelenmiştir. Araştırmada hidrolojik özellikler ve yeni yerleşim alanlarının kentleşmesi için mevcut su kaynakları konusunda modelleme yapılması gerekmektedir. Model de yoğun nüfuslu alanlara sahip yerleşim bölgelerinin hidrolojik özellikleri risk haritalaması ile belirlenmiştir. Bu çalışmada, zemin topoğrafyası risk modelinin, zemin topoğrafyası, yer altı suyu yüksekliği, eğim ve görüntü özelliklerini inceleyerek temel jeoteknik ve hidrolojik yapı üzerindeki etkisi araştırılmaktadır. Tematik haritaların oluşturulmasında ve parametrelerin analizinde şehir modeli örnek bir serbest yer kayması olarak incelemesinden oluşmaktadır. Son olarak, Şırnak ilinde oluşturulan durum çalışması modelleri, mevcut su kaynağı değişimi ve bir akış ağ modeli yeterli veri kontrolü sağlamıştır. Şırnak ilindeki bu akarsu ağ yapısının varlığı, ölçek risk paternindeki potansiyel heyelan ve zemin kararsızlığını ortaya koymaktadır.

Çalışılan bu modeller, daha önce yapılan model vaka çalışmaları ile daha sistematik verilerle irdelenmiştir.

CASE MODEL APPROACH ON INSITU GROUND STABILITY AND SOIL SHEAR QUALITY

Yıldırım İsmail TOSUN

Department of Mining Engineering, Şırnak University, Turkey

ABSTRACT

In this study, free land sliding model depended on the hydrological and geotechnical characteristics of the formations in Şırnak city were explained. The effect of these characteristics on the ground stability of reconstructed city was examined. In the investigation, hydrological features and the urbanization with new settlements need modeling regarding available water source. The hydrological property of settlement areas with dense populated areas in the model was determined by risk mapping. The main purpose of this study is to investigate the effect of a risk model of ground parameters on the basic geotechnical and hydrological structure by studying the characteristics of the ground topography, ground water elevation, slope and viewing. In the creation of the thematic maps and in the analysis of the parameters city model were constructed as a case study. Finally, the case study models created, the available water source change and a stream network model was provided sufficient source control at the Şırnak province. The presence of this stream network structure in the Şırnak province reveals the potential landslide and ground instability at scale risk pattern. Those patterns studied were produced by more systematic data with model case studies carried out ever.

Keywords: Landslide, case model, Irrigation model, ground quality, stability pattern

YERİNDE ZEMİN STABİLİTESİNE ÖRNEK BİR MODEL YAKLAŞIM - SERBEST TOPRAK KAYMASI ÜZERİNE ÖRNEK BİR ÇALIŞMA

ÖZET

Bu çalışmada, Şırnak ilindeki oluşumların hidrolojik ve jeoteknik özelliklerine bağlı serbest kayma modeli açıklanmıştır. Bu özelliklerin yeniden inşa edilen kentin zemin kararlılığına etkisi incelenmiştir. Araştırmada hidrolojik özellikler ve yeni yerleşim alanlarının kentleşmesi için mevcut su kaynakları konusunda modelleme yapılması gerekmektedir. Model de yoğun nüfuslu alanlara sahip yerleşim bölgelerinin hidrolojik özellikleri risk haritalaması ile belirlenmiştir. Bu çalışmada, zemin topografyası risk modelinin, zemin topografyası, yer altı suyu yüksekliği, eğim ve görüntü özelliklerini inceleyerek temel jeoteknik ve hidrolojik yapı üzerindeki etkisi araştırılmaktadır. Tematik haritaların oluşturulmasında ve parametrelerin analizinde şehir modeli örnek bir serbest yer kayması olarak incelemesinden oluşmaktadır. Son olarak, Şırnak ilinde oluşturulan durum çalışması modelleri, mevcut su kaynağı değişimi ve bir akış ağ modeli yeterli veri kontrolü sağlamıştır. Şırnak ilindeki bu akarsu ağ yapısının varlığı, ölçek risk paternindeki potansiyel heyelan ve zemin kararsızlığını ortaya koymaktadır.

Çalışılan bu modeller, daha önce yapılan model vaka çalışmaları ile daha sistematik verilerle irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Serbest Heyelan, yer kayması modeli, hidroloji modeli, zemin kalitesi, stabilite modeli

روسيا في والدولة الجماعية المزارع

رسلان عوض احمد

(Ahmad Awad Raslan - University of Business and Technology, Saudi Arabia)

ألفاً 27: السوفيتي العهد في عليه كانت مما أكثر (المزارع باستثناء) روسيا في الزراعية المؤسسات من عدد هناك ، الآن الجماعية المزارع نجت فقط 40% الآن فهم ، المنتجات جميع من 70% من يقرب ما إنتاج اعتادوا إذا ، صحيحاً 22. من بدلاً دمجها وتم أسهم إلى والممتلكات الأرض وقسمت الملكية شكل المزارع غيرت .بالطبع جميعها تنج لم أنها رغم ، السابقة ، بيلغورود منطقة في فرونزي باسم سميت التي الجماعية المزرعة بينها من .السوق ظروف مع التكيف من الكثيرون تمكن مسار" و ، ستافروبول إقليم في "كازمينسكي" الجماعية والمزرعة ، كراسنودار إقليم في "كراسنوارميسكي" الدولة ومزرعة بشكل منظم اقتصاد ذات قوية مزرعة كانت ، السوفيتية الحقبة في حتى ، المثال سبيل على ... كيروف منطقة في "الينين ، البيريسترويكا بعد .المتخلفة الدولة دعمت ، الناجحة المؤسسات حساب على :صعب وقت لديه كان إذن ، صحيح .صحيح كان وكما ، كاملة دورة ابتكروا أنهم أي - متاجرهم وفتحوا ، الحليب لتصنيع متجرا كولكوز في السابقون المزارعون بنى .مربح بشكل يعملون كانوا ، قبل من الحال

НАРОДНОЕ ИСКУССТВО ЦЕНТРАЛЬНОЙ УКРАИНЫ

БОРИСОВ ЮРИЙ (Ukrayna)

Киевский национальный университет культуры и искусств

АННОТАЦИЯ

Народное искусство Центральной Украины, несмотря на богатейшую историю и культурную значимость этого региона до сих пор не было объектом специального искусствоведческого анализа. Впервые очередь это касается необходимости теоретического изучения народного искусства региона как целостного художественного образования, обладающего определенным своеобразием. Причиной этому служили не только субъективные но и объективные причины. Так бурные события истории приводили к уничтожению культурных ценностей предыдущих эпох, что послужило одной из причин отставания в данной области научных знаний.

Вопросы исследования народного искусства и проблемы изучения и развития художественных традиций в современных условиях приобретают все большую актуальность, требуя пристального внимания и теоретического осмысления процессов характеризующих взаимосвязи между видами народного искусства, поднимается проблема преемственности.

БОЛАШАҚ ТӘРБИЕШІЛЕРДІҢ ЛИДЕРЛІК САПАСЫН АНЫҚТАУДЫҢ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУ ӘДІСТЕРІ ЖАЙЫНДА

Т. ЖҰМАШЕВА
ҚазҰПУ, Алматы қ.

АННОТАЦИЯ

Мақалада автор болашақ тәрбиешілердің лидерлік сапасын анықтаудың зерттеу әдістері туралы жазған. Мақаланың мақсаты оқырманды болашақ тәрбиешілердің лидерлік сапасын анықтауға арналған педагогикалық және психологиялық зерттеу әдістердің түрлерімен таныстыру болып табылады. Сонымен бірге автор мақалада «лидер» ұғымының әлеуметтік-психологиялық түсініктемесіне берілген анықтаманы жазған. Автор болашақ тәрбиешілердің лидерлік сапасын анықтаудағы диагностика ғылымының алатын орны туралы жазған. Диагностика ғылымына анықтама бере отырып, автор педагогикалық-психологиялық диагностикалық әдістерді жүргізу - жоғары білікті мамандарды даярлау және оқу-тәрбие үдерісін жетілдірудің практикалық міндеттерін шешуге көмек көрсету үшін пайдаланылады деп тұжырымдайды. Автор мақалада «Социометрия», «Лидердің ұйымдастырушылық қабілеті» атты тест-сауалнамасы, «Құндылықтар бағдары» әдістемесін, В.Гербачевскийдің сауалнамасын, тұлғаның бағытын анықтау үшін пайдаланылатын бағдарлау анкетасы, «Сіз тез тіл табыса алатын адамсыз ба?» атты тестті жүргізудің ерекшелігі туралы баяндаған.

Кілттік сөздер: зерттеу, әдіс, лидерлік сапа, болашақ тәрбиеші, тест, сауалнама, анкета.